

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

ANEXA Nr. _____
la Hotărârea Consiliului Local al
Municipiului Arad
Nr. 321 din 10.06.2025

**Anexa 1 la GHIDUL SPECIFIC privind depunerea și selecția Strategiilor de Dezvoltare Locală
Etapa a II-a mecanismului DLRC**

Program: „Programul Incluziune și Demnitate Socială”

Obiectiv de politică: 4 „Europă mai socială și mai favorabilă incluziunii, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale”

Prioritate: P01 „Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității”

**Strategia de Dezvoltare Locală plasată sub
Responsabilitatea Comunității (DLRC) pentru Zona Arad
Est a Asociației GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALĂ ARAD EST**

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Cuprins

1. Prezentarea generală a orașului sau municipiului (peste 20.000 locuitori)	7
1.1 Principalele caracteristici geografice, incluzând hărți	7
1.3 Patrimoniul natural	11
1.4 Patrimoniul arhitectural și cultural	13
1.5 Locuirea și accesul la utilități	15
1.6 Profilul economic (ocupare și mediul de afaceri la nivel local)	17
1.7 Instituții locale și servicii publice	20
1.9 Experiența locală privind proiectele cu finanțare europeană	23
2. Identificarea teritoriului vizat de Strategia de Dezvoltare Locală prin abordarea DLRC	25
2.1 Prezentarea generală a teritoriului SDL	25
2.1.1 Delimitarea teritoriului SDL și întocmirea planului	26
2.1.2 Principalele caracteristici geografice	28
2.1.3 Patrimoniul natural	28
2.1.4 Patrimoniul arhitectural și cultural	29
2.2. Comunitatea marginalizată din teritoriul SDL (inclusiv ZUM)	30
2.2.1. Studiul de referință reprezentativ la nivelul populației din teritoriul SDL	30
ANEXA 3: Declarație pe propria răspundere privind datele utilizate în cadrul Studiului de referință, cu asumarea faptului că, în situația în care, pe parcursul verificărilor, se vor identifica date incorecte/nereale, SDL va fi declarată neeligibilă.	32
ANEXA 4: Metodologia de eșantionare folosită în Studiul de referință	32
ANEXA 5: Metodologia și instrumentele de cercetare (chestionarul/ chestionarele și ghidurile de interviuri/focus grup) folosite în Studiul de referință.	32
Modele de indicatori/instrumente de cercetare sunt disponibile în Documentele suport A și B	32
ANEXA 6: Baza de microdate primare rezultată din Studiul de referință va fi anexată la SDL în format .XLSX (Excel).	32
2.2.2. Validarea și declararea zonei/ zonelor urbane marginalizate	32
2.3 Analiza diagnostic a nevoilor, resurselor și problemelor populației din teritoriului SDL	38
2.3.1 Populația și caracteristicile demografice	38
Ocupare, mediul de afaceri și protecție socială	39

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

2.3.3. Locuire și acces la utilități.....	40
2.3.4 Accesul la instituții și servicii publice	41
2.3.5. Analiza problemelor comunitare ale diferitelor zone distincte din teritoriul SDL, cu accent pe ZUM.....	42
2.3.5.1. Persoanele aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială	42
2.3.5.2. Problemele comunitare din perspectiva cetățenilor și a autorităților/instituțiilor....	43
2.4. Acțiunile desfășurate anterior în teritoriul SDL.....	44
2.5. Elemente complementare privind prezentarea teritoriului SDL.....	46
3. Analiza SWOT	47
4. Procesul de implicare a comunității.....	50
4.1. Formarea și organizarea Grupului de Acțiune Locală (GAL).....	50
4.2 Animarea partenerilor locali și mobilizarea/facilitarea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială din teritoriul SDL	51
4.2.1 Animarea partenerilor locali.....	51
4.2.2 Mobilizarea/facilitarea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială ...	53
5. Obiectivele SDL	56
6. Planul de acțiune SDL.....	58
6.1 Ce măsuri sunt necesare	58
6.1.1 Sinteza problemelor și măsurilor necesare, grupurile țintă	58
6.1.2 Corelarea cu documentațiile strategice, inclusiv cu Planul de Mobilitate Urbană.....	63
6.1.3 Contribuția măsurilor la temele secundare FSE	63
6.1.4 Contribuția măsurilor la temele orizontale	64
6.1.5 Combaterea segregării rezidențiale.....	66
6.1.6 Asigurarea sustenabilității intervenției DLRC	67
6.2 Măsuri prioritare.....	68
6.2.1 Prioritizarea măsurilor.....	68
6.2.2 Abordarea integrată.....	69
6.3 Lista indicativă de intervenții	72
7. Monitorizare și evaluare	75
7.1 Monitorizarea și evaluarea continuă.....	75
7.2. Evaluarea de impact.....	77
8. Planul financiar.....	79

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

9. Lista de anexe ale SDL..... 83

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Introducere (sau Sumar executiv)

"Dezvoltarea Locală sub Responsabilitatea comunității" (DLRC) reprezintă un instrument european de dezvoltare teritorială și de combatere a sărăciei și a excluziunii sociale la nivel urban prin implicarea comunității, formarea unui parteneriat local și prin implementarea unor Strategii participative de Dezvoltare Locală (SDL). DLRC a fost propus de Comisia Europeană pentru perioada de programare 2014-2020 și continuat în perioada de programare 2021-2027.

Prin DLRC se soluționează problemele cu care se confruntă comunitățile marginalizate printr-o abordare integrată și multisectorială, prin corelarea între investițiile în infrastructură de tip FEDR și măsurile soft, de tip FSE. DLRC asigură mobilizarea și implicarea comunității dezavantajate și a organizațiilor locale de la nivel urban în elaborarea și implementarea unor strategii care să răspundă nevoilor de dezvoltare integrată și incluzivă a acestor comunități, într-un mod mai inteligent, mai durabil.

Strategiile de Dezvoltare Locală prin abordarea DLRC sunt gestionate de comunitate prin intermediul Grupurilor de Acțiune Locală (GAL), formate din reprezentanți ai sectorului public și privat, precum și ai comunităților, atât ai celor marginalizate, cât și ai celor nemarginalizate ce promovează interesele socio-economice locale, și se vor concentra pe integrarea zonelor urbane marginalizate (ZUM).

Planificarea dezvoltării urbane a teritoriului Arad Est presupune o succesiune de decizii luate pe baza unei evaluări anterioare a situației actuale a comunității locale pentru a îndeplini obiectivele prin programul de guvernare locală utilizând mijloacele și resursele de care organizația GAL dispune.

Parteneriatul GAL reprezintă împletirea voinței comunității locale cu structurile administrației locale și a celorlalți parteneri, pentru dinamizarea activității locale, a participării comunitare pentru îndeplinirea obiectivelor comune de dezvoltare a teritoriului. O necunoaștere detaliată a condițiilor poate conduce la o lipsă de eficiență dacă programele care se doresc a se implementa sunt neadaptate specificului comunității, astfel că ele pot deveni ineficiente fără ca beneficiarii să poată resimți o îmbunătățire a condițiilor de viață.

Prezenta strategie de dezvoltare locală delimitează aria de acoperire a circa o jumătate din suprafața Municipiului Arad, respectiv partea estică a municipiului, generând impact de dezvoltare durabilă pentru circa 79.792 de locuitori, cu efect multiplicator de bunăstare la nivelul întregului municipiu.

Datele folosite în fundamentarea strategiei sunt furnizate de către: Institutul Național de Statistică, instituțiile subordonate Primăriei Municipiului Arad, Direcțiile din aparatul de specialitate al Primarului, Ministerul Justiției - Oficiul Național al Registrului Comerțului, Agenția Națională pentru Ocuparea forței de Muncă, Direcția Evidența Populației și Administrarea Bazelor de Date, instituții de învățământ din teritoriul GAL Arad Est și alte surse menționate în document.

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Obiectivul acestui document este descrierea cadrului strategic în care Grupul de acțiune locală Arad Est, dintr-o poziție pro-activă, va susține și va implementa acțiuni pentru a stimula dezvoltarea teritoriului propus, pe termen mediu și lung.

Grupul de acțiune locală Arad Est, reprezintă, alături de alte proiecte derulate pe teritoriul zonei estice a Municipiului Arad, un alt instrument generator de soluții concrete ale problemelor comunității.

Inițiativa GAL Arad Est de implementare a conceptului de dezvoltare comunitară sub responsabilitatea comunității a avut ca prim răspuns alăturarea unor parteneri de excepție din sectorul societății civile și al celui privat, cu expertiză în toate domeniile de intervenție. Asocierea reprezintă, în esență, o abordare prin care se încurajează: stimularea viitoarelor parteneriate, dezvoltarea socială, economică și culturală a zonei, transferul de cunoștințe și implementarea inițiativelor inovative, implicarea cetățenilor în deciziile strategice pe termen lung, implicarea coerentă, pe baza unei strategii comune a actorilor economici, sociali și administrativi, ce oferă o abordare integrată a soluțiilor care vizează majoritatea aspectelor care au generat marginalizare, ghetoizare și accentuarea sărăciei.

Teritoriul SDL al GAL Arad Est are în componență 3 zone marginalizate/cartiere distincte. În cadrul SDL s-au delimitat 3 zone urbane marginalizate (ZUM) distincte, pe care le-am denumit ZUM 1 Zona Tarafului, ZUM 2 Zona Dragasani si ZUM 3 Zona Agronomului.

Toate zonele ZUM identificate sunt zone ce acumulează dezavantaje din perspectiva capitalului uman, ocupării forței de muncă și a locuirii. Sunt zone intraurbane, sărace, izolate din punct de vedere social, considerate adevărate nuclee de excluziune socială care concentrează persoane cu nivel scăzut de capital uman (nivel scăzut de educație, stare precară de sănătate, număr ridicat de copii), cu nivel scăzut de ocupare în sectorul formal și condiții precare de locuire, adevărate „focare de infecție”, ignorate de experții în sănătate. Puternica stigmatizare cu care sunt asociate aceste zone, pe lângă lipsa sau slaba calitate a serviciilor (educație, sănătate, infrastructură) reduc drastic șansele populației de a scăpa de sărăcie.

Incluziunea socială și economică a comunităților dezavantajate (comunități rome sau non-rome) este esențială, având în vedere că România trebuie să-și atingă țintele Europa 2020. În ceea ce privește comunitatea de romi existentă în această zonă, este important de subliniat că romii sunt semnificativ mai săraci și mai vulnerabili decât ne-romii. De fapt, majoritatea vastă a romilor din România, ca și în alte țări est-europene, continuă să trăiască în sărăcie, la un nivel mult mai grav decât acela al vecinilor lor ne-romi care locuiesc în aceleași comunități sau în comunități apropiate. Circa jumătate din familiile romilor din România au o intensitate foarte redusă a muncii. Ca urmare, reducerea sărăciei în rândul romilor constituie un pas esențial pentru ca România să-și atingă ținta Europa 2020 de reducere a numărului de cetățeni confrunțați cu risc de sărăcie.

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Excluziunea socio-economică a romilor din ZUM (din România în general) este rezultatul mai multor factori corelați care conduc la o discrepanță evidentă la nivelul șanselor, începând de la o vârstă timpurie.

Problemele principale comune ale celor 3 ZUM-uri sunt: accesul redus și insuficient la servicii sociale, nesiguranța locativă ridicată, marginalizarea pe criterii etnice și sociale, școlaritatea redusă și riscul mare de abandon școlar în rândul copiilor și tinerilor, starea precară a locuințelor și situația ocupării.

Principalele obiective ale asociației Grupul de Acțiune Locală Arad Est (denumită în continuare GAL Arad Est) previzionate a fi atinse ca urmare a implementării Strategiei de Dezvoltare Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității (DLRC) în teritoriul eligibil, sunt: creșterea capacității centrelor DE ZI de a dezvolta servicii sociale și activități cu caracter incluziv în favoarea persoanelor aflate în risc de marginalizare / excludere socială, creșterea accesului la locuințe sociale individuale asociate cu măsuri de acompaniere în vederea integrării persoanelor vulnerabile marginalizate, creșterea capacității ONG-urilor și structurilor de economie socială de a dezvolta servicii sociale și campanii publice în favoarea integrării persoanelor din comunitățile roma, dar și creșterea capacității ONG-urilor și a unităților de învățământ de a dezvolta activități de învățare non-formală / învățare pe tot parcursul vieții.

Combaterea sărăciei și excluziunii sociale necesită o abordare pe tot parcursul vieții. Pentru copii și tineri, obiectivul este de a asigura oportunitatea de dezvoltare a întregului potențial individual, indiferent de originea socială sau etnică, prin dezvoltarea abilităților, cunoștințelor și experienței necesare. Un alt obiectiv este acela de a asigura premisele pentru participare deplină la viața economică, socială și culturală. Obiectivul pentru cei care au depășit vârsta activă este aceea ca vârstnicii să fie apreciați și respectați, să rămână independenți și să poată participa la toate aspectele vieții în calitate de cetățeni activi, bucurându-se de o calitate ridicată a vieții într-o comunitate sigură.

1. Prezentarea generală a orașului sau municipiului (peste 20.000 locuitori)

1.1 Principalele caracteristici geografice, incluzând hărți

Municipiul Arad este așezat în extremitatea vestică a României, în sudul Crișanei și în nordul Banatului, în șesul întins al Tisei, la 46°11' lat. N și 21°19' long. E, în câmpia aluvionară a Aradului, parte a Câmpiei de Vest. Teritoriul administrativ al municipiului este de 252,85 kmp. Orașul se află la o altitudine de 107 m, fiind amplasat la intersecția unor importante rețele de comunicații rutiere, respectiv Coridorul european rutier IV cu traseul șoselei rapide ce leagă Ucraina cu Serbia. Situația la intersecția drumurilor europene E 68/60 la 594 km de București (E) și 275 km de Budapesta (V), precum și E 671 la 50 km de Timișoara (S) și 117 km de Oradea (N), constituie un

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

GRUPUL EUROPEAN

GUVERNUL ROMÂNIEI

factor favorizant pentru dezvoltarea sa economică și urbană. Municipiul servește ca nod rutier și feroviar pentru coridoarele TEN-T Rin-Dunăre și Orient/East-Med. Pe cale rutieră, acestea asigură legătura municipiului Arad cu centre urbane precum Budapesta, Bratislava, Viena, Munchen, Berlin sau Hamburg. Pe cale ferată, municipiul Arad este traversat zilnic de 6 curse internaționale care merg în direcția Budapesta (4h 30 min) / Viena (8-10h). La nivel național, municipiul Arad este conectat prin autostrada A1 de principalele centre urbane de interes regional Timișoara și Lugoj. În ceea ce privește transportul pe cale ferată, municipiul Arad este deservit de magistrala 200, iar împreună cu magistrala 300, municipiul Arad este direct conectat cu centre urbane importante la nivel național, precum Alba Iulia, Cluj-Napoca, Brașov, Ploiești și București. În ceea ce privește transportul aerian, municipiul deține un aeroport propriu, Aeroportul Internațional Arad, situat la mai puțin de 100 m de nodul rutier care face legătura cu Autostrada A1 și la 4km de centrul municipiului.

Climatul județului Arad este unul temperat continental moderat, cu influențe oceanice determinate de circulația predominant vestică a maselor de aer. Într-o mai mică măsură, se resimt și influențele aerului tropical-maritim dinspre sud-vest și sud. În zona de câmpie, din care face parte și municipiul Arad, verile sunt calde cu precipitații moderate, iar iernile reci, caracterizate prin perioade de încălzire ce întrerup adesea continuitatea stratului de zăpadă¹.

Teritoriul municipiului Arad se află situat într-o zonă în care predomină formațiunile zonale de silvostepă, vegetația naturală (pajiști secundare alcătuite din păiușuri) ocupând însă suprafețe restrânse ca urmare a extinderii zonelor construite și a culturilor agricole. De-a lungul văii Mureșului se remarcă existența vegetației azonale, de luncă, caracterizate printr-un grad mai redus de antropizare. Ca element de vegetație naturală se remarcă Pădurea Ceala, din zona de sud-vest a teritoriului administrativ a județului, în care predomină speciile de stejar și gorun, în asocieri cu jugastru, arțar sau tei. Pe teritoriul administrativ al municipiului Arad se găsește aria naturală protejată de interes național Parcul Natural Lunca Mureșului. Suprafața totală a ariei naturale protejate este de 17.455,2 ha, din care 1.690,6 ha (aproape 10 %) se află pe teritoriul administrativ al municipiului Arad.

Județul Arad este unul din județele cu cele mai importante rezerve de apă din România: resursele totale de apă sunt estimate la 1.314,30 milioane mc pe an, aproape 60 % fiind reprezentate de apele de suprafață. Acest fapt se datorează suprapunerii teritoriului județean cu bazinele hidrografice ale Crișurilor, Mureșului și Begăi. Municipiul este traversat de râul Mureș, principalul râu din județ.

Cele două mari elemente de cadru natural prezente în municipiul Arad sunt Râul Mureș și Parcul Natural Lunca Mureșului.

¹ Posea, G. (coord.), (1983), *Enciclopedia Geografică a României*, Editura Științifică și Enciclopedică, București.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Figura 1 – Hartă cu localizarea municipiului Arad în cadrul României, respectiv în cadrul județului și harta municipiului Arad

1.2 Populația și caracteristicile demografice

La 1 ianuarie 2023, populația stabilă a municipiului Arad era, conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică², de 170.117 locuitori. Raportată la populația totală a județului, de 462.120 locuitori, aceasta reprezintă un procent de 36,8%. Potrivit datelor RPL 2011, municipiul Arad este al doisprezecelea oraș ca mărime a populației din România, situându-se între municipiile Brăila și Pitești. Scăderea demografică este un fenomen care se manifestă constant în ultimele decenii în România, populația înregistrând o tendință descendentă, confirmată de fiecare nou recensământ sau statistică oficială. Comparativ cu anii precedenți, populația municipiului Arad a înregistrat o scădere constantă. Mai precis, între 1992 și 2023, populația stabilă a municipiului a scăzut cu aproximativ 11%, de la 190.114 la 170.117 de locuitori.

În privința structurii de gen a populației municipiului Arad, în anul 2023, din totalul populației după domiciliu, 47% sunt bărbați și 53% sunt femei. Potrivit datelor furnizate de Institutul Național de Statistică, structura populației pe grupe de vârstă arată că cel mai numeros segment este cel al populației cu vârste cuprinse între 50 și 54 ani, unde se situează 15.518 persoane, adică cca. 9,1% din totalul populației municipiului.

Dacă ne raportăm la populația după domiciliu în anul 2020 observăm că cea mai numeroasă grupă de vârstă era 40-44 ani.

² www.temponline.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

- Analizând distribuția populației pe sexe și pe grupe de vârstă, observăm următoarele caracteristici:
- o rată scăzută a natalității - în municipiul Arad categoria de vârstă 0-24 de ani este mai slab reprezentată, cu cele mai mari diferențe în cadrul categoriilor 15-25 de ani;
  - o evoluție și un număr relativ similare ale populației pe sexe, cu excepția vârstelor de peste 65 de ani, unde femeile sunt vizibil mai numeroase decât bărbații, cel mai probabil datorită incidenței crescute a unor maladii care scurtează viața bărbaților; de altfel, la nivelul Uniunii Europene, România înregistrează cele mai mari diferențe de speranță de viață între bărbați și femei, de până la 7 ani;
  - o scădere a numărului populației în vârstă de 50-54 ani, față de grupa anterioară de vârstă, dar și față de grupa superioară. Persoanele care fac parte din grupa de vârstă 55-59 ani sunt născute înainte de anul 1966, an care a pus capăt unei perioade în care natalitatea a înregistrat o tendință de scădere rapidă. Această tendință fusese influențată în anii trecuți atât de liberalizarea contracepției, cât și de o deschidere temporară a României către modelele socio-culturale vestice;
  - anul 1966 a marcat instaurarea politicii de creștere demografică prin interzicerea metodelor de planificare a reproducerii, fapt vizibil prin creșterea bruscă a segmentului 50-54 ani față de segmentul 55-59 ani;
  - Grupa de vârstă 25-29 ani, mai scăzută numeric decât grupa superioară de vârstă, marchează finalul politicii pro-nataliste, democratizarea României și întoarcerea la un nivel al natalității neinfluențat de factori coercitivi sau artificiali.

Figura 2 - Populația stabilă a municipiului Arad pe grupe de vârstă, recensământ 2011

Gradul de îmbătrânire a populației (%), la nivelul anului 2020, calculat ca raport între populația de vârstnici de peste 65 ani și populația de tineri sub 15 ani este de aproape 1364,88%. Raportul fiind supraunitar, devine evident că numărul populației de peste 65 ani este mai mare decât numărul celor tineri până la vârsta de 15 ani și că rata de reînnoire a populației va avea de suferit pe termen mediu și lung. Un moment critic îl va constitui ajungerea la vârsta de 65 de ani a

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

EUROPEAN UNION

GUVERNUL ROMÂNIEI

actualului segment de 50-54 ani, deci peste aprox. 10-11 ani, când susținerea segmentul de persoane vârstnice de către persoanele active, cele care acum sunt de vârstă foarte mică, va deveni problematică, în lipsa unor intervenții de politici publice care să echilibreze acest raport persoane vârstnice – adulți. Proportia persoanelor de 0 - 14 ani din populație (%) a municipiului Arad pentru anul 2020 este de 13,22%, iar evoluția indicatorului a înregistrat o creștere nesemnificativă față de 2015.

Datele recensământului din 2011 arată o structură etnică diversă a populației municipiului Arad, care prezintă o serie de particularități în raport cu distribuția etnică de la nivel național. Astfel, pe primele locuri în funcție de mărimea populației respectivei etnii se situează, ca și la nivel național, românii, maghiarii și romii. Cea de-a patra etnie ca pondere din populația municipiului Arad este cea germană, urmată de sârbi, slovaci și italieni. O altă particularitate este reprezentată de dimensiunea populației de romi. Dacă la nivel național, romii reprezintă 3,09% din populație, iar la nivel județean sunt chiar peste media națională (3,89% din populație), la nivelul municipiului Arad etnia nu măsoară decât 1,59% din totalul populației.

1.3 Patrimoniul natural

Municipiul Arad deține o suprafață totală de spații verzi de 470,77 ha. Cu excepția zonei asociate malului râului Mureș dinspre zona centrală, care beneficiază de prezența unor spații verzi amenajate de dimensiuni mari (peste 1 ha), mai există doar două parcuri (parcul Pădurice și parcul 23 August) cu suprafețe comparabile. Totuși, de-a lungul malului de râu se remarcă zone lipsite de construcții, care au rol de protecția a malului, și care prezintă potențial de a fi valorificate prin amenajarea acestora sub forma unor parcuri sau chiar grădini. În plus față de elementele prezentate anterior, ceea ce iese în evidență din perspectiva rețelei de spații verzi la nivelul întregului municipiu este vegetația de aliniament, care se regăsește de-a lungul a aproximativ 80% dintre străzi. În plus, pe teritoriul administrativ al municipiului Arad se găsește aria naturală protejată de interes național Parcul Natural Lunca Mureșului. Suprafața totală a ariei naturale protejate este de 17.455,2 ha, din care 1.690,6 ha (aproape 10 %) se află pe teritoriul administrativ al municipiului Arad³. Planul de management al ariei naturale protejate indică faptul că una din cele trei intrări principale în parc se realizează de pe teritoriul administrativ al municipiului Arad, din pădurea Ceala.

Culoarul verde asociat malului râului Mureș prezintă o serie de spații publice de tip suprafață, acestea fiind parcurile Copiilor, Mihai Eminescu, Europa și Aventura Copiilor. Alte astfel de spații se regăsesc în cadrul cartierelor, după cum urmează: parcul Pădurice (lângă catedrala „Sfânta

³ Plan de Management – Parcul Natural Lunca Mureșului, Administrația Parcului Natural Lunca Mureșului, 2016

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Treime”), parcul Caius Iacob (lângă Liceul Tehnologic de Electronică și Automatizări „Caius Iacob”), parcul 23 August (cartierul Micălaca) și parcul Alfa (cartier Faleza Sud).

La nivelul județului Arad, sectorul energetic este responsabil pentru cea mai mare parte (peste 90 %) din emisiile de pulberi în suspensie PM₁₀ și PM_{2,5} și de peste 75 % din emisiile de monoxid de carbon. De cealaltă parte, sectorul de activitate transporturi este responsabil de circa 80 % din emisiile de oxizi de azot din județul Arad. Analiza surselor de degradare a calității aerului din sectorul energetic indică faptul că încălzirea locuințelor este sectorul cu cea mai mare contribuție (peste 80 %) pentru poluarea cu monoxid de carbon, pulberi în suspensie PM₁₀ și PM_{2,5}, poluanți organici persistenți, metale grele sau dioxid de sulf. Se remarcă faptul că, pentru sectorul energetic, tendința este de descreștere a emisiilor de poluanți. Oxizi de azot - 0,564 Gg în 2018, în descreștere față de valoarea de 0,757 Gg în anul 2015. În ceea ce privește activitatea de transport, circa 55 % din poluarea cu oxizi de azot din județul Arad este determinată de traficul vehiculelor grele, urmate de autoturisme cu circa 26 %. Pentru monoxid de carbon, contribuția autoturismelor este mai mare (circa 74 %). Spre deosebire de sectorul energetic, în activitatea de transport emisiile au rămas la niveluri similare cu cele din anul 2015. Deși datele menționate mai sus sunt calculate la nivelul întregului județ, principalele sectoare de activitate responsabil de degradarea calității aerului rămân aceleași și în cazul municipiului Arad. Astfel, prin legătura cu vama Nădlac, municipiul Arad este unul dintre cele mai tranzitate orașe din România – prin urmare, traficul autovehiculelor (inclusiv vehicule grele) constituie o sursă importantă de degradare. Alte surse de poluare sunt reprezentate de către CET Arad, alte întreprinderi industriale din partea de nord a orașului, dar și activitatea de construcții și dezvoltare a infrastructurii locale.

În ciuda acestor depășiri, se poate afirma că municipiul Arad beneficiază de o calitate bună a aerului, pe fondul închiderii unei mari părți a companiilor industriale poluante (de exemplu, Combinatul Chimic Arad), dar și a rețehnologizării CET Arad și a investițiilor realizate în infrastructura rutieră și în dezvoltarea transportului public.

În ceea ce privește zgomotul din municipiul Arad, hărțile realizate în anul 2018 au identificat 3 surse principale: traficul rutier, traficul feroviar (inclusiv tramvai) și activitățile industriale. Se estimează că circa 24.000 de persoane (aproape 15 % din populația Aradului) erau expuse la un zgomot ambiental generat de traficul rutier de peste 50 dB(A) pentru L_{noapte}. Pentru traficul feroviar, traficul aerian și activitățile industriale nu au fost evidențiate zone cu depășiri ale valorii de 50 dB(A) pentru L_{noapte}⁴.

Prin urmare, principala sursă de zgomot la nivelul municipiului Arad este reprezentată de traficul rutier de pe bulevardele și străzile principale, inclusiv varianta ocolitoare a orașului.

⁴ Harta strategică de zgomot a municipiului Arad – decembrie 2018

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Conform datelor furnizate de către Administrația Bazinală de Ape Mureș, pe teritoriul municipiului Arad nu există nicio descărcare de ape uzate neepurate în râul Mureș, iar descărcarea apelor din stația de epurare Arad se încadrează în limitele autorizate. În ceea ce privește apele subterane, se remarcă existența în continuare a numeroase surse punctiforme de poluare, cu efect cumulativ, legate în special de evacuarea pe sol a apelor uzate. De asemenea, nu au existat măsuri de depoluare pentru diminuarea poluării istorice a apei freatiche. Principalele surse de poluare ale corpului de apă subterană freatică sunt industria, zootehnia și aglomerările umane. De cealaltă parte, corpul de apă subterană de adâncime are o bună protecție naturală față de potențialele surse de poluare.

1.4 Patrimoniul arhitectural și cultural

Printre principalele dotări culturale prezente în municipiul Arad se regăsesc:

MUZEE ȘI COMPLEXE MUZEALE, GALERII | Palatul Cultural, Galeria „Delta”, Galeria „Clio”, Complexul Muzeal Arad, Muzeul de Artă Arad, Muzeul de Istoria Calculatoarelor, Colecția muzeală a Mănăstirii „Sf. Simion-Stâlpnicul” (program de vizitare la cerere), Colecția de Istorie a Teatrului, Muzicii și Cinematografului „Iosif Sârbut” (program de vizitare la cerere), Galeriaile Turnului de apă și Muzeul Cofetăriei din Arad.

TEATRE ȘI BIBLIOTECI | Teatrul Clasic „Ioan Slavici”, Teatrul de Marionete, Biblioteca Județeană „A.D. Xenopol”.

LĂCAȘURI ȘI EDIFICII DE CULT | Biserica Sârbească „Sf. Petru și Pavel”, Catedrala Ortodoxă „Sf. Ioan Botezătorul”, Catedrala Romano-Catolică „Sf. Anton”, Biserica Evanghelică Luterană, Biserica Franciscană, Biserica Reformată, Sinagoga Ortodoxă, Sinagoga Neologă, Biserica de lemn din Seliște, Biserica Catolică Sf. Anton de Padova, noua Catedrală Ortodoxă „Sf. Treime”, Ansamblul Mănăstirii „Sf. Simeon Stâlpnicul” și Parohia Romano-Catolică Arad.

ATRAȚII REPREZENTATIVE | Palatul Administrativ, Palatul Cenad, Palatul Neumann, Palatul Hermann, Palatul Andrenyi, Palatul Justiției, Palatul Trezoreriei, Clădirea Comitat, fosta Prefectură, Palatul Bohus, Palatul Reinhardt, Palatul Szabo, Palatul Sârbesc, Palatul Rozsnyai, Palatul Kovacs, Palatul Fenyves, Palatul Szantay, Palatul Nadasdy, Palatul Nopcsa, Palatul Românul, Casa Șt. Cicio-Pop, Casa Toth Arpad, Casa cu Lacăt, Căminul Muncitorul, Palatul Foldes, Vila Nachtnebel, Spitalul O.R.L., Casa Domany, Casa Beller, Diecezana, Preparandia Arădeana, Templul Masonic, Podul Traian, Turnul de Apă, Farmacia Karpaty, Vama Veche, Banca Națională, Banca „Victoria”, Hotelul „Crucea Albă”, Hanul Boul Roșu, Hanul ABC-ul de Aur, Vechiul Cazino și Cetatea Aradului.

MONUMENTE DE FOR PUBLIC | Statuia Sfântului Ioan Nepomuk, Statuia Libertății, Arcul de Triumf, Crucea Martirilor, Monumentul celor 13 Generali Martiri (cei 13 de la Arad fiind denumirea generică sub care sunt cunoscuți 13 ofițeri ai armatei imperiale austrice executați în 1849 la Arad),

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Statuia Sfânta Treime, Coloana Sfintei Treimi (numită și Coloana Ciumei sau Coloana Legământului), busturi și morminte.

În ceea ce privește infrastructura culturală a municipiului Arad, aceasta este alcătuită din biblioteci, muzee și colecții publice, cinematografe, instituții sau companii de spectacole și concerte. Distribuția instituțiilor de cultură la nivel municipal indică o acoperire relativ bună. Astfel, în anul 2019, în municipiul Arad, conform datelor disponibile în baza de date Tempo Online a Institutului Național de Statistică, funcționau 7 muzee și colecții publice (cu 63.200 de vizitatori), 47 de biblioteci (cu 1.758.911 de volume existente), 4 cinematografe și 5 instituții și companii de spectacole sau concerte (care înregistrează 77.512 de spectatori).

Pe lângă toate acestea, centrul istoric al municipiului Arad reprezintă nucleul cultural al orașului, fapt ce se observă și în urma distribuției teritoriale a dotărilor culturale prezente la nivelul municipiului. Astfel, după cum se poate observa și în figura anterioară, majoritatea dotărilor culturale și de petrecere a timpului liber se concentrează în zona central-istorică a orașului, în special atracțiile reprezentative precum teatrele, muzeele și bibliotecile. Acest lucru oferă atât cetățenilor, cât și turiștilor, oportunitatea unei oferte culturale cât mai accesibile, fiind ușor de vizitat, precum și posibilitatea pentru administrație și actorii locali de a dezvolta infrastructura de servicii și spații conexe, de proximitate (spații publice, dotări de alimentație publică etc.). Chiar dacă această distribuție teritorială poate ilustra și un dezechilibru teritorial prin concentrarea dotărilor în special în zona centrală a orașului, zonele rezidențiale se bucură și acestea de accesul la servicii și activități culturale, în special prin acțiunile Centrului Municipal de Cultură Arad ce au loc în spațiile publice din cartiere, sau în cadru unor dotări precum cinematograful Grădiște sau centrul cultural Gai.

Municipiul Arad este caracterizat de un număr relativ ridicat de monumente istorice, pe teritoriul acestuia regăsindu-se în total 151 de monumente istorice clasificate și protejate prin lege, respectiv 36.21% din cele 417 existente pe tot arealul județului. Dintre acestea, 10 monumente sunt încadrate în categoria A, de importanță națională, și 141 de monumente sunt încadrate în categoria B, de importanță locală. În ambele cazuri, cele mai multe se înregistrează în cazul tipologiei monumentelor și ansamblurilor de arhitectură, acestea predominând în zona central istorică a orașului. Patrimoniul cultural al orașului Arad poartă amprenta stilurilor central-europene, dar se definește și drept creația reprezentativă și ilustrativă a minorităților locale, evidențiind aspectele multiculturale și multietnice drept componente definitorii pentru patrimoniul cultural material. Monumentele din Arad sunt construcții realizate în secolele XVIII, XIX și începutul secolului XX, ce aparțin stilurilor arhitectonice baroc, neoclasic, secesion, eclectic, renașcentist, art nouveau sau interbelic. În multe cazuri nu se poate vorbi de stiluri pure, ci mai degrabă de un mixaj între elementele mai multor stiluri: baroc, empire, neorenașcentist sau clasicist, toate elementele conlucrând la compoziția fațadelor clădirilor.

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Infrastructura turistică a municipiului Arad este alcătuită în primul rând din unitățile de cazare existente pe teritoriul municipiului Arad. La nivelul anului 2020, în Arad sunt clasificate 91 de astfel de structuri, totalizând o capacitate de 3.129 de locuri. Din totalul acestor structuri, cea mai mare pondere este reprezentată de structura pensiunilor turistice care însumează 41 de unități de cazare, cu o capacitate de 887 locuri de cazare pentru anul 2020, urmată de structura hotelieră, cu 24 de unități de cazare care însumează o capacitate de 1.780 de locuri de cazare pentru anul 2020. Sunt înregistrate în același timp și un număr de 11 spații de tip apartamente de închiriat, cu o capacitate de 48 locuri de cazare și 8 spații de tip camere de închiriat, cu o capacitate de 163 locuri de cazare. Structura hostel-urilor este una redusă, fiind înregistrate doar 5 astfel de structuri, cu o capacitate de cazare de 173 locuri. Aceste valori nu includ locurile de cazare din afara sistemului clasificat, nedecarate, de tip locuință de vacanță, locuință de închiriat în regim privat de cazare

1.5 Locuirea și accesul la utilități

La nivelul municipiului Arad zonele rezidențiale ocupă cel mai mare procent ca suprafață din totalul intravilanului, locuințele individuale reprezentând principala tipologie de locuire (din procentul total al zonelor de locuire, acestea ocupă 87%).

Pe teritoriul municipiului Arad, fondul locativ este constituit din 84.802 locuințe, blocuri și case individuale, dintre care 83.784 sunt proprietăți private, cu o pondere de 98,8% din totalul locuințelor din sector și 1.018 locuințe de stat (sau cu situație juridică incertă), cu o pondere de 1,2% din total locuințe.

Cu referire la fondul de locuințe, se observă faptul că în ceea ce privește evoluția dintre anii 2015 și 2019, aceasta înregistrează o tendință ușor ascendentă la nivelul municipiului (creștere de 2,1%). Din totalul de locuințe înregistrat în anul 2019 în municipiu, 98,8% erau în proprietate privată. În general nu s-au realizat extinderi majore în ultimii 10 ani. Dintre puținele extinderi considerabile de acest tip, cele mai întinse zone se localizează: în zona de sud-est a municipiului (pe malul râului Mureș, de-a lungul străzii Renașterii), în zona de nord a cartierului Micălaca (delimitată de străzile Păstorului la vest, Lipovei la sud și Constanța la est), respectiv în vestul cartierului Aradul Nou (în nordul străzii Câmpia Turzii și zona delimitată de strada Arhitect Milan Tabacovici la nord, strada Colonel Alexandru Lacu la vest și orientativ strada Colonel Ștefan Rene Mihăilescu la sud). Densitatea populației din municipiul Arad diferă de la zonă la zonă, cele mai ample și densificate fiind în cartiere precum Alfa, Șega, Ion G. Duca, și Micălaca, dar și în areale din zona de nord a centrului municipiului (valori de peste 100 locuitori/ha) – locuințe colective. În ceea ce privește cartierele de locuințe individuale, cele mai întinse areale ca suprafață și care prezintă densități mari sunt în cadrul cartierelor Grădiște, Drăgășani, Pârneava, Șega, Bujac, Funcționarilor, dar și în zona de vest.

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

SIMBOLUL EUROPEAN

EMBLEMUL ROMÂNIEI

Suprafața locuibilă raportată la locuință în ceea ce privește municipiul Arad a înregistrat o evoluție ascendentă în perioada dintre anii 2015-2019 (de la 51,20 mp la 51,80 mp). Această tendință este similară cu situația observată la nivelul atât al județului Arad, cât și la nivel de regiune. Comparând cu situația la nivel național pentru anul de referință 2019, valoarea înregistrată de municipiul Arad este mai mare - de 47,73 mp/locuință. Suprafața locuibilă raportată la locuitor a înregistrat, de asemenea, o evoluție ascendentă pentru municipiul Arad (de la 22,34 la 23,48 mp – creștere de 1,14 mp/locuitor). Pentru anul de referință 2019, valoarea înregistrată în cazul municipiului Arad este de 23,48 mp/locuitor, mai mare prin comparație cu cea de la nivel național, care este de 19,59 mp/locuitor. Creșterea constantă a suprafeței locuibile pe locuitor pentru toate scările teritoriale se observă de peste 10 ani, deși doar din anul 2011 valorile au depășit pragul minim de 18 mp/locuitor.

În ceea ce privește gradul de dotare a locuințelor cu instalații tehnico-edilitare și dependințe, cele mai recente date disponibile sunt, de asemenea, colectate la recensământul populației în anul 2011. Situația în municipiul Arad pentru fiecare tip de dotare este după cum urmează:

Nr. locuințe	LOCUINȚE CARE DISPUN DE:			LOCUINȚE CARE AU:		
	ALIMENTARE CU APĂ ÎN LOCUINȚĂ (% față de total)	INSTALAȚIE DE CANALIZARE ÎN LOCUINȚĂ (% față de total)	INSTALAȚIE ELECTRICĂ (% față de total)	ÎNCĂLZIRE CENTRALĂ (% față de total)	BUCĂTĂRIE ÎN LOCUINȚĂ (% față de total)	BAIE ÎN LOCUINȚĂ (% față de total)
74.970 (100%)	95,2%	93,9%	98,3%	81,9%	94,5%	91,6%

1.6 Profilul economic (ocupare și mediul de afaceri la nivel local)

Datele cu privire la mediul de afaceri indică o concentrare a activității economice din județ la nivelul municipiului Arad, cel mai important centru urban și economic al județului și al doilea ca importanță din regiunea Vest, după municipiul Timișoara. Conform datelor statistice furnizate de www.listafirme.ro, în ultimul an disponibil (2022), în municipiul Arad își desfășurau activitatea 10.368 întreprinderi active, ce furnizau locuri de muncă pentru 55.192 salariați, în medie, și generau o cifră de afaceri de aproximativ 29.8 miliarde RON. Din perspectiva profilului activităților economice pe secțiuni CAEN după numărul de întreprinderi active, remarcăm faptul că cele mai importante patru sectoare economice după ponderea ocupată în anul 2019 sunt G – Comerț cu ridicata și amănuntul (25,4%), M – Activități profesionale, științifice și tehnice (13,4%), H – Transport și depozitare (11,5%) și C – Industria prelucrătoare (9,8%). Aceste sectoare sunt singurele cu o pondere peste 10% și împreună reprezintă 60,1% din totalul întreprinderilor active în municipiul Arad. Ponderea mare a activităților de comerț este dată în primul rând de ușurința înființării unei afaceri în acest domeniu, nesolicitând capital substanțial sau calificare înaltă, iar în al doilea rând, de profilul de oraș aflat într-un județ de graniță, unde astfel de activități sunt tradiționale. În strânsă legătură cu poziționarea geografică se află și faptul că regăsim domeniul transporturilor pe a doua poziție, în contextul dezvoltării rutelor de transport ce favorizează activitățile de logistică și distribuție. Industria prelucrătoare, încurajată de existența celor trei zone industriale situate în apropierea drumurilor europene, reprezintă un element definitoriu al economiei orașului, susținută de-a lungul anilor de industria automotive. Zonele industriale s-au dovedit a fi adevărate baze de dezvoltare a potențialului economic atât pentru municipiu cât și pentru județ. Zonele industriale sunt localizate în jurul municipiului Arad. Unele dintre acestea acoperă suprafețe însemnate, respectiv găzduiesc un număr ridicat de angajatori, cum este cazul celor aflate în administrarea Primăriei Municipiului Arad: Zona Industrială Vest, Zona Industrială Est, Zona Industrială Sud. Există, totuși, și alte zone industriale sau de servicii localizate în apropierea cartierelor de locuințe, dezvoltate în urma unor investiții și inițiative private. Datele cu privire la ultima categorie sunt însă insuficiente și inexacte, ceea ce îngreunează procesul de identificare a unor nevoi specifice. Din perspectiva ocupării, Zona Industrială Vest concentrează cea mai mare parte a salariaților, peste 15.000, în timp ce Zona Centru Nord reunește cel mai mare număr de companii (166 de firme). În total, zonele industriale concentrau, în anul 2017, aproximativ 6,5% din numărul companiilor active din municipiul Arad, 41,5% din efectivul salarial și aproximativ 50% din cifra de afaceri generată la nivelul municipiului. Cu un total de 11,43 mld. RON în anul 2019 și o pondere de 50,3%, cifra de afaceri rezultată din activitatea celor 701 întreprinderi active în industria prelucrătoare din municipiul Arad reprezintă principalul motor de dezvoltare al economiei locale. Creșterea de 1,5 ori în perioada 2008-2019 a cifrei de afaceri în

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

industria prelucrătoare confirmă profilul industrial al orașului. Conform clasificării Eurostat privind tipul de tehnologie și nivelul de sofisticare al tehnologiei utilizate în producție, observăm faptul că sectoarele cu cea mai mare contribuție la formarea cifrei de afaceri locale sunt cele care utilizează tehnologie înaltă și mediu-înaltă. Acest fapt determină o valoare adăugată mai mare și o cerere crescută pentru personal calificat, fiind un determinant al dezvoltării economice sustenabile și o premisă importantă pentru dezvoltarea inovării. Dacă analizăm distribuția secțiunilor CAEN 2 cifre din întreaga industrie prelucrătoare, observăm contribuția mare pe care o aduc preponderent câteva sectoare economice: 29 - Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor - acest sector contribuie cu 45,4% la totalul cifrei de afaceri din industria prelucrătoare și cu 22,9% la totalul cifrei de afaceri generată la nivel local. Comparativ cu anul 2008, valoarea cifrei de afaceri s-a dublat (creștere de 237,8%). Totodată, ponderea sectorului în totalul economiei locale a crescut în perioada 2008-2019, de la 11,8% (2008) la 20,7% (2012) și 22,9% (2019). Cifra de afaceri de 5,15 mld. RON (2018) este generată de 22 companii active, din care 6 companii mari și foarte mari, restul fiind IMM-uri și microîntreprinderi. Concentrarea cifrei de afaceri în rândul companiilor mari și foarte mari în proporție de 96% indică o poziție dominantă a acestora în economia locală, fiind un vector de dezvoltare. Pe de altă parte, numărul redus de IMM-uri și microîntreprinderi și participarea redusă a acestora arată o vulnerabilitate a economiei locale din perspectiva capacității de adaptabilitate, inovare și flexibilitate, precum și o atractivitate redusă pentru antreprenoriat în acest domeniu.

Sectorul construcțiilor a suferit un declin în perioada 2008-2012, din cauza reducerii consumului, urmat de o revenire în perioada următoare, până la o cifră de afaceri de 0,95 mld. RON în 2018, cu 15% mai puțin decât în 2008, dar cu 33,3% mai mult decât în anul 2012. Și numărul de companii active a suferit aceeași fluctuație, în acest sector Sectorul construcțiilor a suferit un declin în perioada 2008-2012, din cauza reducerii consumului, urmat de o revenire în perioada următoare, până la o cifră de afaceri de 1,19 mld. RON în 2019, aproximativ similar nivelului din anul 2008, dar cu 65,2% mai mult decât în anul 2012. Și numărul de companii active a suferit aceeași fluctuație, în acest sector fiind active 616 companii în anul 2019, cu 18,5% mai puține decât în perioada anterioară crizei economice. Și ponderea pe care o deține sectorul construcțiilor în totalul cifrei de afaceri s-a diminuat considerabil, totalizând 5,2% în anul 2019, comparativ cu 8,6% în anul 2008. Deși industria reprezintă principalul motor economic al municipiului Arad, sectorul terțiar a cunoscut o creștere în ultimii ani pe aproape toate palierele. Dezvoltarea serviciilor indică o tranziție către o economie mai performantă, diversificată și capabilă să ofere locuri de muncă în servicii intensive în cunoaștere, cu un rol deosebit de important în valorificarea unor noi avantaje competitive. Deși activitățile de comerț nu implică o componentă de cunoaștere și nici nu implică calificări superioare ale forței de muncă, acest domeniu contribuie semnificativ la numărul de companii, salarii și cifra de afaceri la nivelul municipiului Arad, fapt ce implică includerea sa în

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

această secțiune. Astfel, în anul 2019, după numărul de companii active, clasa G – Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor era cel mai bine reprezentat sector economic, deținând o pondere de 25,4% din totalul companiilor active. Totodată, în anul 2018, cele mai multe companii nou înființate (262) proveneau din același sector, dar în același timp, tot în 2018, 302 companii din clasa G au fost desființate. Aceste valori indică, astfel, volatilitatea ridicată a sectorului, barierele reduse de intrare pe piață, ceea ce determină o atractivitate mai mare pentru antreprenoriat, dar în același timp, presupune și o sustenabilitate redusă a dezvoltării economice bazate pe comerț și consum. Dacă discutăm despre contribuția adusă de cele 1922 de companii active prin intermediul cifrei de afaceri, observăm o valoare de 4,92 mld. RON în anul 2019, în creștere cu 53% comparativ cu anul 2008, însă ce ocupă al doilea loc după industrie ca pondere în totalul cifrei de afaceri (21,7%). Municipiul Arad reprezintă principalul furnizor de locuri de muncă din județul Arad, la nivelul anului 2019 fiind înregistrați 86.874 salariați, conform ITM Arad, aproximativ 60% din numărul mediu de salariați la nivel județean. După sectorul de activitate, proporția angajaților din mediul privat reprezintă 80-90% din totalul salariaților din municipiu, fapt ce indică existența unui mediu economic dezvoltat și matur, capabil să genereze oportunități pentru populația aptă de muncă. Profilul economic din perspectiva salariaților este dominat de clasa C – Industria prelucrătoare, care angajează 29.549 de salariați în anul 2019, cu o pondere de 46,3%, confirmând importanța acestui domeniu pentru economia locală. Acest domeniu a înregistrat, însă, o scădere importantă comparativ cu anul 2008, de -11%. 29 - Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor – Acest sector economic generează 17,8% din efectivul mediu al salariaților din municipiul Arad, fiind singurul sector care angajează peste 10.000 de persoane. Dezvoltarea firmelor mari și foarte mari a contribuit la crearea a peste 5000 de locuri de muncă în perioada 2008-2019, determinând o evoluție pozitivă de 53,5% în această perioadă. 30 - Fabricarea altor mijloace de transport – Pe locul al doilea ca importanță pentru forța de muncă locală în domeniul industrial regăsim fabricarea altor mijloace de transport, ce angajează 2835 de persoane în anul 2019, reprezentând 4,4% din totalul salariaților din municipiul Arad. 25 - Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații – această ramură a industriei angajează puțin peste 2000 de persoane în anul 2019, reprezentând 3,6% din totalul efectivului salarial mediu din municipiul Arad, însă ceea ce este important de remarcat este evoluția în perioada 2012-2019, de la 1886 de salariați (2012) la 2311 (2019), deși numărul de companii s-a redus cu aproximativ 14,5% în intervalul 2008-2019. SECTORUL TERȚIAR | Din categoria serviciilor, sectoarele cele mai importante din perspectiva concentrării angajaților sunt clasele G – Comerț (13,8%) și H – Transport și depozitare (12,1%). Aceste sectoare, împreună cu industria, sunt cele mai importante din perspectiva ofertei de locuri de muncă. Dinamica, însă, este diferită între cele două sectoare: activitățile de comerț au devenit din ce în ce mai neatractive în perioada analizată,

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

numărul de salariați diminuându-se cu 38,3% în 2018 comparativ cu 2008. Pe de altă parte, activitățile de transport și logistică și-au crescut efectivul salarial cu 73%, antrenat de o activitate antreprenorială mai intensă în acest domeniu.

1.7 Instituții locale și servicii publice

EDUCAȚIE În Arad există o diversitate mare de opțiuni pentru elevi, indiferent de ciclul de studii. De remarcat este progresul local al ofertei învățământului tehnic, care a survenit realizării parteneriatelor cu agenții economici locali, astfel încât numărul de locuri disponibile absolvenților de gimnaziu a fost optimizat conform cu cererea de pe piața muncii. În plus, municipiul Arad găzduiește 2 instituții de învățământ superior acreditate, care și-au extins în ultimii 5 ani aria de atragere a studenților și oferta educațională. La nivelul municipiului Arad, conform datelor disponibile la INS, numărul instituțiilor de învățământ a scăzut începând cu anul 2015 de la 61 la 57, în parte datorită reducerii numărului de instituții pentru educația preșcolară, dar și pentru învățământul liceal. Această situație statistică însă face referire la unități de învățământ cu personalitate juridică, astfel că numărul total de unități de învățământ este mai mare prin însumarea celor arondate. Pe baza datelor primite de la Inspectoratul Școlar Județean Arad pentru anul școlar 2021-2022, reiese faptul că la nivel local există 79 de unități de învățământ de stat (cu și fără personalitate juridică) și 15 particulare, exprimând astfel o infrastructură educațională mult mai diversificată la nivelul municipiului Arad. Printre cele 28 de instituții arondate se numără doar o școală profesională (Școala Națională de Pregătire a Agenților de Penitenciare, secția Arad), restul fiind grădinițe (12 cu program prelungit, 14 cu program normal și 1 cu program săptămânal).

SĂNĂTATE În municipiul Arad funcționează unități sanitare atât în regim public, cât și privat. Cele 2 spitale care funcționează în anul 2021 în municipiul Arad sunt Spitalul Clinic Județean de Urgență Arad și Spitalul MedLife Genesys, asupra cărora municipalitatea are puteri de reglementare limitate și deci puține pârghii de intervenție. În anul 2010, au fost desființate 2 spitale publice din Arad, inclusiv ambulatoriile asociate acestora, anume Spitalul Clinic Municipal Arad și Spitalul Clinic de Obstetrică-ginecologie „Dr. Salvator Vuia”, care au fost reorganizate ca structuri fără personalitate juridică în cadrul Spitalului Clinic Județean de Urgență Arad și deci preluate de către Consiliul Județean Arad, din anul 2011 funcționând deci un singur spital public. În prezent, în cadrul Spitalului Clinic Județean de Urgență Arad funcționează peste 60 de secții și compartimente/cabinete de diferite specialități, distribuite în 8 locații. Faptul că spitalul este distribuit în mai multe clădiri duce și la o serie de dificultăți în funcționarea sa și are un impact negativ atât asupra pacienților, cât și al medicilor. În plus, anumite clădiri au fost revendicate (Maternitatea, secția de TBC și boli infecțioase), ceea ce face imposibilă investirea de resurse financiare din partea Consiliului Județean și deci continuarea procesului de degradare. În total

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

LEGEA 215/2015

GUVERNUL ROMÂNIEI

unitatea avea, în anul 2019, 1.322 paturi de spitalizare dintre care 65 de paturi pentru spitalizări de zi, observându-se o tendință descrescătoare pentru indicatorul număr de paturi pentru care există decizii de funcționare, de la 1.388 paturi în 2011, la 1.308 paturi în 2014. În intervalul 2015-2019, creșteri semnificative (între 4 și 16 noi dotări) au avut loc în ceea ce privește numărul centrelor medicale de specialitate, a cabinetelor medicale de familie, a cabinetelor stomatologice și în rândul farmaciilor.

ASISTENȚĂ ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ La nivel județean, serviciile sociale oferite prin intermediul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Arad au în vedere diferite tipuri de servicii privind protecția și promovarea drepturilor copilului, respectiv persoanelor adulte. Aceste servicii sunt oferite în cadrul unor centre și alte tipuri de dotări de tip social, din care cele enumerate mai jos se regăsesc în municipiul Arad: Centrul de recuperare și reabilitare copii cu dizabilități Arad; Centrul de asistență și consiliere pentru persoane TSA; Centrul Maternal; Centrul de terapie și recuperare pentru copii Ghiocelul; Centrul de criză Arad. O altă instituție cu rol în asigurarea serviciilor sociale în municipiul Arad o reprezintă Consiliul Local al Municipiului Arad, prin Direcția de Asistență Socială, ce exercită atribuții privind dezvoltarea economico-socială a municipiului și atribuții privind gestionarea serviciilor furnizate către cetățeni. Dotările de tip social din municipiul Arad administrate de Direcția de Asistență Socială sunt: Centrul de reabilitare socio-profesională Creativ, Spălătoria Clăbucet (activități protejate), Complexul Curcubeu, Centrul social cu Destinație Multifuncțională Tarafului, 7 centre de zi pentru vârstnici, Adăpost de noapte, Centrul de îngrijire pentru persoane vârstnice, Cantina municipală.

LOCURI DE JOACĂ, LOCURI DE PARCARE, PARCURI, FACILITĂȚI SPORTIVE, DE AGREMENT ȘI SIMILARE, TIMP LIBER

Printre cele mai des practicate activități de către arădeni sunt cele în aer liber, unele dintre cele mai importante dotări din această categorie fiind reprezentate de parcuri, spații verzi, locuri de joacă pentru copii sau zonele de agrement. Aceste tipuri de activități se pot practica în Parcul Natural Lunca Mureșului, Faleza Mureșului, unde se află mai multe terenuri de sport și locuri de joacă pentru copii, Ștrandul Neptun. Conform unui sondaj aplicat cetățenilor municipiului în vederea elaborării SIDU Arad, s-a observat un grad de nemulțumire la nivelul unora dintre respondenți în ceea ce privește oferta de petrecere a timpului liber în municipiul Arad. Astfel, peste 60% dintre respondenți susțin că sunt nemulțumiți sau foarte nemulțumiți de evenimentele culturale și artistice, de concerte, de ștranduri și bazine de înot, de parcuri și grădini publice și de zonele de agrement și picnic. Gradul cel mai mare (între 28% și 35%) de mulțumire a fost remarcat în cadrul teatrelor, bibliotecilor, cinematografelelor sau patinoarelor.

TRANSPORT PUBLIC Transportul public local este asigurat de S.C. Compania de Transport Public Arad (CTP), companie împărțită ca acționariat între Consiliul Local al Municipiului Arad (70%) și Consiliul Județean Arad (30%). Rețeaua de transport public se întinde pe 284 km în zona urbană și

UNIONUL EUROPEAN

ROMANIA

269 km în cea periurbană, deservind municipiul Arad prin 243 de curse de tramvai și 199 de curse de autobuz pe zi (134 curse către alte localități. Transportul public local este asigurat cu precădere de tramvaie, care cu 14 linii acoperă 95% din totalul călătoriilor, autobuzele înregistrând doar 5% din acestea, la nivelul anului 2019. Aceste servicii sunt oferite folosind 124 de tramvaie (14 linii) și 135 de autobuze (17 linii).

1.8 Organizații ale societății civile

Conform Listei furnizorilor de servicii sociale acreditați și a serviciilor sociale licențiate în baza Legii nr. 197/2012 puse la dispoziție de Ministerul Muncii, la nivelul municipiului Arad există următoarele ONG-uri, asociații locale, fundații, grupuri caritabile și alți reprezentanți ai societății civile care desfășoară intervenții în domeniul susținerii populației vulnerabile sau în situații de risc de pe raza municipiului:

- Arhiepiscopia Arad
- Asociația Amadis
- Asociația Bunicii Noștri
- Asociația Casa Liana - Centru Privat de Îngrijiri Persoane Vârstnice
- Asociația Casa Seniorilor Arad
- Asociația Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor Arad
- Asociația Centrul de Îngrijire Pentru Vârstnici Bunătatea Arad
- Asociația Citar
- Asociația Copii Pentru Cristos
- Asociația Creștină de Caritate Gosen
- Asociația Dalia
- Asociația de Caritate Maranata
- Asociația Iosif cel Milostiv Arad
- Asociația Lazania
- Asociația Luminița Serii
- Asociația Magdalena
- Asociația Maria Castelana Hilfe
- Asociația Națională a Surzilor din România - Filiala Arad
- Asociația Nevăzătorilor din România - Filiala Județeană Arad
- Asociația Non Profit Oaza
- Asociația Petriana Pflege Mit Herz
- Asociația Roze

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

- Asociația Servicii Sociale Arad
- Asociația Serviciul de Ajutor Maltez în România Filiala Arad
- Asociația Sfântul Martin
- Asociația Tema
- Asociația Tinerețea Vârstnicilor
- Fundația Alber
- Fundația Căminul Speranței
- Fundația Creștină de Caritate Betesda
- Fundația Creștină RCE Speranța Copiilor Arad
- Fundația Humanitară Debora
- Fundația pentru Îngrijirea Persoanelor Vârstnice Dora
- Fundația Teofania.

1.9 Experiența locală privind proiectele cu finanțare europeană

Primăria Municipiului Arad, Lider și Direcția de Asistență Socială Arad - „Construire Centru Multifuncțional pentru Persoane din Zone Urbane Marginalizate: Zona Tarafului”, proiect finanțat prin POR/192/4/3/Îmbunătățirea regenerării fizice, economice și sociale a comunităților marginalizate în municipiile reședință de județ din România. Scopul principal al investiției constă în îmbunătățirea regenerării fizice, economice și sociale a comunităților marginalizate din municipiul Arad, respectiv zona str. Tarafului din Cartierul Sânnicolau Mic. Activitățile din cadrul proiectului vor duce la îmbunătățirea aspectelor de natură socială, de formare educațională și plasare a forței de muncă, precum creșterea calității vieții membrilor comunității marginalizate aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, prin capacitatea grupului țintă cu competențe necesare atât pentru ocuparea unui loc de muncă, cât și pentru a se cunoaște, a acționa, a se dezvolta pe sine și a fi membru activ al societății. Pentru desfășurarea activităților, prin proiect se propune construirea unui Centru multifuncțional pentru persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială care va cuprinde:

- Centru de zi pentru copii
- Centru comunitar de servicii integrate pentru adulți

Perioada de desfășurare a proiectului a fost iunie 2020-august 2023.

Valoarea proiectului a fost de 5,810,889.51 lei, din care cheltuielile eligibile 5,174,505.99 lei, contribuție proprie 103,490.12 lei și cheltuieli neeligibile 636,383.52 lei.

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Grupul țintă direct este reprezentat de 200 beneficiari (50 de copii și 150 de adulți) ce vor utiliza centrul multifuncțional. Grupul țintă indirect identificat este reprezentat de locuitorii zonei Tarafului, Direcția de Asistență Socială Arad, Comunitatea locală.

Primăria Municipiului Arad „Reconversia Funcțională și Revitalizarea Terenului din Zona Micălaca 300 și Transformarea lui în Zonă de Agreement și Petrecere a Timpului Liber”, Apel: Apel: POR/2017/4/4.2/1/ Reconversia și refuncționalizarea terenurilor și suprafețelor degradate, vacante sau neutilizate din municipiile reședința de județ. Proiectul constă în amenajarea unei zone de agreement în Micălaca, pe o suprafață de 47.000 mp. Obiectivul general al proiectului îl reprezintă reconversia/revitalizarea suprafeței de teren (zona Micălaca 300) neutilizat și abandonat și transformarea sa în zonă de agreement și recreere pentru populație, având ca scop îmbunătățirea condițiilor de viață a cetățenilor.

Valoarea totală a proiectului este de 10.354.288,67 lei, din care valoarea eligibilă este de 9.677.573,55 lei, contribuție proprie eligibilă de 193.551,47 lei și cheltuieli neeligibile 676.715,12 lei.

Primăria Municipiului Arad „Revitalizarea Zonei Strada Marului și Amenajarea ca Zona de Agreement”, Apel: POR/2017/4/4.2/1/ Reconversia și refuncționalizarea terenurilor și suprafețelor degradate, vacante sau neutilizate din municipiile reședința de județ. Proiectul constă în amenajarea unei zone de agreement pe amplasamentul în suprafață de 281.727mp (28,17 ha), aparținând Municipiului Arad. De asemenea, în proiect, se propune inclusiv reabilitarea drumului de acces în zonă, care se află amplasat pe terenul proprietate publică a Municipiului Arad. Obiectivul general al proiectului îl reprezintă reconversia/reutilizarea suprafeței de teren (zona strada Mărului) neutilizat și abandonat și transformarea sa în zonă de agreement și recreere pentru populație, având ca scop îmbunătățirea condițiilor de viață a cetățenilor.

Valoarea totală a proiectului este de 24,129,403.05 lei, din care valoarea eligibilă este de 17,940,342.65 lei, contribuție proprie de 358,806.88 lei și cheltuieli neeligibile 6,189,060.40 lei.

UNIONUL EUROPEAN

GUVERNUL ROMÂNIEI

2. Identificarea teritoriului vizat de Strategia de Dezvoltare Locală prin abordarea DLRC

2.1 Prezentarea generală a teritoriului SDL

Teritoriul SDL este delimitat astfel încât să îndeplinească condițiile de dimensiune și coerență prevăzute și cuprinde 3 ZUM-uri (ZUM 1 Zona Tarafului, ZUM 2 Zona Dragasani și ZUM 3 Zona Agronomului), alături de zona urbană funcțională aferentă, ZUF SDL EST. Teritoriul SDL îndeplinește cumulativ următoarele cerințe:

- vizează o populație cuprinsă între 10.000 și 150.000 de locuitori (conform Regulamentului (UE) nr. 1303/2013, art. 33 alin 6) – respectiv 79792 locuitori, dintre care 71679 locuitori în ZUF SDL EST și 8113 locuitori în cele trei ZUM-uri;
- vizează zone urbane coerente din punct de vedere economic, social și fizic, prin coerență înțelegându-se "funcționalitatea" acestora în sensul susținerii obiectivelor prezentei strategii.

Teritoriul vizat de SDL prin abordarea DLRC este caracterizat de următoarele aspecte:

Grad ridicat de eterogenitate: zona SDL cuprinde atât Zone Urbane Marginalizate (ZUM) (delimitate conform anexelor) cât și zona urbană funcțională aferentă cu un nivel social mediu sau ridicat (din punct de vedere al indicatorilor ce vizează locuirea, deprivarea materială, ocuparea).

Acumularea istorică a sărăciei:

ZUM 1 Zona Tarafului - în care au fost strămutate persoane din vechea zonă aflată în proximitatea Parcului Natural "Lunca Mureșului" – Cartier Alfa (Strada Mărului). În contextul lucrărilor de construcție a autostrăzii/ centurii ocolitoare a Municipiului Arad, mai multe locuințe clădite ilegal au fost desființate, iar populației ce locuia pe strada Mărului i s-a pus la dispoziție de către Municipiul Arad posibilitatea de a se muta în apartamente sociale pe strada Tarafului.

ZUM 2 Zona Dragasani - a fost o zonă ocupată de comunitatea sârbă. Odată cu împușinarea comunității sârbe (din diverse motive, precum: decese, emigrări în țara natală), această zonă a fost de mare interes pentru comunitatea romă, datorită infrastructurii precare, care a adus cu sine costuri minime asupra locuințelor. La începutul secolului al XX-lea, în Drăgășani, s-a încheșat o mică comunitate romă de etnie maghiară alcătuită din muzicanți (muzikuș) și comercianți de cai (lovary). Așezarea lor târzie în cartier este dovedită și prin faptul că nu există nici un rom vorbitor de limba sârbă. Pe parcursul anilor, mai ales după 1990, prin imigrarea în Drăgășani a romilor sosiți din Lipova și împrejurimi, comunitatea a crescut semnificativ din punct de vedere numeric.

ZUM 3 Zona Agronomului - a reprezentat un mare interes pentru comunitatea romă, și nu numai, datorită existenței unei ferme agricole și a costurilor scăzute pentru achiziția proprietăților, sau chiar a posibilității ocupării a unora dintre spațiile fostei ferme care au fost transformate în depozite și spații de locuit.

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Segregarea pe criterii etnice:

ZUM 1 Zona Tarafului include 12 strazi unde locuiesc etnii minoritare, respectiv romi romanizați și minoritar romi maghiari. Aceasta zonă, încă din perioada postbelică, a reprezentat un interes pentru comunitatea romă și maghiară, în prezent fiind ocupată de comunitatea romă și, minoritar, de comunitatea romă-maghiară.

ZUM 2 Zona Dragasani - În prezent comunitatea romă este populația majoritară preponderentă în acest cartier, fiind dispersată în întreg cartierul, pe un număr de 34 de străzi, și mai compact pe străzile Remus, Grigore Ureche, Veronica Micle, Moșilor, Ciocârliei.

ZUM 3 Zona Agronomului - distanța mare (7 km) față de restul Municipiului Arad, infrastructura precară și lipsa locurilor de muncă în proximitate au transformat această zonă în una neatractivă, fiind locuită în general de membrii comunității roma și de persoanele cu o condiție economică precară.

Figura 3 – Teritoriul SDL, elaborare proprie

2.1.1 Delimitarea teritoriului SDL și întocmirea planului

În trasarea perimetrului teritoriului SDL s-a avut în vedere respectarea condițiilor locale și a viziunii privind dezvoltarea strategică stabilită prin SDL, având la bază o Analiză Diagnostic a nevoilor și a problemelor pe care această Strategie încearcă să le elimine.

Teritoriul vizat de SDL a fost conceput astfel încât să cuprindă străzile din zonă care satisfac cerințele de constituire a ZUM-urilor, alături de zona urbană funcțională aferentă.

Perimetrul teritoriului SDL este definit după cum urmează:

Teritoriul pe care își desfășoară activitatea Asociația Grup de Acțiune Locală Arad Est este delimitat la vest de Câmpul Liniștii continuat cu strada Bumbacului și Calea Aurel Vlaicu. Limita de

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

vest se continuă din Calea Aurel Vlaicu cu Bulevardul Revoluției, Tribunalul Dobra, strada Cozia și Preparandia. Tot în partea de est se afla și ZUM 2 – DRĂGĂȘANI , parte componentă a Grupului de Acțiune Locală Arad Est, formată din străzile: Strada Dornei 21 – T / 30 – T, Strada Mucius Scaevola, Strada Cuza Vodă, Splaiul Mureșului, Strada Reșiței, Strada Ghica Vodă, Strada Ialomitei, Strada Grigore Alexandrescu, Strada Ciocârliei 12 – T / 13 – T, Strada Iakob Cardos 21 –T / 22 – T, Strada Badea Cârțan, Strada Bârsei, Strada Olimp, Strada Nicola Alexici 5-T / 10 – T, Strada Grigore Ureche, Strada Putnei, Strada Hunedoarei, Strada Trandafirilor, Strada Remus, Strada Emil Gârleanu, Strada Minervei, Strada Mărgăritar, Strada Căminului, Strada Barbu Lautaru 1-17, 2-22, Strada Clopoșeilor, Strada Sibiului, Strada Blanduziei, Strada Simeria, Strada Ilia, Strada Emanoil Gojdu, Strada Alexandru Gavra 1-5 / 6-16, Strada Mihail Kogălniceanu, Aleea Postavu, Strada Ceaikovski 35 - 39/ 40 – 46, care se continuă cu limita râul Mureș, Autostrada A1, Zona Industrială Sud. Punctul maxim vestic al teritoriului este în Zona Industrială Sud la coordonatele 46,1388563 cu 21,2861905. Delimitarea continuă spre sud pe drumul european E671 și Zona ZUM 3 – Agronomului, formată din strada cu același nume, zonă în care se află 81 de gospodării. Punctul sudic extrem al teritoriului este la 46,1147649 cu 21,3068418, situat în ZUM 3 – AGRONOMULUI. Continuarea graniței GAL ARAD EST se face prin limita cartierelor Aradul Nou și Sanicolaul Mic și anume străzile Aleea Muncii, strada Ștefan Zaharie, Strada Nucului, strada Vântului și strada Clopotului, situate în partea de sud est. În continuare, în est, se află limita cartierului Micalaca cu strada Radu Pancu și continuare cu Centura Aradului incluzând și Zona Industrială Arad Est. Cel mai estic punct al teritoriului SDL are coordonatele: 46,1705290 cu 21,3822605. Centura Aradului face legătura cu Câmpul Liniștii astfel închizând complet teritoriul GAL ARAD EST. Punctul maxim nordic se află pe Centura Arad cu coordonatele 46,2160483 și 21,3317380. Tot în cadrul teritoriului Grup de Acțiune Locală Arad Est am identificat, pe lângă cele două ZUMuri de mai sus, în cartierul Sanicolau Mic, ZUM 1 – TARAFULUI, format din străzile: STRADA TARAFULUI, Strada Steagului 1-27, Strada Pescăruș 1-51 / 2-36, Strada Teodor Pacateanu 1-57 / 2-54, Strada Clopotului 23-113 / 24-80, Strada Cobzei, Strada Brândușei, Strada Căprioarei, Strada Căpșunilor, Strada Panselei, Strada Iasomieii, Strada Frumoasă 2-26, Strada Nicolaus Lenau.

Estimarea populației din aria delimitată pentru SDL este următoarea:

Populație/ arie	Nr. persoane
Populație în ZUM	8.113
Populație în zona urbană funcțională (ZUF)	71.679
Total populație teritoriul SDL	79.792
Pondere ZUM/ teritoriu SDL	10.16%

ANEXA 2 Planul de delimitarea teritoriului SDL și fotografii relevante din zonele cuprinse.

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

2.1.2 Principalele caracteristici geografice

Teritoriul SDL se situează în partea de est a Municipiului Arad, cuprinzând circa ½ din suprafața municipiului. Aria delimitată păstrează aceleași caracteristici de relief, climă, vegetație, resurse naturale ca întregul municipiu, caracterizându-se printr-o mare uniformitate și omogenitate genetică, una specifică unui areal de câmpie, așa cum este ceea ce se cunoaște ca fiind Câmpia Mureșului Inferior. Acest teritoriu este situat în totalitate în vecinătatea Mureșului, artera fluvială responsabilă de construcția elementelor definitorii ale peisajului geomorfologic. Cea mai mare parte a teritoriului se suprapune peste Câmpia Aradului.

ZUM 1 – Zona Tarafului este situată în cartierul Sânicolaul Mic (în română și Sânmiclăuș, în maghiară Kisszentmiklós, în germană Kleinsanktnikolaus). A fost o localitate din Banat, situată la sud de Arad și de Mureș și la est de Aradul Nou. Astăzi localitatea Sânicolaul Mic este inclusă în municipiul Arad. Alipirea a avut loc în 1950. ZUM Tarafului se află la intrarea în cartierul Sânicolaul Mic, delimitat la vest de DJ 692 și la est de parcele de teren agricol (intravilan municipiul Arad). ZUM Tarafului este constituit din blocuri de locuințe cu destinație socială pe porțiunea străzii Tarafului adiacentă DJ 692 și case familiale.

ZUM 2 - Zona Drăgășani - este delimitată la sud de râul Mureș și la nord de strada Mihail Kogălniceanu. Pe locul actualului cartier Drăgășani s-a aflat așezarea Papokfejárgyháza, atestată documentar în 1552. ZUM 2 este format din case de tip familial. Pe teritoriul ZUM 2 a fost o fabrică de confecții TEBA. Actualmente halele fostei fabrici au diferite destinații: spații de depozitare, agrement etc.

ZUM 3 - Zona Agronomului - este un trup izolat aparținător municipiului Arad. Se află la 7 km de municipiul Arad și este o fostă colonie muncitorească a IAS Aradul Nou. La sud este delimitată de DN 69. În jurul ZUM 3 sunt terenuri agricole. ZUM 3 se constituie din blocuri de locuințe pentru foștii muncitori ai IAS Aradul Nou și din locuințe de tip familial.

ZUF SDL EST este reprezentată de sedii ale administrației publice locale și centrale: Primăria Municipiului Arad, Prefectura, ANAF, Trezorerie. De asemenea, include instituții de învățământ superior și liceal: Universitatea Aurel Vlaicu Arad, Liceul Moise Nicoară, Liceul Dimitrie Țichindeal, Liceul Ghiba Birta, Liceul Economic etc. Pe teritoriul ZUF se află cea mai mare zonă de agrement din municipiu, Ștrandul Neptun. Cetatea Veche a Aradului este de asemenea în acest teritoriu. La nord, ZUF este delimitat de DN 7 - Centura de Nord și la sud de DN 69 intersecție cu strada Agronomului.

2.1.3 Patrimoniul natural

Teritoriul pe care își desfășoară activitatea Asociația Grup de Acțiune Locală Arad Est este străbătut de la Est la Vest de râul Mureș, care împarte teritoriul SDL într-o parte sudică și una nordică. Partea nordică a teritoriului este amplasat ZUM 2 Drăgășani, râul Mureș acționând ca o

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

barieră naturală în zona de sud a ZUM-ului. În partea sudică se găsesc celelalte două ZUM-uri, respectiv ZUM 1 - Tarafului și ZUM 3 - Agronomului, ZUM 1 - Tarafului fiind separat de restul municipiului de calea ferată Arad - Timișoara, iar ZUM 3 - Agronomului de calea ferată Arad - Periam. În zona de nord a teritoriului SDL, pe Șoseaua de Centură, este amplasat și singurul depozit ecologic din Municipiul Arad, în proximitate neexistând zone rezidențiale.

Principalele zone de agrement sunt reprezentate de parcuri, cele mai importante fiind Parcul Europa, Parcul Eminescu, Parcul Copiilor și Parcul Chinologic, Ștrandul Neptun, patinoarul Arad, Stadioanele Francisc Neuman; Motorul; Gloria și Bazinul de înot Subcetate.

Conform Raportului privind starea mediului pentru anul 2022 elaborat de Agenția pentru Protecția Mediului Arad nu s-a înregistrat numărul maxim admis de depășiri ale valorilor limită a concentrațiilor de poluanți în atmosferă, așa cum se specifică în Legea 104/2011 și nici depășiri ale valorilor limită anuale. De asemenea, nu există poluare a apei și a solului. Conform Raportului Județean al Calității Apei Potabile DSP Arad pentru anul 2022, nu au rezultat analize neconforme la ZAP 1: UZINA DE APĂ ARAD, de unde este alimentat teritoriul SDL.

2.1.4 Patrimoniul arhitectural și cultural

Cele mai importante clădiri și structuri istorice din teritoriul vizat de SDL sunt:

Cetatea Aradului este amplasată în marea buclă a Mureșului. A fost construită în timpul împărătesei Maria Terezia, după planurile elaborate de arhitectul austriac Filip Ferdinand Hassch. Lucrările au început în 1763 și au fost finalizate în 1783, construcția fiind o variantă originală a tipului francez de fortificații VAUBAN. Cu un plan stelat, în șase colțuri, neregulat dispuse, cetatea are laturile drepte, dând naștere unei forme compuse din unghiuri ascuțite, alternând cu cele obtuze, astfel fețele fiind, în același timp și flancuri. Este singura fortificație construită în a doua jumătate a secolului XVIII-lea în Transilvania. Este înconjurată de un șanț de apărare foarte larg, mărginit spre exterior de un taluz de pământ. Reprezentând o fază târzie a fortificațiilor stelate din Europa, cetatea modernă a Aradului încheie o etapă dintre cele mai importante din istoria fortificațiilor transilvane. În interiorul cetății se află mai multe construcții, precum și o impunătoare biserică franciscană cu două turnuri construită în cel mai pur stil baroc.

Podul Traian este o construcție metalică specifică începutului de sec. XX (1906). Deși nu este podul inițial de legătură dintre centrul orașului și cartierul Aradul Nou (direcția N-S), Podul Traian este imaginea cea mai cunoscută. Elementele decorative ale felinarelor sunt specifice stilului SECESSION. Podul a fost construit după proiectul unei societăți de căi ferate din Austria și după un plan al inginerului reșițean Robert Tóth, structura de fier fiind realizată de către uzinele Reșița.

Vechiul Cazinou este o clădire din cărămidă realizată în stil Neoclasic cu planimetrie pătrată. Aspect masiv, ornamentații la fațadă, structuri interioare bogat ornamentate. Casinoul a fost un

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

loc de distracție preferat al arădenilor datorită grădinii de vară, care și iarna era folosită ca patinoar. În 1890 Casinoul a fost folosit ca spațiu de expoziție.

Palatul Cultural Arad, azi Filarmonica de Stat și Muzeul Județean este o clădire realizată între anii 1911-1913 după proiectul arhitectului Ludovic Szantay. Este concepută și realizată printr-o combinație de mai multe stiluri, dar cu efect volumetric secesion. Accesul principal are un aspect antic - 6 coloane corintice, antablament, trepte largi. Fațadele laterale sunt clădite în stiluri: renașcentist italian, gotic francez, îmbinate armonios cu barocul francez. A fost concepută astfel pentru a se constitui într-o lecție de arhitectură. Cupola centrală și cele două turnuri laterale sunt concepute și realizate în stil modern.

2.2. Comunitatea marginalizată din teritoriul SDL (inclusiv ZUM)

2.2.1. Studiul de referință reprezentativ la nivelul populației din teritoriul SDL

Pentru elaborarea prezentei strategii, s-a realizat un Studiu de referință la nivelul teritoriului SDL (ZUM și zona urbană funcțională aferentă), fundamentat pe o metodologie de eșantionare și pe efectuarea unui sondaj care a implicat activități de cercetare pe teren cu implicarea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială. Datele folosite în fundamentarea strategiei sunt furnizate de către: Institutul Național de Statistică, instituțiile subordonate Primăriei Municipiului Arad, Direcțiile din aparatul de specialitate al Primarului, Ministerul Justiției - Oficiul Național al Registrului Comerțului, Agenția Națională pentru Ocuparea forței de Muncă, Direcția Evidența Populației și Administrarea Bazelor de Date, instituții de învățământ din teritoriul GAL Arad Est și alte surse. Scopul Studiului de referință efectuat a fost de a furniza date statistice care să fundamenteze Analiza diagnostic a nevoilor și problemelor populației din zonele distincte, inclusiv ZUM, din teritoriul SDL pe care GAL vizează să le soluționeze. În acest scop, a fost elaborat un chestionar de gospodărie prin intermediul căruia au fost colectate date cu privire la principalii indicatori de marginalizare conform Ghidul Solicitantului, respectiv:

- Proporția persoanelor de 15-64 de ani care au absolvit maxim 8 clase (gimnaziu),
- Proporția persoanelor cu dizabilități, boli cronice sau alte afecțiuni care le limitează activitățile zilnice,
- Proporția copiilor și tinerilor (0-17 ani) din populația totală,
- Proporția persoanelor de 16-64 ani care nu sunt încadrate pe piața formală a muncii (salariați cu contract de muncă sau lucrează oficial pe cont propriu, cu sau fără angajați - patron sau administrator de firmă, PFA, AF, întreprindere individuală, liber profesionist) și nici nu urmează o formă de învățământ,
- Proporția locuințelor supra-aglomerate (< 15,33 m² pe persoană),
- Nesiguranță locativă: proporția gospodăriilor ce nu dețin locuința în proprietate personală.

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Chestionarul aplicat a inclus si o secțiune de sondaj de opinie pe modelul chestionarului prezentat în **Documentul suport B**.

Cu ajutorul aceluiași chestionar s-au colectat date referitoare la populația aparținând minorității roma, respectiv persoanele care se auto-declară ca fiind de etnie romă. Pe baza datelor din Studiul de referință, s-a determinat tipul de comunitate romă sau non-romă, astfel:

	ZUM 1	ZUM 2	ZUM 3	ZUF	SDL
Persoane autodeclarate că aparținând minorității roma din total populație	12.47%	17.76%	33.57%	0.39%	1.59%

- ZUM 1: 12.47% romi, comunitate romă;
- ZUM 2: 17.76% romi, comunitate romă;
- ZUM 3: 33.57% romi, comunitate romă;
- ZUF: 0.39% romi, comunitate non-romă;
- SDL: 1.59% romi, comunitate non-romă.

Astfel, s-a realizat descrierea zonelor distincte identificate în teritoriul SDL, cu privire la caracteristicile demografice și socio-economice, s-a realizat identificarea și analiza nevoilor persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială de pe raza teritoriului SDL și a fiecărei zone distincte incluse, s-a realizat identificarea principalelor probleme cu care se confruntă populația din fiecare zonă distinctă a teritoriului SDL, sub aspectul problemelor legate de infrastructură și locuire, educație și statutul ocupațional al adulților, veniturile și cheltuielile gospodăriilor, educația copiilor, accesul la servicii, organizarea și relațiile de la nivelul comunității, relațiile din afara comunității și imaginea publică a zonei.

ZUM 1 Zona Tarafului și ZUM 2 Zona Drăgășani

Metoda de eșantionare folosită a fost cea probabilistică, stratificată după dimensiunea celor 2 zone/cartiere identificate, distincte. Selecția gospodăriilor s-a realizat pe bază de pas statistic 3, aplicandu-se astfel chestionare la fiecare a treia gospodărie din ZUM. S-au aplicat chestionare într-un procent minim de 30% din teritoriul fiecărui ZUM identificat, astfel încât studiul de referință să fie reprezentativ statistic la nivelul populației din teritoriul SDL, cu un număr suficient de cazuri pentru a permite analiza fiecărei zone distincte delimitate în teritoriu. S-a luat în considerare o eroare de $\pm 3\%$ cu probabilitate de garantare a rezultatelor de 95%. Astfel, în ZUM 1 Zona Tarafului s-au aplicat chestionare în 135 de gospodării, reprezentând 31% din gospodăriile existente în ZUM, și acoperind un număr de 481 persoane. În ZUM 2 Zona Drăgășani s-au aplicat chestionare în 620 de gospodării, reprezentând 30% din gospodăriile existente în ZUM, și acoperind un număr de 2218 persoane.

ZUM 3 Zona Agrarului

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Metoda de eşantionare folosită a fost cea probabilistică, stratificată după dimensiunea zonei. Dat fiind că Zum 3 cuprinde o singură stradă, strada Agronomului, selecția gospodăriilor s-a realizat pe bază de pas statistic 2, aplicandu-se astfel chestionare la fiecare a doua gospodărie din ZUM. S-au aplicat chestionare într-un procent de 50% din teritoriul ZUM, astfel încât studiul de referință să fie reprezentativ statistic la nivelul populației din teritoriul SDL, cu un număr suficient de cazuri pentru a permite analiza zonei. S-a luat în considerare o eroare de $\pm 3\%$ cu probabilitate de garantare a rezultatelor de 95%. În ZUM 3 Zona Agronomului s-au aplicat chestionare în 40 de gospodării, reprezentând aproximativ 50% din gospodăriile existente în ZUM, și acoperind un număr de 143 persoane.

Sondajul în gospodării a fost completat cu discuții de grup cu populația din teritoriul SDL, cu accent pe ZUM, la care au participat femei și bărbați, romi și non-romi, și cu ajutorul carora s-au identificat problemele specifice comunității analizate. În urma acestor focus grupuri s-au obținut informații suplimentare pentru definirea măsurilor și o ierarhizare a lor.

Concluzia studiilor pe cele trei ZUM-uri este că se confirmă faptul că ele îndeplinesc condițiile de a fi declarate Zone Urbane Marginalizate.

ANEXA 3: Declarație pe propria răspundere privind datele utilizate în cadrul Studiului de referință, cu asumarea faptului că, în situația în care, pe parcursul verificărilor, se vor identifica date incorecte/nereale, SDL va fi declarată neeligibilă.

ANEXA 4: Metodologia de eşantionare folosită în Studiul de referință.

ANEXA 5: Metodologia și instrumentele de cercetare (chestionarul/ chestionarele și ghidurile de interviuri/focus grup) folosite în Studiul de referință.

Modele de indicatori/instrumente de cercetare sunt disponibile în **Documentele suport A și B.**

ANEXA 6: Baza de microdate primare rezultată din Studiul de referință va fi anexată la SDL în format .XLSX (Excel).

2.2.2. Validarea și declararea zonei/ zonelor urbane marginalizate

Din cele 4 zone incluse în teritoriul SDL, ZUM 1 Zona Tarafului, ZUM 2 Zona Drăgășani și ZUM 3 Zona Agronomului sunt zone urbane marginalizate, validate din următoarele considerente: datele din studiul de referință pentru verificarea pragurilor minime depășesc valorile minime ale indicatorilor pentru validarea unui ZUM, pe toate criteriile de defavorizare.

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

ZUM 1 Zona Tarafului

Datele din studiul de referință pentru verificarea pragurilor minimale sunt următoarele:

Volumul eșantionării în ZUM – zona 1 Tarafului, studiu de referință

Categorie/ total	Eșantion ZUM
Persoane recenzate în ZUM	481
Tineri/ copii 0-17 ani	180
Persoane 15-64 care au absolvit maximum 8 clase (gimnaziu)	146
Persoane cu dizabilități, boli cronice sau alte afecțiuni care le limitează activitățile zilnice	17
Persoane de 15-64 ani care nu sunt încadrate pe piața formală a muncii și nici nu urmează o formă de învățământ	148
Gospodării recenzate	135
Locuințe supraaglomerate (< 15,33 m2 pe persoană)	43
Familii fără acte de proprietate	49
Persoane de etnie romă	60

Indicatori cheie și praguri minimale pentru validarea ZUM 1 Zona Tarafului, studiu de referință

Criterii / Dimensiune	Indicatori cheie	Pondere ZUM 1	Praguri minimale
Capital uman	Proporția populației de 15-64 de ani care a absolvit maxim 8 clase (gimnaziu)	30%	22%
	Proporția persoanelor cu dizabilități, boli cronice sau alte afecțiuni care le limitează activitățile zilnice	4%	8%
	Proporția copiilor și adolescenților (0-17 ani) din populația totală	37%	20,5%
Ocuparea forței de muncă	Proporția persoanelor de 15-64 ani care nu sunt încadrate pe piața formală a muncii (salariați cu contract de muncă sau lucrează oficial pe cont propriu, cu sau fără angajați - patron sau administrator de firmă, PFA, AF,	30.8%	22,5%

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

	întreprindere individuală, liber profesionist) și nici nu urmează o formă de învățământ		
	Proporția locuințelor supraaglomerate (< 15,33 m ² pe persoană)	32%	54%
Locuire	Nesiguranță locativă: proporția gospodăriilor ce nu dețin locuința în proprietate personală	36%	12%

Zona Tarafului este validată ca ZUM deoarece îndeplinește simultan următoarele trei condiții:

- (1) are un nivel scăzut de capital uman, deoarece doi din cei trei indicatori corespunzători au valori ce depășesc pragul minimal aferent (**30% față de 22%, 37% față de 20.5%**)
- (2) are un nivel scăzut de ocupare în sectorul formal (**30.8% față de 22.5%**)
- (3) are condiții de locuire precară, unul dintre indicatori, respectiv nesiguranța locativă are valoarea de **36% față de 12%**.

ZUM 2 Zona Drăgășani

Datele din studiul de referință pentru verificarea pragurilor minimale sunt următoarele:

Volumul eșantionării în ZUM – zona 2 Drăgășani, studiu de referință

Categorie/ total	Eșantion ZUM
Persoane recensate în ZUM	2218
Tineri/ copii 0-17 ani	701
Persoane 15-64 care au absolvit maximum 8 clase (gimnaziu)	663
Persoane cu dizabilități, boli cronice sau alte afecțiuni care le limitează activitățile zilnice	51
Persoane de 15-64 ani care nu sunt încadrate pe piața formală a muncii și nici nu urmează o formă de învățământ	707
Gospodării recensate	620
Locuințe supraaglomerate (< 15,33 m ² pe persoană)	295
Familii fără acte de proprietate	116
Persoane de etnie romă	394

Indicatori cheie și praguri minimale pentru validarea ZUM 2 Zona Drăgășani, studiu de referință

Criterii / Dimensiune	Indicatori cheie	Pondere ZUM 2	Praguri minimale

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

e			
Capital uman	Proporția populației de 15-64 de ani care a absolvit maxim 8 clase (gimnaziu)	30%	22%
	Proporția persoanelor cu dizabilități, boli cronice sau alte afecțiuni care le limitează activitățile zilnice	2%	8%
	Proporția copiilor și adolescenților (0-17 ani) din populația totală	32%	20,5%
Ocuparea forței de muncă	Proporția persoanelor de 15-64 ani care nu sunt încadrate pe piața formală a muncii (salariați cu contract de muncă sau lucrează oficial pe cont propriu, cu sau fără angajați - patron sau administrator de firmă, PFA, AF, întreprindere individuală, liber profesionist) și nici nu urmează o formă de învățământ	31.9%	22.5%
	Proporția locuințelor supraaglomerate (< 15,33 m ² pe persoană)	48%	54%
Locuire	Nesiguranță locativă: proporția gospodăriilor ce nu dețin locuința în proprietate personală	19%	12%

Zona Drăgășani este validată ca ZUM deoarece îndeplinește simultan următoarele trei condiții:

- (1) are un nivel scăzut de capital uman, deoarece doi din cei trei indicatori corespunzători au valori ce depășesc pragul minimal **aferent (30% față de 22%, 32% față de 20.5%)**
- (2) are un nivel scăzut de ocupare în sectorul formal (**31.9% față de 22.5%**)
- (3) are condiții de locuire precară, unul dintre indicatori, respectiv nesiguranța locativă are valoarea de **19% față de 12%**.

ZUM 3 Zona Agronomului

Datele din studiul de referință pentru verificarea pragurilor minimale sunt următoarele:

Volumul eșantionării în ZUM – zona 3 Agronomului, studiu de referință

Categorie/ total	Eșantion ZUM
Persoane recențate în ZUM	143
Tineri/ copii 0-17 ani	48

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Persoane 15-64 care au absolvit maximum 8 clase (gimnaziu)	55
Persoane cu dizabilități, boli cronice sau alte afecțiuni care le limitează activitățile zilnice	6
Persoane de 15-64 ani care nu sunt încadrate pe piața formală a muncii și nici nu urmează o formă de învățământ	37
Gospodării recensate	40
Locuințe supraaglomerate (< 15,33 m2 pe persoană)	15
Familii fără acte de proprietate	6
Persoane de etnie romă	48

Indicatori cheie și praguri minimale pentru validarea ZUM 3 Zona Agronomului, studiu de referință

Criterii / Dimensiune	Indicatori cheie	Pondere ZUM 2	Praguri minimale
Capital uman	Proporția populației de 15-64 de ani care a absolvit maxim 8 clase (gimnaziu)	38%	22%
	Proporția persoanelor cu dizabilități, boli cronice sau alte afecțiuni care le limitează activitățile zilnice	4%	8%
	Proporția copiilor și adolescenților (0-17 ani) din populația totală	34%	20,5%
Ocuparea forței de muncă	Proporția persoanelor de 15-64 ani care nu sunt încadrate pe piața formală a muncii (salariați cu contract de muncă sau lucrează oficial pe cont propriu, cu sau fără angajați - patron sau administrator de firmă, PFA, AF, întreprindere individuală, liber profesionist) și nici nu urmează o formă de învățământ	25,9%	22,5%
	Proporția locuințelor supraaglomerate (< 15,33 m ² pe persoană)	38%	54%
Locuire	Nesiguranță locativă: proporția gospodăriilor ce nu dețin locuința în proprietate personală	15%	12%

Zona Agronomului este validată ca ZUM deoarece îndeplinește simultan următoarele trei condiții:

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

- (1) are un nivel scăzut de capital uman, deoarece doi din cei trei indicatori corespunzători au valori ce depășesc pragul minimal **aferent (38% față de 22%, 34% față de 20.5%)**
- (2) are un nivel scăzut de ocupare în sectorul formal **(25.9% față de 22.5%)**
- (3) are condiții de locuire precară, unul dintre indicatori, respectiv nesiguranța locativă are valoarea de **15% față de 12%**.

Figura 4 - Teritoriu țintă pentru DLRC în GAL Arad Est

Luând în considerare faptul că au fost validate trei zone urbane marginalizate care cuprind aceleași grupuri țintă, ale căror principale trăsături sunt predominanța nevoilor legate de locuire, a nevoilor de educație, și a nevoilor de ocupare, considerăm că strategia de dezvoltare locală se adresează unui teritoriu SDL omogen, ce include trei zone urbane marginalizate cu aceleași particularități și zona funcțională aferentă acestora.

Etapa de validare a ZUM a fost urmată de etapa de declarare a celor trei zone urbane marginalizate care au fost selectate pentru intervenții DLRC, pe baza deciziei luate de Comitetul Director GAL, Arad Est, din care face parte autoritatea publică locală Municipiul Arad.

ANEXA 7: Decizia GAL privind delimitarea teritoriului SDL și declararea ZUM selectate din teritoriul SDL (care în prealabil au fost validate)

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

2.3 Analiza diagnostic a nevoilor, resurselor și problemelor populației din teritoriului SDL

2.3.1 Populația și caracteristicile demografice

Populația rezidentă în arealul SDL se ridică la un total de 79.792 persoane dintre care 36.477 bărbați, 43.315 femei, 10.541 persoane cu vârste între 0 și 15 ani, 10.615 de persoane cu vârsta între 15 și 29 de ani și 52.673 de indivizi cu vârste ce depășesc 30 de ani.

În ceea ce privește populația vârstnică, în ZUM statisticile sunt următoarele: în ZUM1, 10% sunt persoane peste 64 de ani, în ZUM 2, 12% sunt persoane peste 64 de ani, iar în ZUM 3, procentul vârstnicilor este de 8%.

Populația aferentă ZUM reprezintă 8.113 de persoane în total, persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, reprezentând grupul țintă pe care această strategie îl are în vedere.

Zonă	Total Populație	% din total populație SDL	Bărbați	Femei
ZUF SDL EST	71.679	89,83%	33.295	38.384
ZUM 1 Tarafului	1.720	2,16%	679	1.041
ZUM 2 Drăgășani	6.069	7,61%	2.372	3.697
ZUM 3 Agronomului	324	0,41%	131	193
TOTAL ZUM	8.113	10,17%	3.182	4.931
TOTAL SDL	71.679	100%	36.477	43.315

În ceea ce privește structura etnică a populației, teritoriul SDL se caracterizează prin diversitate etnică, lingvistică și religioasă. Aproximativ 78% din populația teritoriului este alcătuită din români, urmat de 10% maghiari, romi 1,59%. În ZUM1 populația se declară a fi de etnie romă în procent de 12,47% din total. În ZUM2 17,76% din total se declară a fi de etnie romă, iar în ZUM3 33,57% se declară a fi de etnie romă.

Nivelul de educație și calificare a adulților. Proporția populației de 15-64 de ani care a absolvit maxim 8 clase (gimnaziu) este de 1.94% la nivelul teritoriului SDL, cu toate acestea, în cele 3 ZUM-uri situația este astfel: la nivelul ZUM1, populația cu studii gimnaziale reprezintă 30% din total, similar cu ZUM2, iar la nivelul ZUM3, populația cu maxim 8 clase este de 38%.

	% ZUM 1	% ZUM 2	% ZUM 3
Proporția populației de 15-64 de ani care a absolvit maxim 8 clase (gimnaziu)	30%	30%	38%
Proporția persoanelor cu dizabilități, boli cronice sau alte afecțiuni care le limitează activitățile zilnice	4%	2%	4%
Proporția copiilor și adolescenților (0-17 ani) din populația totală	37%	32%	34%
Populația care se declară a fi de etnie romă	12,47%	17,76%	33,57%

Din tabelul de mai sus putem conchide asupra faptului că ZUM1 și ZUM3 au cel mai mare aport la sporul natural din cadrul SDL și toate cele 3 ZUM-uri au procente foarte mici aferente persoanelor cu dizabilități, boli cronice sau alte afecțiuni care le limitează activitățile zilnice. Acest lucru poate fi datorat și inexistenței unei situații exacte, referitoare la starea de sănătate a rezidenților acestor zone. Luând în discuție nivelul studiilor absolvite, observăm că procentul cel mai mare al lipsei studiilor este imputabil ZUM3, ponderea persoanelor cu studii minime în această zonă fiind cu 8 procente mai mare decât în celelalte ZUM-uri. Acesta poate fi atât un rezultat al inexistenței infrastructurii educaționale în această zonă, precum și dispoziției geografice a zonei față de centrul municipiului, și implicit de aglomerarea instituțional-educativă pe care acesta o presupune.

În ceea ce privește abandonul școlar, la nivelul celor 3 ZUM-uri situația se prezintă după cum urmează: în ZUM1, 43% din populația de vârstă școlară a abandonat școala. În ZUM2, 32% din populația de vârstă școlară nu sunt în școală, fiind fie angajați, fie fără ocupație, iar în ZUM3, 48% au abandonat școala. De asemenea, putem corela nivelul mai mare al abandonului școlar cu apartenența la etnia romă, așa cum putem observa în tabelul anterior (procentul persoanelor de etnie romă în ZUM 3 este covârșitor mai mare decât în celelalte două ZUM-uri).

2.3.2 Ocupare, mediul de afaceri și protecție socială

În cadrul întreg teritoriului SDL, populația ocupată se încadrează într-un procent de 69,2% din totalul populației, totalizând un număr de 55.216 persoane. Dintre aceștia, 47% sunt bărbați și 53% femei. Din perspectiva categoriilor de vârstă, 14% dintre aceștia sunt persoane cu vârste cuprinse între 17 și 29 de ani, iar restul, de 86% reprezintă persoane cu vârsta peste 30 de ani. Ca și sector de activitate, în cadrul teritoriului SDL, aproximativ 16% dintre aceștia activează în sectorul public, iar 84% în sectorul privat. Conform discuțiilor purtate cu locuitorii ZUM-urilor, estimăm că 94% din persoanele cu loc de muncă activează în cadrul sectorului privat, în domenii precum: comerț, îngrijire copii, transport marfă, curățenie la domiciliu.

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

	ZUM1	ZUM2	ZUM3
Proporția persoanelor de 15-64 ani care nu sunt încadrate pe piața formală a muncii (salariați cu contract de muncă sau lucrează oficial pe cont propriu, cu sau fără angajați - patron sau administrator de firmă, PFA, AF, întreprindere individuală, liber profesionist) și nici nu urmează o formă de învățământ	30,8%	31,9%	25,9%

Cea mai bună situație în ceea ce privește ocuparea este înregistrată în ZUM3, acolo unde procentul celor care sunt angajați formal (cu contract individual de muncă) este de aproximativ 74,1% din totalul persoanelor adulte. În ZUM2 acest procent este de 68,1% în vreme ce în ZUM1 69,2% dintre persoanele adulte au un loc de muncă formal. Comparând distribuțiile persoanelor din ZUM cu vârsta sub 35 de ani și a celor peste 35 de ani care sunt angajate formal, rezultă un grad de ocupare superior la nivelul vârstei de peste 35 de ani, fără să existe însă o corelație a lipsei de ocupare cu situația continuării studiilor în cazul persoanelor cu vârsta cuprinsă între 16-24 ani. Situația afacerilor locale este destul de deplorabilă. Din cadrul Zonelor Urbane Marginalizate, doar ZUM 1 prezintă un procent de 12% a angajaților din cadrul afacerilor locale, restul ZUM-urilor, atât cât am investigat, nu au angajați în cadrul afacerilor locale, sau dacă îi au, aceștia nu fac obiectul încadrării legale în muncă. Acest lucru se poate datora apropierii ZUM1 de zona centrală a municipiului Arad.

Analizând situația financiară a populației din ZUM-uri, am reușit să determinăm, așa cum se poate observa în tabelul de mai jos, că nivelurile veniturilor în cadrul ZUM-urilor sunt problematice.

Venit lunar/ gospodărie	ZUM 1	ZUM 2	ZUM 3
Sub 4500 lei	65%	70%	65%
Peste 4500 lei	35%	30%	35%

Cheltuielile gospodăriilor acestora sunt egale cu veniturile, cel puțin la nivel declarativ, gospodăriile nefiind capabile de a realiza economii.

2.3.3. Locuire și acces la utilități

Analizând situația generală a locuințelor aferente ZUM, am constatat că locuințele prezintă un caracter învechit. Identificăm o lipsă a proceselor de reabilitare, care nu au mai fost efectuate în

unele cazuri chiar de câteva generații, acest aspect ducând la o situație gravă care pune în pericol viața și sănătatea locatarilor. De asemenea materialele din care acestea au fost construite prezintă un nivel de calitate cel puțin îndoielnică. Din perspectiva eficienței energetice, aceste imobile nu respectă niciunul dintre standardele actuale (și niciun alt standard din domeniul construcțiilor: rezistență, seismic, incendii, etc.).

În ZUM 1 Zona Tarafului, unde au fost strămutate persoane din vechea zonă aflată în proximitatea Parcului Natural "Lunca Mureșului" – Cartier Alfa (Strada Mărului), există unele apartamente sociale pe strada Tarafului, puse la dispoziție de către Primăria Municipiului Arad.

O altă particularitate se regăsește în cadrul ZUM 3 Zona Agronomului unde unele dintre spațiile fostei ferme existente în zonă au fost transformate în depozite și spații de locuit.

Având în vedere construcția imobilelor din cadrul ZUM, în cele mai multe cazuri fiind realizate fără a avea la bază un proiect tehnic, o autorizație de construire, dispunerea camerelor nu respectă un minim de confort sau logică arhitecturală, neavând definite separat bucătăria, iar în cele mai multe cazuri, baia fiind amplasată în exteriorul imobilului principal. În ceea ce privește zona funcțională, aceasta se regăsește în totală antiteză cu ZUM-urile, clădirile care fac obiectul acestui teritoriu fiind în preponderență conforme cu standardele.

În ceea ce privește racordarea imobilelor din cadrul teritoriului SDL la utilități, majoritatea sunt racordate la utilități.

O problemă identificată a fost situația proprietății în ZUM-uri, după cum se poate vedea în tabelul de mai jos:

	ZUM1	ZUM2	ZUM3
Nesiguranță locativă: proporția gospodăriilor ce nu dețin locuința în proprietate personală	36%	19%	15%

Procentul cel mai mare de persoane care nu dețin locuința în proprietate personală se află în cadrul ZUM1. Pe lângă situația îngrijorătoare pe care tabelul de mai sus o înfățișează, trebuie să avem în vedere că o pondere însemnată a persoanelor care s-au declarat proprietari nu au acte care să le susțină declarațiile, unii neavând nici chiar documente de identitate.

2.3.4 Accesul la instituții și servicii publice

În ZUM1 există 1 dispensar, 1 medic și 1 stomatolog, cu toate acestea, respondenții la chestionar apreciază că accesul la serviciile medicale este greu și foarte greu.

În ZUM2 există 1 dispensar, 4 medici și 1 dentist, și 48% dintre respondenți consideră că accesul la aceste servicii este greu și foarte greu.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

În ZUM3 nu există dispensar, medici sau stomatologi. 50% dintre cei chestionați consideră accesul la serviciile medicale a fi greu și foarte greu. Cel mai apropiat punct medical se afla la 9 km distanță.

La nivelul SDL, există 34 de unități de tip spital/ dispensar, 109 medici și 47 de medici stomatologi.

În ZUM1 nu există creșă, cea mai apropiată fiind la 9 km distanță. Se afla însă pe teritoriul ZUM1 2 grădinițe, 3 unități de învățământ primar, 3 de gimnazial și 1 unitate de tip școală după școală, 1 unitate de învățământ liceal.

La nivelul ZUM2 nu există creșe, cea mai apropiată fiind la 8 km distanță. Găsim însă în teritoriu 1 grădiniță, 1 unitate de învățământ primar, 2 unități de învățământ gimnazial, 1 unitate de tip școală după școală, 2 licee.

În ZUM3 nu există grădinițe, cea mai apropiată fiind la 9 km. De asemenea nu există niciun fel de facilități de tip școlar, preșcolar, liceal. Cel mai apropiat liceu este la 8 km distanță, cea mai apropiată școală la 7 km.

La nivelul SDL, există 4 creșe, 26 de grădinițe, 17 unități de învățământ primar, 16 unități de învățământ gimnazial, 8 facilități de tip școală după școală. De asemenea, pe teritoriul SDL se află 3 licee și o unitate de învățământ superior.

ANEXA 8: Tabelul 2 completat cu date referitoare la principalele servicii de sănătate, educație, recreere, precum și la infrastructura medico-socială existentă.

2.3.5. Analiza problemelor comunitare ale diferitelor zone distincte din teritoriul SDL, cu accent pe ZUM

2.3.5.1. Persoanele aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială

La nivelul teritoriului SDL, studiul de referință a urmărit identificarea fiecăreia dintre situațiile persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială menționate în Ghidul Programului, atât la nivelul celor trei ZUM identificate, cât și în zonele funcționale aferente acestora, astfel încât intervențiile strategice să poată fie orientate în mod corespunzător iar impactul măsurilor propuse să fie unul semnificativ.

În urma studiului de referință am validat cele trei zone ZUM definite ca fiind într-adevăr Zone Urbane Marginalizate unde există peste 10% populației de etnie romă autoidentificată. Diferențele la nivel de populație din arealul SDL și cele 3 ZUM-uri sunt majore. Caracteristicile demo-socio-economice ale persoanelor, precum și tipurile de gospodării în care trăiesc, constituie factori de influență ai apariției și creșterii riscului de sărăcie în cele 3 ZUM-uri identificate în SDL. Existența în familie a cel puțin unui membru care are o ocupație stabilă, bazată pe o relație contractuală fermă și care oferă posibilitatea realizării unor venituri minime familiei, chiar dacă acest venit este

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

singurul de acest fel din cadrul gospodăriei și în general statutul ocupațional, reprezintă o mare însemnătate în crearea unui cadru de viață care să asigure bunăstare sau stabilitate în gospodărie, fapt care nu se regăsește în cele mai multe dintre gospodăriile din ZUM-uri. Al doilea factor determinant care crește riscul de sărăcie este accesul la educație și chiar nivelul de educație al persoanei. Astfel o persoană care nu are un minim de studii nu are acces pe piața muncii la locuri de muncă bine plătite, unde să aibă și o evoluție pozitivă a veniturilor. Efectul pe termen lung este unul devastator pentru zonele unde locuiesc persoanele aflate în risc de sărăcie, deoarece șansa copiilor din aceste zone de a ajunge și ei la rândul lor persoane aflate în risc de sărăcie este foarte mare, în special din cauza unei rate ridicate de abandon școlar și, deci, a unei calități reduse a educației.

2.3.5.2. Problemele comunitare din perspectiva cetățenilor și a autorităților/instituțiilor

La nivel de ZUM-uri, s-au identificat următoarele probleme comunitare, prin corelarea datelor colectate în cadrul sondajelor de opinie aplicate cu discuțiile purtate în focus-grupuri:

Școlaritatea redusă: În discuțiile din cadrul focus grupurilor cu persoanele din ZUM-uri am identificat o serie de motive pentru școlaritatea redusă din zone: abandonul școlar ridicat pe motive lipsă de venituri și de necesitatea de a munci ceva pentru a avea ce mânca, lipsa veniturilor pentru haine, și rechizite necesare școlii, lipsa culturii educaționale prin care părinții să-și determine copiii să meargă la școală pentru a-și putea asigura un viitor mai bun, dar și stigmatizarea copiilor săraci în cadrul școlii, pe criterii de etnie sau de sărăcie. În mod particular în ZUM3, unde cele mai apropiate unități de tip grădinițe, școlar, preșcolar, liceal sunt la distanțe de peste 7 km, accesul la educație este foarte dificil.

Accesul la servicii sociale este nesatisfăcător la nivelul celor 3 ZUM-uri, conform datelor prezentate mai sus. În marea lor majoritate, respondenții au declarat că au acces greu și foarte greu la servicii sociale, în plus, stigmatizarea pe criterii etnice este pronunțată în cadrul facilităților la care, uneori, în mod excepțional, au acces.

Persoanele vârstnice ne-autonome și fără sprijin în gospodărie: Din discuțiile purtate și din observațiile de pe teren am concluzionat că, deși procentele persoanelor vârstnice la nivel de ZUM-uri variază între 8 și 13%, bătrânii comunității sunt puși în situația de a nu avea acces la servicii sociale sau medicale de bază. În plus, aceștia locuiesc în gospodării alături de alți membri ai familiei, cu mame singure cu copii care nu sunt în grădiniță, școală sau în facilitați de tip after-school, și care nu reușesc să facă față îngrijirii simultane atât a copiilor cât și a bătrânilor.

De asemenea, acest aspect este problematic la nivel de situație a ocupării, întrucât mamele care trebuie să stea acasă cu copiii, din cauza **lipsei de acces la servicii pentru copii**, nu pot munci, contribuind astfel la situația de sărăcie în zonă. Mai mult, stigmatizarea și marginalizarea pe criterii

etnice și sociale este pronunțată, chiar și în zonele unde există totuși facilitați de tip creșă, grădiniță sau școală, familiile care își trimit copiii la școală renunțând în cele din urmă la școlarizarea acestora.

Nesiguranța locativă este mare, cele mai multe locuințe ocupate nefiind în proprietatea membrilor ZUM. Nesiguranța locativă este majoră în ZUM1, conform datelor obținute prin studiul de referință. Neavând locuințele în proprietate personală, locuitorii ZUM nu sunt motivați să le întrețină corespunzător. Construcția de locuințe sociale fost problema indicată în ZUM-uri, împreună cu renovarea clădirilor, amenajarea de trotuare, parcuri și parcuri pentru copii. Astfel, un alt factor important în creșterea riscului de sărăcie este nedeținerea unei proprietăți proprii, fapt care generează de cele mai multe ori costuri suplimentare ale vieții, costuri pe care, de cele mai multe ori, familiile aflate în risc de sărăcie, cu venituri reduse sau fără venituri, cu o educație precară sau fără educație, nu și le permit.

2.4. Acțiunile desfășurate anterior în teritoriul SDL

Politicile de dezvoltare locală la nivelul teritoriului SDL, în ultimii 5 ani, prezintă caracteristici diferite de intenție, organizare și implementare, din considerentele tipului de organizație inițitoare. Administrația locală a acționat pe nivel de infrastructură (reabilitare termică, amenajarea zonelor de agrement), asistență socială, de informare, de mediu, conform informațiilor prezentate detaliat în Anexa 9: Lista proiectelor desfășurate în ultimii 5 ani în teritoriul SDL.

Proiectul **Centre de colectare prin aport voluntar**, desfășurat în perioada 20.10.2022-31.09.2024, cu un buget de 17.710.272,91 lei, de către Primăria Arad, presupune înființarea, dotarea și operaționalizarea a patru centre de colectare prin aport voluntar în următoarele zone: Strada Tarafului, Zona 6 Vânători și Zona Industrială Sud și Șoseaua de Centură FN, lângă stația de sortare existentă, pe terenuri aflate în proprietatea Municipiului Arad. Centrele vor asigura colectarea separată a următoarelor tipuri de deșeuri: deșeuri reciclabile și biodeșeuri care nu pot fi colectate în pubelele individuale, deșeuri voluminoase, deșeuri textile, lemn, mobilier, anvelope, echipamente electrice și electronice, baterii uzate, deșeuri periculoase, deșeuri de cadavre animale, deșeuri de grădină, deșeuri din construcții și demolări.

Proiectul **Soluții inovative pentru orașe verzi – cod SMIS 151314**, desfășurat în perioada 14.06.2022 – 13.08.2023, cu un buget de 421.717,00 lei, de către Primăria Arad, presupune consolidarea capacității interne a Asociației Institutul pentru Dezvoltare Locală – THINK GLOBAL ACT LOCAL de a se implica în formularea politicilor de dezvoltare urbană durabilă și de transformare a municipiilor Arad, Lugoj, Reșița și Timișoara în „orașe verzi”.

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

Proiectul **Construire Centru Multifuncțional pentru Persoane din Zone Urbane Marginalizate: Zona Tarafului – cod SMIS 128370**, desfășurat în perioada 28.08.2018 – 31.03.2022, cu un buget de 5.773.897,17 lei, de către Primăria Arad și Direcția de Asistență Socială Arad, presupune asigurarea accesului la centrul multifuncțional a populației care trăiește în zona marginalizată a Tarafului prin amenajare spațiu deschis aferent centrului multifuncțional și construire centru multifuncțional pentru persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială.

Primăria Municipiului Arad „Reconversia Funcțională și Revitalizarea Terenului din Zona Micălaca 300 și Transformarea lui în Zonă de Agrement și Petrecere a Timpului Liber”, Apel: Apel: POR/2017/4/4.2/1/ Reconversia și refuncționalizarea terenurilor și suprafețelor degradate, vacante sau neutilizate din municipiile reședința de județ. Proiectul constă în amenajarea unei zone de agrement în Micălaca, pe o suprafață de 47.000 mp. Obiectivul general al proiectului îl reprezintă reconversia/revitalizarea suprafeței de teren (zona Micălaca 300) neutilizat și abandonat și transformarea sa în zonă de agrement și recreere pentru populație, având ca scop îmbunătățirea condițiilor de viață a cetățenilor.

Valoarea totală a proiectului este de 10.354.288,67 lei, din care valoarea eligibilă este de 9.677.573,55 lei, contribuție proprie eligibilă de 193.551,47 lei și cheltuieli neeligibile 676.715,12 lei.

Primăria Municipiului Arad „Revitalizarea Zonei Strada Marului și Amenajarea ca Zona de Agrement”, Apel: POR/2017/4/4.2/1/ Reconversia și refuncționalizarea terenurilor și suprafețelor degradate, vacante sau neutilizate din municipiile reședința de județ. Proiectul constă în amenajarea unei zone de agrement pe amplasamentul în suprafață de 281.727mp (28,17 ha), aparținând Municipiului Arad. De asemenea, în proiect, se propune inclusiv reabilitarea drumului de acces în zonă, care se află amplasat pe terenul proprietate publică a Municipiului Arad. Obiectivul general al proiectului îl reprezintă reconversia/reutilizarea suprafeței de teren (zona strada Mărului) neutilizat și abandonat și transformarea sa în zonă de agrement și recreere pentru populație, având ca scop îmbunătățirea condițiilor de viață a cetățenilor.

Valoarea totală a proiectului este de 24,129,403.05 lei, din care valoarea eligibilă este de 17,940,342.65 lei, contribuție proprie de 358,806.88 lei și cheltuieli neeligibile 6,189,060.40 lei.

Diferite proiecte de renovare prin PNRR - Componenta 5. Valul renovării, desfășurate de către Primăria Arad, ce presupun intervenții pentru izolarea termică a structurii, reducerea infiltrațiilor prin rosturi, ameliorarea izolației termice, asupra instalațiilor, pentru blocuri de locuințe, detaliate în Anexa 9: Lista proiectelor desfășurate în ultimii 5 ani în teritoriul SDL.

Diferite proiecte de renovare prin PNRR - Componenta 5. Valul renovării, desfășurate de către Primăria Arad, ce presupun lucrări pentru creșterea eficienței energetice, respectiv, reabilitarea

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

termică a clădirilor de învățământ secundar liceal și universitar, detaliate în Anexa 9: Lista proiectelor desfășurate în ultimii 5 ani în teritoriul SDL.

ANEXA 9: Lista proiectelor desfășurate în ultimii 5 ani în teritoriul SDL⁵

2.5. Elemente complementare privind prezentarea teritoriului SDL

Conform Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Arad 2021-2027 și post 2027, putem regăsi elemente de complementaritate privind teritoriul SDL, astfel:

02.3. Coeziune socială și identitate locală, bazată pe incluziunea și integrarea grupurilor vulnerabile – „În ciuda proiectelor deja implementate, ce au contribuit la diversificarea ofertei de spații comunitare pentru diferite categorii de persoane, este în continuare resimțită nevoia de dezvoltare de astfel de centre pentru a răspunde nevoilor cetățenilor. Totodată, diversificarea și modernizarea infrastructurii de servicii sociale și dezvoltarea activităților care au generat deja rezultate pozitive vor fi direcții de urmat în perioada de programare curentă. Totodată, având în vedere procesul de îmbătrânire a populației se va acorda o atenție deosebită infrastructurii sociale pentru persoane vârstnice, inclusiv în ceea ce privește dezvoltarea unor centre de geriatrie. Pe de altă parte, deși municipiul Arad prezintă un procent relativ redus de populație în zone dezavantajate sau marginalizate din punct de vedere social comparativ cu alte municipii din România, se poate constata concentrarea populației dezavantajate în trei zone principale, care vor fi avute în vedere pentru intervenții integrate vizând problemele de locuire, educație, angajabilitate și sănătate.”

Direcții de acțiune:

D2.3.1. Extinderea infrastructurii de servicii sociale destinate persoanelor vârstnice

D2.3.2. Extinderea infrastructurii de servicii sociale destinată tuturor categoriilor de beneficiari

D2.3.3. Intervenții integrate pentru extinderea infrastructurii de servicii sociale și creșterea calității vieții populației din cartierele dezavantajate

02.4. Calitatea ridicată a spațiului public și a locuirii

Direcții de acțiune:

D3.4.2. Asigurarea siguranței publice și a durabilității fondului locativ

D2.4.4. Extinderea infrastructurii de dotări comunitare în cartierele municipiului Arad

⁵ În cazul în care teritoriul SDL nu a beneficiat de proiecte de dezvoltare în ultimii 5 ani, Anexa 9 va include o declarație pe propria răspundere în acest sens din partea reprezentantului legal al GAL.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

3. Analiza SWOT

Poziționarea geografică	
Puncte tari	Puncte slabe
Poziționarea ZUM 2 în centrul orașului este benefică din punctul de vedere al accesibilității facile a cetățenilor la serviciile instituțiilor publice și ONG-urilor de suport.	Poziționarea geografică a ZUM 2 în centrul municipiului afectează imaginea orașului
Oportunități	Amenințări
Situarea teritoriului SDL în cadrul municipiului Arad crește accesibilitatea locuitorilor din teritoriul SDL la servicii urbane specifice municipiilor reședință de județ	Situarea teritoriului SDL în apropierea zonei de graniță cu Ungaria crește riscurile în ceea ce privește căutarea unui loc de muncă în străinătate sau accesarea unor servicii socioculturale în afara țării (în detrimentul prestatorilor locali autohtoni
Populația și caracteristicile demografice	
Puncte tari	Puncte slabe
Ponderea populației cu vârsta de 15-59 de ani reprezintă peste 60% din total, ceea ce indică existența unui stoc important de forță de muncă.	În cele trei ZUM aparținând teritoriului SDL, proporția populației de 15-64 de ani care a absolvit maxim 8 clase (gimnaziu) este de 30% în ZUM1, 30% în ZUM2 respectiv de 38% în ZUM3
Oportunități	Amenințări
Creșterea speranței de viață la nivel național prin servicii medicale îmbunătățite, printr-o mai bună informare în ceea ce privește stilul sănătos de viață oferă șansa locuitorilor pentru o bătrânețe mai ușoară și mai sănătoasă	Atractivitatea modului de viață occidental determină fluxuri migratorii ale populației apte de muncă spre aceste țări
Ocuparea, mediul de afaceri la nivel local și protecția socială	
Puncte tari	Puncte slabe
Număr mare de persoane neocupate care pot reprezenta un potențial de forță de muncă important pentru agenții economici locali	Deficitul de forță de muncă calificată, care să aibă cel puțin studii medii. Proporția însemnată a persoanelor de 15-64 ani care nu sunt încadrate pe piața formală a muncii și nici nu urmează o formă de învățământ: 30,8% în ZUM 1, 31,9% în ZUM 2,

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

	respectiv 25,9% în ZUM 3 Numărul mare de persoane care au părăsit de timpuriu școala crește riscul de vulnerabilitate la provocările pieței actuale a muncii.
Oportunități	Amenințări
Programe de formare profesională accesibile gratuit, prin intermediul proiectelor finanțate din fonduri europene	Reorientarea agenților economici către alte zone pentru căutarea de forță de muncă în contextul unui deficit local acut
Educația	
Puncte tari	Puncte slabe
La nivelul SDL, există 4 creșe, 26 de grădinițe, 17 unități de învățământ primar, 16 unități de învățământ gimnazial, 8 facilități de tip școală după școală. De asemenea, pe teritoriul SDL se află 3 licee și o unitate de învățământ superior.	Nu sunt suficiente locuri în creșă raportat la nevoile actuale, ceea ce întârzie accesul copiilor la servicii de educație timpurie.
Oportunități	Amenințări
Fonduri neramburabile disponibile în cadrul PEO pentru creșterea accesului la servicii educaționale în special pentru persoanele provenind din categorii defavorizate	Lipsa de atractivitate a învățământului tehnic și profesional în rândul tinerei generații
Locuirea și accesul la utilități	
Puncte tari	Puncte slabe
Extinderea și modernizarea rețelelelor de utilități publice din fonduri europene, care au întărit substanțial gradul de confort și calitatea vieții localnicilor.	Nesiguranța locativă este mare, cele mai multe locuințe ocupate nefiind în proprietatea membrilor ZUM. Nesiguranța locativă este semnificativă în toate cele 3 ZUM-uri, conform datelor obținute prin studiul de referință.
Oportunități	Amenințări
Fonduri nerambursabile disponibile prin POR pentru continuarea investițiilor locale în infrastructura urbană	Migrația forței de muncă spre țările occidentale se soldează cu locuințe părăsite, care nu pot fi întreținute corespunzător
Accesul la instituții și servicii publice	
Puncte tari	Puncte slabe
Preocuparea autorităților publice locale față	Capacitate redusă a serviciilor sociale în raport

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

de problemele de incluziune socială Existența unei rețele stabile de unități medicale publice și private Construirea centrelor de servicii sociale, cu fonduri europene	cu volumul în creștere al cererii Lipsa unor soluții integrate de suport sociomedical pentru categoriile de persoane defavorizate
Oportunități	Amenințări
Accesul la fonduri nerambursabile pentru dezvoltarea de servicii de suport Investițiile în capitalul uman la nivelul instituțiilor publice pot conduce la creșterea calității serviciilor de suport oferite.	Sistemul de salarizare stabilit la nivel național pentru instituțiile publice este neatractiv pentru specialiștii bine pregătiți și cu experiență
Organizarea și coeziunea comunității și relațiile cu exteriorul	
Puncte tari	Puncte slabe
Comunitatea din ZUM-uri este caracterizată de coeziune și încredere reciprocă.	Segregare spațială destul de accentuată Lipsa unor programe care să apropie cetățenii din ZUM și pe cei din zonele urbane funcționale
Oportunități	Amenințări
Existența unor programe de dezvoltare comunitară accesibile comunităților dezavantajate	Dezinteresul comunităților majoritare față de problemele membrilor comunităților Dezavantajate
Proiecte desfășurate anterior în zonă	
Puncte tari	Puncte slabe
Volumul ridicat al finanțărilor nerambursabile atrase din programele operaționale în perioada de programare 2007-2013	În ciuda unor proiecte de suport la nivelul ZUM, finanțările obținute au permis intervenții parțiale, fără a putea fi rezolvate nevoile stringente în totalitatea lor
Oportunități	Amenințări
Interesul autorităților locale pentru dezvoltarea municipiului Arad este ridicat.	Lipsa de corelare între programele naționale/europene prin care pot fi atrase finanțări nerambursabile cu nevoile locale

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

4. Procesul de implicare a comunității

4.1. Formarea și organizarea Grupului de Acțiune Locală (GAL)

Asociația Grup De Acțiune Locală Arad Est a fost înființată în anul 2022, în conformitate cu prevederile OG nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații.

Statutul „ASOCIAȚIEI GRUP DE ACȚIUNE LOCALĂ ARAD EST” a fost semnat în data de 8 august 2022, cu participarea a 3 părți ca membri fondatori: Asociația Cetatea Aradului, Asociația Ofensiva Tinerilor și Asociația Aradul Social.

Aprobarea înființării asociației a avut loc prin Încheierea nr. 6964/1.09.2022 a a Judecătoriei Arad, dosar nr. 10344/55/2022, comunicat în data de 13.09.2022. S-a obținut apoi codul fiscal al asociației. Asociația este înregistrată în Registrul Special Asociații cu Certificatul nr. 62/30.09.2022 emis de Judecătoria Arad.

Activitățile privind animarea și atragerea de noi membri GAL, respectiv organizarea de întâlniri concrete, au început din prima jumătate a lunii noiembrie.

Astfel, în data de 10 noiembrie 2023, a fost organizat un focus grup cu reprezentanți instituționali și specialiști relevanți, cum ar fi: Direcția de Asistență Socială Arad, Centrul pentru Tineri, Centrul pentru persoane vârstnice, licee și colegii. În paralel, s-au purtat discuții cu reprezentanți ai Primăriei municipiului Arad. În 11 noiembrie 2023 a fost organizat un focus grup cu tinerii între 16-29 de ani și în 12 noiembrie 2023 cel cu persoanele adulte, peste 30, în care s-au discutat problemele comunitare din perspectiva cetățenilor din fiecare categorie de vârstă, cu domiciliul/reședința în zona funcțională.

Tot în datele de 11 și 12 noiembrie au fost organizate întâlniri publice de consultare a comunității pe teme relevante: serviciile sociale individualizate, axate pe nevoile persoanelor dezavantajate, modalitățile de dezvoltare a resurselor umane, mobilitatea urbană și soluțiile de desegregare în ZUM, regenerarea urbană în teritoriul ZUM și participarea activă a membrilor comunității locale la procesul decizional.

În cadrul acestor întâlniri au fost prezentate inclusiv rolul și scopul GAL, și în fiecare dintre ele a participat facilitatorul comunitar, care a purtat discuții pertinente cu participanții.

Pe parcursul campaniei de animare interesul publicului și gradul de încredere în acțiunile GAL au crescut exponențial, existând numeroase persoane fizice, dar și reprezentanți ai companiilor și instituțiilor locale care s-au interesat de modalitatea de a deveni membri în GAL.

Astfel, Adunarea Generală a GAL s-a mărit cu 4 membri, cu:

- 1 instituție publică cu activitate relevantă pentru domeniile de intervenție ale proiectului
- Primăria Municipiului Arad;
- 1 societate comercială SC Consulting Group SRL, care activează în comunitate și poate coopta tineri în stagii de ucenicie și chiar angajări;
- 2 persoane fizice din ZUM.

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

De asemenea, în data de 14.11.2023, a fost desemnat Comitetul Director, format din:

- Asociația Ofensiva Tinerilor, reprezentată prin Niță Daniel Octavian, în calitate de președinte,
- Asociația Aradul Social, reprezentată prin Sârb Ciprian Vlad, în calitate de vicepreședinte,
- SC Consulting Group SRL, reprezentată prin Bălțat Sebastian Dușan, în calitate de secretar,
- Primăria Municipiului Arad reprezentată prin Vermeaan Răzvan Andrei, membru,
- Glevan Elena Sabina, reprezentant al comunității roma din ZUM1 Tarafului.

ANEXA 10: Dovada referitoare la organizarea juridică a GAL în conformitate cu prevederile OG nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, aprobată prin Legea nr. 246/2005, inclusiv a demarării acestei activități prin depunerea actelor la instituția/ entitatea competentă.

ANEXA 11: Procesul verbal al ședinței Adunării Generale pentru alegerea Comitetului Director și lista participanților (cu semnături).

ANEXA 12: Componența Comitetului Director.

La sfârșitul lunii octombrie 2023 au fost angajate trei persoane, un manager și un asistent manager, respectiv un specialist în facilitare comunitară.

În vederea îmbunătățirii competențelor în domeniile vizate de SDL/DLRC a fost organizat un curs de lobby și advocacy pentru Consiliul Director, în perioada 19-22 noiembrie 2023. Cursul a urmărit pregătirea participanților în domeniul identificării și utilizării de metode și instrumente online/offline de lobby și advocacy. Această arie tematică a fost aleasă de către GAL întrucât s-a constatat la nivel local o reală nevoie de învățare privind soluții metodologice online și offline cu impact asupra activităților de lobby și advocacy. Am considerat esențială pregătirea persoanelor – resursă în acest domeniu (membrii ai Consiliului Director GAL), întrucât activitățile de lobby și advocacy la nivel local reprezintă vectori prioritari în ceea ce denumim generic dialog structurat între actorii pe de o parte din sectorul public și pe de altă parte din sectorul neguvernamental, economic și persoanele din zonele ZUM.

ANEXA 13: Documente suport care să dovedească organizarea funcțională a GAL-ului

ANEXA 14: Procedura GAL de prevenire a riscului de apariție a unui conflict de interese

ANEXA 15: Lista activităților desfășurate de GAL ce au avut în vedere îmbunătățirea competențelor în domeniile vizate de SDL (cursuri de formare/perfecționare)

4.2 Animarea partenerilor locali și mobilizarea/facilitarea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială din teritoriul SDL

4.2.1 Animarea partenerilor locali

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

Animarea partenerilor locali și mobilizarea/facilitarea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau de excluziune socială din teritoriul SDL s-a realizat prin 10 întâlniri de tip 1 la 1 cu reprezentanți ai instituțiilor /autorităților publice (inclusiv unități de învățământ), 10 întâlniri de tip 1-1 cu reprezentanți ONG, 10 întâlniri cu persoane fizice din ZUM-uri și 10 întâlniri cu reprezentanți ai firmelor. Au fost analizate aspecte ce țin de probleme și soluții la nivel local, s-au analizat cauze și efecte, precum și posibile abordări cu caracter integrat. În urma acestor întâlniri, s-a semnat un protocol de parteneriat cu reprezentanți ai instituțiilor publice, ONG, agenți economici, dar și cu persoane fizice din ZUM-uri.

În plus, au fost organizate 5 consultări publice și 6 focus grupuri.

În data de 10 noiembrie 2023, a fost organizat un focus grup cu reprezentanți instituționali și specialiști relevanți, cum ar fi: Direcția de Asistență Socială Arad, Centrul pentru Tineri, Centrul pentru persoane vârstnice, licee și colegii. În paralel, s-au purtat discuții cu reprezentanți ai Primăriei municipiului Arad. În 11 noiembrie 2023 a fost organizat un focus grup cu tinerii între 16-29 de ani și în 12 noiembrie 2023 cel cu persoanele adulte, peste 30, în care s-au discutat problemele comunitare din perspectiva cetățenilor din fiecare categorie de vârstă, cu domiciliul/reședința în zona funcțională.

Tot în datele de 11 și 12 noiembrie au fost organizate întâlniri publice de consultare a comunității pe teme relevante: serviciile sociale individualizate, axate pe nevoile persoanelor dezavantajate, modalitățile de dezvoltare a resurselor umane, mobilitatea urbană și soluțiile de desegregare în ZUM, regenerarea urbană în teritoriul ZUM și participarea activă a membrilor comunității locale la procesul decizional.

În cadrul acestor întâlniri au fost prezentate inclusiv rolul și scopul GAL, și în fiecare dintre ele a participat facilitatorul comunitar, care a purtat discuții pertinente cu participanții.

Pe parcursul campaniei de animare interesul publicului și gradul de încredere în acțiunile GAL au crescut exponențial, existând numeroase persoane fizice, dar și reprezentanți ai companiilor și instituțiilor locale care s-au interesat de modalitatea de a deveni membri în GAL.

Astfel, Adunarea Generală a GAL s-a mărit cu 4 membri, cu:

- 1 instituție publică cu activitate relevantă pentru domeniile de intervenție ale proiectului
- Primăria Municipiului Arad;
- 1 societate comercială SC Consulting Group SRL, care activează în comunitate și poate coopta tineri în stagii de ucenicie și chiar angajări;
- 2 persoane fizice din ZUM.

De asemenea, în data de 14.11.2023, a fost desemnat Comitetul Director, format din:

- Asociația Ofensiva Tinerilor, reprezentată prin Niță Daniel Octavian, în calitate de președinte,
- Asociația Aradul Social, reprezentată prin Sârb Ciprian Vlad, în calitate de vicepreședinte,
- SC Consulting Group SRL, reprezentată prin Bălțat Sebastian Dușan, în calitate de secretar,

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

- Primăria Municipiului Arad reprezentată prin Vermeaan Răzvan Andrei, membru,
- Glevan Elena Sabina, reprezentant al comunității roma din ZUM1 Tarafului.

Ulterior, în datele de 16, 17 și 18 noiembrie au fost organizate câte o întâlnire publică și câte un focus grup în fiecare dintre cele 3 zone ZUM.

În vederea comunicării, informații cheie despre GAL și despre întâlnirile și focus grupurile organizate au fost afișate în loc vizibil la sediu, dar și la sediile a 10 ONG-uri din Arad care desfășoară activități inclusiv în ZUMuri.

În datele de 16, 17, 18, 19 și 20 noiembrie au fost organizate 5 ședințe ale consiliului director, unde au fost discutate diferite tematici, dar și aspecte legate de delimitarea teritoriului SDL, identificarea zonelor distincte incluse în teritoriul SDL și declararea ZUM din teritoriu, precum și organizarea studiului de referință, principalele rezultate ale analizei diagnostic a nevoilor, problemelor și resurselor identificate în teritoriul SDL, și specific în ZUM, pe baza datelor din studiul de referință, identificarea soluțiilor posibile și organizarea consultărilor publice în întreg teritoriul SDL, prioritizarea propunerilor de proiecte propuse prin consultări în teritoriul SDL, cu precădere în ZUM. Tot în cadrul acestor ședințe ale consiliului director s-a luat decizia finală cu privire la conținutul SDL și a listei indicative de intervenții.

ANEXA 16: Fișa postului și curriculum vitae al managerului GAL

ANEXA 17: Documente suport privind conținutul și participarea la cele cinci ședințe obligatorii ale Comitetului Director al GAL

4.2.2 Mobilizarea/facilitarea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială

Relațiile din interiorul comunităților din ZUM-uri pot fi caracterizate ca fiind guvernate de apatie, ceea ce este specific comunităților sărace și/ sau în risc de marginalizare socială. Oamenii în general sunt suspicioși și neîncredători la orice fel de inițiativă, fapt justificat într-o anumită măsură de eșecul majorității inițiativelor din ultimii 10 ani, care au avut un impact foarte redus și nesustenabil. Majoritatea cetățenilor din ZUM consideră că primarul Municipiului este responsabil și implicit trebuie să rezolve toate problemele. În ciuda acestui lucru există totuși un grup de 10-11 persoane care sunt active și care s-au implicat în majoritatea inițiativelor/proiectelor care au fost implementate în aceste zone, și care încearcă să mobilizeze alte persoane să facă la fel.

Relațiile din interiorul comunității sunt bivalente: pe de o parte comunitatea este profund coezivă în relație cu exteriorul asumându-și caracterul de comunitate marginalizată, etichete negative, stereotipuri de discriminare. Pe de altă parte, în cazul în care nu există amenințare externă comunitatea se diferențiază intern în funcție de structura etnică "blocurile de români" și "blocurile de romi"

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Părerile locuitorilor din ZUM sunt contradictorii în ceea ce privește relația comunității cu autoritățile locale: pe de o parte există o imagine favorabilă a autorităților și instituțiilor locale, considerându-se că acestea chiar se ocupă de persoanele defavorizate și că relația este bună, pe de altă parte se consideră că autoritatea (conducerea orașului) este vinovată pentru situația dezastruoasă a comunităților marginalizate, că persoanele aflate într-o situație dezavantajată nu sunt ascultate sau înțelese de către reprezentanții autorităților locale. În general, activitatea autorităților este percepută a fi deficitară, evidențiindu-se faptul că sunt lipsuri mari în paleta serviciilor oferite. Având în vedere faptul că în anumite cazuri încrederea în autoritățile locale este definită prin încrederea în câte un reprezentant al acesteia, există mari diferențe de opinie: există persoane percepute a fi de încredere, pe care se pot baza pentru rezolvarea anumitor nevoi dar și persoane care nu manifestă suficient interes față de problemele comunitare.

Organizațiile neguvernamentale care desfășoară activități destinate persoanelor defavorizate sunt pe de o parte bine primite în comunități, pe de altă parte există o încercare continuă din partea adulților de a obține foloase materiale, punctuale, de scurtă durată, fiind mai puțin prețuite ajutoarele non-materiale, destinate dezvoltării pe termen lung.

În trecutul recent sunt foarte puține știri care au apărut în presa locală despre comunitățile defavorizate de pe raza teritoriului SDL. De exemplu, mai 2022: <https://www.criticarad.ro/actualizare-3-se-demonteaza-toate-balcoanele-la-cele-5-blocuri-de-pe-tarafului/>

Iulie 2022: <https://www.aradon.ro/aradon-stirile-judetului-arad/arsenal-de-arme-descoperit-la-scandalagiii-de-pe-tarafului-1565703/>

Decembrie 2022: <https://www.aradon.ro/aradon-stirile-judetului-arad/scandal-in-familie-pe-strada-tarafului-tatal-si-a-muscat-fiul-de-fata-1633082/>

Astfel, presa locală devine unul dintre actorii de stigmatizare și marginalizare a comunității, ZUM fiind în atenția publică prin prisma elementelor negative și a conflictelor din zonă.

Activitățile de mobilizare, organizare, facilitare de dezvoltare comunitară. În cadrul deplasărilor în ZUM-uri, s-au purtat discuții cu rezidenții acestor zone, în vederea conștientizării importanței participării lor la întregul proces de elaborare și implementare a noii strategii. Totodată au avut loc discuții legate de relațiile din interiorul comunității, relația comunității cu autoritățile locale, relația comunității cu societatea civilă. În datele de 16, 17 și 18 noiembrie au fost organizate câte o întâlnire publică și câte un focus grup în fiecare dintre cele 3 zone ZUM, unde s-au dezbătut aceleași 5 tematici legate de SDL, scopul acestora fiind implicarea la o scară cât mai largă a persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială din teritoriul SDL în procesul de elaborare a strategiei.

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

ANEXA 18: Fișa postului și curriculum vitae al facilitatorului comunitar, dacă a fost angajat un specialist, respectiv contractul pentru activitățile de facilitare comunitară, însoțit de acte doveditoare ale experienței relevante, dacă a fost contractată o firmă sau un ONG.

ANEXA 19: Documente suport privind participarea la procesul de consultare publică obligatoriu organizat în ZUM ținute de SDL cu privire la cele 5 teme de interes.

ANEXA 20: Dovada invitațiilor trimise de GAL către reprezentanții AM PoIDS/OI PoIDS de a participa, în calitate de observatori, la ședințele C.D. al GAL.

ANEXA 21: Impactul activităților de animare/mobilizare asupra numărului de membri ai Adunării Generale a GAL.

5. Obiectivele SDL

Obiectivul general al prezentei SDL este reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială în zonele urbane marginalizate identificate și validate la nivelul Municipiului Arad, alături de îmbunătățirea calității vieții, creșterea coeziunii sociale, îmbunătățirea mediului de viață și creșterea economică în teritoriul SDL Arad Est.

Obiectivele specifice ale SDL au fost identificate pe parcursul procesului de consultare publică iar în formularea lor s-a ținut cont de analizele de nevoi realizate și de evaluarea problemelor și resurselor sociale, economice și de mediu din teritoriu. Selecția obiectivelor vizează domeniile: locuire, resurse umane, educație non-formală și acces la servicii sociale. Abordarea este una integrată, centrată pe problemele ce trebuie soluționate, având în vedere și atuurile existente și potențiale ale zonei.

Pe baza studiului de referință, a analizei diagnostic, analizei SWOT realizate cu implicarea factorilor interesați, implicarea reprezentanților comunităților defavorizate și celor din zona aferentă propunem următoarele obiective specifice ale SDL:

Obiectivul specific 1. Dezvoltarea unui sistem de servicii sociale individualizate axat pe nevoile persoanelor dezavantajate

Obiectivul specific 2. Dezvoltarea resurselor umane axat pe soluții de învățare non-formală / de învățare pe tot parcursul vieții

Obiectivele specifice SDL sunt complementare cu politicile sectoriale, politicile teritoriale și abordările bazate pe comunitate aplicabile la nivel local, regional, național.

Data fiind complexitatea documentelor strategice naționale am indicat specific, punctual, în tabel sub formă de corespondență între obiectivul/ obiectivele SDL și obiectivele generale din aceste strategii relevante la nivel național astfel:

Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2022-2027	
Obiectivul/ Măsurile/ Inițiativele din Strategia Națională (SN) cu care este convergent OS din SDL	OG/ OS al SDL care converg la realizarea obiectivului din SN
OG. Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială în zonele urbane marginalizate identificate și validate la nivelul Municipiului Arad, alături de îmbunătățirea calității vieții, creșterea coeziunii sociale, îmbunătățirea mediului de viață și creșterea economică în teritoriul SDL Arad Est	OG. Reducerea cu cel puțin 7% față de anul 2020 a numărului de persoane expuse riscului de sărăcie sau excluziune socială, până în anul 2027. OS1. Un trai decent pentru toți, în temeiul principiului „Nimeni nu este lăsat în urmă”. OS2. Investiții sociale pentru promovarea

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

OS1.Dezvoltarea unui sistem de servicii sociale individualizate axat pe nevoile persoanelor dezavantajate OS2.Dezvoltarea resurselor umane axat pe soluții de învățare non-formală / de învățare pe tot parcursul vieții	coeziunii; OS3. Protecție socială pe tot parcursul vieții unei persoane
Strategia Națională a Locuirii 2022-2050	
OG. Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială în zonele urbane marginalizate identificate și validate la nivelul Municipiului Arad, alături de îmbunătățirea calității vieții, creșterea coeziunii sociale, îmbunătățirea mediului de viață și creșterea economică în teritoriul SDL Arad Est OS1.Dezvoltarea unui sistem de servicii sociale individualizate axat pe nevoile persoanelor dezavantajate	Obiectivul strategic corespunzător pilonului 1: Îmbunătățirea accesului persoanelor care provin din comunități marginalizate și grupuri vulnerabile la locuințe și condiții adecvate de locuire Obiectiv specific - Asigurarea accesului la locuințe - Abordarea provocărilor complexe aferente comunităților marginalizate, inclusiv așezări informale, prin creșterea accesului la locuință, condiții adecvate de locuire și servicii publice de sănătate și educație Direcția de acțiune Obiectivul strategic corespunzător pilonului 2: Dezvoltarea cadrului de reglementare și finanțare în vederea asigurării locuirii accesibile și a serviciilor publice de calitate în acord cu tendințele de dezvoltare urbană și teritorială Obiectiv specific - Locuințe adecvate la costuri accesibile Direcția de acțiune - Creșterea fondului de locuințe publice (în special a fondului de locuințe sociale și de necesitate)
Programul Incluziune și Demnitate Socială	
OG. Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială în zonele urbane marginalizate identificate și validate la nivelul Municipiului Arad, alături de îmbunătățirea calității vieții, creșterea coeziunii sociale, îmbunătățirea mediului de viață și	Obiectiv specific: RSO4.3. Promovarea incluziunii socioeconomice a comunităților marginalizate, a gospodăriilor cu venituri reduse și a grupurilor defavorizate, inclusiv a persoanelor cu nevoi speciale, prin acțiuni integrate, inclusiv locuințe și servicii sociale

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

[Signature]

creșterea economică în teritoriul SDL Arad Est OS1.Dezvoltarea unui sistem de servicii sociale individualizate axat pe nevoile persoanelor dezavantajate OS2.Dezvoltarea resurselor umane axat pe soluții de învățare non-formală / de învățare pe tot parcursul vieții	Obiectiv specific: ESO4.10. Promovarea integrării socioeconomice a comunităților marginalizate, cum ar fi romii Obiectiv specific: ESO4.11. Lărgirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și la prețuri accesibile, inclusiv servicii care promovează accesul la locuințe și îngrijire orientată către persoane, inclusiv asistență medicală Modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială, acordând o atenție deosebită copiilor și grupurilor defavorizate Îmbunătățirea accesibilității, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități, precum și a eficacității și rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung

6. Planul de acțiune SDL

6.1 Ce măsuri sunt necesare

6.1.1 Sinteza problemelor și măsurilor necesare, grupurile țintă

Teritoriul propus de prezenta strategie cuprinde trei Zone Urbane Marginalizate și zone funcționale din arealul propus, iar problemele semnalate în perioada de animare a teritoriului și cele identificate în analiza diagnostic prezintă multe particularități specifice zonei și populației marginalizate.

Problemele și măsurile necesare a fi rezolvate, asociate grupurilor țintă vizate de proiect, așa cum au reieșit acestea din cercetarea cantitativă și calitativă realizată în teren sunt:

Problema 1: Accesul redus la servicii sociale

Accesul la servicii sociale este nesatisfăcător la nivelul celor 3 ZUM-uri. În marea lor majoritate, respondenții au declarat că au acces greu și foarte greu la servicii sociale, în plus, stigmatizarea pe criterii etnice este pronunțată în cadrul facilitațiilor la care, uneori, în mod excepțional, au acces.

Din discuțiile purtate și din observațiile de pe teren am concluzionat că, deși procentele persoanelor vârstnice la nivel de ZUM-uri variază între 8 și 13%, bătrânii comunității sunt puși în situația de a nu avea acces la servicii sociale sau medicale de bază. În plus, aceștia locuiesc în gospodării alături de alți membri ai familiei, cu mame singure cu copii care nu sunt în grădiniță, școală sau în facilitații de tip after-school, și care nu reușesc să facă față îngrijirii simultane atât a

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

copiilor cât și a bătrânilor. În acest sens, Primăria Municipiului Arad a construit unui Centru multifuncțional pentru persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială în zona Tarafului, însă acesta este insuficient față de dimensiunea problemelor identificate la nivelul celor 3 ZUM-uri. În celelalte 2 ZUM-uri nu exista centre comunitare care să ofere servicii sociale.

Măsuri posibile

Creșterea capacității centrelor DE ZI de a dezvolta servicii sociale și activități cu caracter incluziv în favoarea persoanelor aflate în risc de marginalizare / excludere socială, prin:

- Construire / amenajare / extindere/ reabilitare / accesibilizare / dotare centre de zi
- Operaționalizare centre de zi (măsuri soft)

Problema 2: Nesiguranța locativă ridicată

Nesiguranța locativă este mare, cele mai multe locuințe ocupate nefiind în proprietatea membrilor ZUM. Nesiguranța locativă este majoră în ZUM1, conform datelor obținute prin studiul de referință. Neavând locuințele în proprietate personală, locuitorii ZUM nu sunt motivați să le întrețină corespunzător. Construcția de locuințe sociale fost problema indicată în ZUM-uri, împreună cu renovarea clădirilor, amenajarea de trotuare, parcuri și parcuri pentru copii. Astfel, un alt factor important în creșterea riscului de sărăcie este nedeținerea unei proprietăți proprii, fapt care generează de cele mai multe ori costuri suplimentare ale vieții, costuri pe care, de cele mai multe ori, familiile aflate în risc de sărăcie, cu venituri reduse sau fără venituri, cu o educație precară sau fără educație, nu și le permit.

Măsuri posibile

Creșterea accesului la locuințe sociale individuale asociate cu măsuri de acompaniere în vederea integrării persoanelor vulnerabile marginalizate, prin:

- Construire / amenajare / extindere/ reabilitare / accesibilizare / dotare locuințe sociale
- Operaționalizarea locuințelor sociale (măsuri soft)

Problema 3: Comunitate și Imagine publică

În urma studiului de referință s-au validat cele trei zone ZUM definite ca fiind într-adevăr Zone Urbane Marginalizate unde există peste 10% populației de etnie romă autoidentificată. Diferențele la nivel de populație din arealul SDL și cele 3 ZUM-uri sunt majore. Caracteristicile demo-socio-economice ale persoanelor, precum și tipurile de gospodării în care trăiesc, constituie factori de influență ai apariției și creșterii riscului de sărăcie în cele 3 ZUM-uri identificate în SDL. Existența în familie a cel puțin unui membru care are o ocupație stabilă, bazată pe o relație contractuală fermă

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

și care oferă posibilitatea realizării unor venituri minimale familiei, chiar dacă acest venit este singurul de acest fel din cadrul gospodăriei și în general statutul ocupațional, reprezintă o mare însemnătate în crearea unui cadru de viață care să asigure bunăstare sau stabilitate în gospodărie, fapt care nu se regăsește în cele mai multe dintre gospodăriile din ZUM-uri. Al doilea factor determinant care crește riscul de sărăcie este accesul la educație și chiar nivelul de educație al persoanei. Astfel o persoană care nu are un minim de studii nu are acces pe piața muncii la locuri de muncă bine plătite, unde să aibă și o evoluție pozitivă a veniturilor. Efectul pe termen lung este unul devastator pentru zonele unde locuiesc persoanele aflate în risc de sărăcie, deoarece șansa copiilor din aceste zone de a ajunge și ei la rândul lor persoane aflate în risc de sărăcie este foarte mare, în special din cauza unei rate ridicate de abandon școlar și, deci, a unei calități reduse a educației. S-au colectat date referitoare la populația aparținând minorității roma, respectiv persoanele care se auto-declară ca fiind de etnie romă. Pe baza datelor din Studiul de referință, s-a determinat tipul de comunitate romă sau non-romă, astfel: ZUM 1: 12.47% romi, comunitate romă; ZUM 2: 17.76% romi, comunitate romă; ZUM 3: 33.57% romi, comunitate romă. Se poate corela de asemenea, conform datelor, nivelul mai mare al abandonului școlar cu apartenența la etnia romă. Organizațiile neguvernamentale care desfășoară activități destinate persoanelor defavorizate sunt pe de o parte bine primite în comunități, pe de altă parte există o încercare continuă de a obține foloase materiale, punctuale, de scurtă durată, fiind mai puțin prețuite ajutoarele non-materiale, destinate dezvoltării pe termen. Mai mult, presa locală a devenit unul dintre actorii de stigmatizare și marginalizare a comunității.

Măsuri posibile

Creșterea capacității ONG-urilor și structurilor de economie socială de a dezvolta servicii sociale și campanii publice în favoarea integrării persoanelor din comunitățile roma, prin:

- Intervenții în favoarea accesului persoanelor marginalizate, precum romii, la servicii integrate sociale, de sănătate, educație pt sănătate, ocupare, educație

Problema 4: Școlaritatea redusă și risc mare de abandon școlar în rândul copiilor și tinerilor

În discuțiile din cadrul focus grupurilor cu persoanele din ZUM-uri am identificat o serie de motive pentru școlaritatea redusă din zone: abandonul școlar ridicat pe motive lipsă de venituri și de necesitatea de a munci ceva pentru a avea ce mânca, lipsa veniturilor pentru haine, și rechizite necesare școlii, lipsa culturii educaționale prin care părinții să-și determine copiii să meargă la școală pentru a-și putea asigura un viitor mai bun, dar și stigmatizarea copiilor săraci în cadrul școlii, pe criteriile de etnie sau de sărăcie. În ZUM1 nu există creșă, cea mai apropiată fiind la 9 km distanță. Se afla însă pe teritoriul ZUM1 2 grădinițe, 3 unități de învățământ primar, 3 de gimnazial

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

și 1 unitate de tip școală după școală, 1 unitate de învățământ liceal. La nivelul ZUM2 nu există creșe, cea mai apropiată fiind la 8 km distanță. Gasim însă în teritoriu 1 grădiniță, 1 unitate de învățământ primar, 2 unități de învățământ gimnazial, 1 unitate de tip școală după școală, 2 licee. În ZUM3 nu există grădinițe, cea mai apropiată fiind la 9 km. De asemenea nu există niciun fel de facilități de tip școlar, preșcolar, liceal. Cel mai apropiat liceu este la 8 km distanță, cea mai apropiată școală la 7 km. În mod particular în ZUM3, unde cele mai apropiate unități de tip grădinițe, școlar, preșcolar, liceal sunt la distanțe de peste 7 km, accesul la educație este foarte dificil. De asemenea, acest aspect este problematic la nivel de situație a ocupării, întrucât mamele care trebuie să stea acasă cu copiii, din cauza lipsei de acces la servicii pentru copii, nu pot munci, contribuind astfel la situația de sărăcie în zonă. Mai mult, stigmatizarea și marginalizarea pe criterii etnice și sociale este pronunțată, chiar și în zonele unde există totuși facilități de tip creșă, grădiniță sau școală, familiile care își trimit copiii la școală renunțând în cele din urmă la școlarizarea acestora.

Măsuri posibile

Creșterea capacității ONG-urilor și a unităților de învățământ de a dezvolta activități de învățare non-formală / învățare pe tot parcursul vieții prin:

- Construire / amenajare / extindere / reabilitare / accesibilizare / dotare spații indoor și outdoor cu caracter educațional (măsuri hard)
- Activități educaționale (măsuri soft)

Problema 5: Starea precară a locuințelor

Analizând situația generală a locuințelor aferente ZUM, am constatat că locuințele prezintă un caracter învechit, identificăm o lipsă a proceselor de reabilitare, care nu au mai fost efectuate în unele cazuri chiar de câteva generații, acest aspect ducând la o situație gravă care pune în pericol viața și sănătatea locatarilor. De asemenea materialele din care acestea au fost construite prezintă un nivel de calitate cel puțin îndoielnică. Din perspectiva eficienței energetice, aceste imobile nu respectă niciunul dintre standardele actuale (și niciun alt standard din domeniul construcțiilor: rezistență, seismic, incendii, etc.).

În ZUM 1 Zona Tarafului, unde au fost strămutate persoane din vechea zonă aflată în proximitatea Parcului Natural "Lunca Mureșului" – Cartier Alfa (Strada Mărului), există unele apartamente sociale pe strada Tarafului, puse la dispoziție de către Primăria Municipiului Arad.

O altă particularitate se regăsește în cadrul ZUM 3 Zona Agronomului unde unele dintre spațiile fostei ferme existente în zonă au fost transformate în depozite și spații de locuit.

Având în vedere construcția imobilelor din cadrul ZUM, în cele mai multe cazuri fiind realizate fără a avea la bază un proiect tehnic, o autorizație de construire, dispunerea camerelor nu respectă un

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

minim de confort sau logică arhitecturală, neavând definite separat bucătăria, iar în cele mai multe cazuri, baia fiind amplasată în exteriorul imobilului principal.

Măsuri posibile

Crearea de condiții optime de locuire pentru persoanele marginalizate, prin:
-reabilitarea fondului de locuințe existent.

Problema 6: Ocupare

În cadrul întreg teritoriului SDL, populația ocupată se încadrează într-un procent de 69,2% din totalul populației, totalizând un număr de 55.216 persoane. Dintre aceștia, 47% sunt bărbați și 53% femei. Din perspectiva categoriilor de vârstă, 14% dintre aceștia sunt persoane cu vârste cuprinse între 17 și 29 de ani, iar restul, de 86% reprezintă persoane cu vârsta peste 30 de ani. Ca și sector de activitate, în cadrul teritoriului SDL, aproximativ 16% dintre aceștia activează în sectorul public, iar 84% în sectorul privat. Conform discuțiilor purtate cu locuitorii ZUM-urilor, estimăm că 94% din persoanele cu loc de muncă activează în cadrul sectorului privat, în domenii precum: comerț, îngrijire copii, transport marfă, curățenie la domiciliu. Proporția persoanelor de 15-64 ani care nu sunt încadrate pe piața formală a muncii (salariați cu contract de muncă sau lucrează oficial pe cont propriu, cu sau fără angajați - patron sau administrator de firmă, PFA, AF, întreprindere individuală, liber profesionist) și nici nu urmează o formă de învățământ este astfel: ZUM1 30,8%, ZUM2 31,9% și ZUM3 25,9%. Cea mai bună situație în ceea ce privește ocuparea este înregistrată în ZUM3, acolo unde procentul celor care sunt angajați formal (cu contract individual de muncă) este de aproximativ 74,1% din totalul persoanelor adulte. În ZUM2 acest procent este de 68,1% în vreme ce în ZUM1 69,2% dintre persoanele adulte au un loc de muncă formal. Comparând distribuțiile persoanelor din ZUM cu vârsta sub 35 de ani și a celor peste 35 de ani care sunt angajate formal, rezultă un grad de ocupare superior la nivelul vârstei de peste 35 de ani, fără să existe însă o corelație a lipsei de ocupare cu situația continuării studiilor în cazul persoanelor cu vârsta cuprinsă între 16-24 ani.

Situația afacerilor locale este destul de deplorabilă. Din cadrul Zonelor Urbane Marginalizate, doar ZUM 1 prezintă un procent de 12% a angajaților din cadrul afacerilor locale, restul ZUM-urilor, atât cât am investigat, nu au angajați în cadrul afacerilor locale, sau dacă îi au, aceștia nu fac obiectul încadrării legale în muncă. Acest lucru se poate datora apropierii ZUM1 de zona centrală a municipiului Arad.

Măsuri posibile

- Sprijinirea inițiativelor antreprenoriale în vederea creării de noi locuri de muncă.
- Calificarea forței de muncă pentru persoanele din ZUM.

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

ANEXA 23: Identificarea și justificarea tipurilor de măsuri necesare pentru a rezolva principalele probleme din teritoriu.

6.1.2 Corelarea cu documentațiile strategice, inclusiv cu Planul de Mobilitate Urbană

Nu este cazul.

6.1.3 Contribuția măsurilor la temele secundare FSE

1. Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor:

Creșterea capacității centrelor DE ZI de a dezvolta servicii sociale și activități cu caracter incluziv în favoarea persoanelor aflate în risc de marginalizare / excludere socială, prin:

- Construire / amenajare / extindere/ reabilitare / accesibilizare / dotare centre de zi;

Creșterea accesului la locuințe sociale individuale asociate cu măsuri de acompaniere în vederea integrării persoanelor vulnerabile marginalizate, prin:

- Construire / amenajare / extindere/ reabilitare / accesibilizare / dotare locuințe sociale;

Creșterea capacității ONG-urilor și a unităților de învățământ de a dezvolta activități de învățare non-formală / învățare pe tot parcursul vieții, prin:

- Construire / amenajare / extindere/ reabilitare / accesibilizare / dotare spații indoor și outdoor cu caracter educațional.

Măsurile menționate anterior presupun construirea/ reabilitarea unor imobile. Este necesară menționarea faptului că toate aceste clădiri, atât cele ce se vor construi, dar și cele ce urmează a fi reabilite, vor presupune soluții moderne de eficientizare energetică. Precizăm că Municipality are deja o experiență considerabilă în ceea ce privește reabilitarea termică a imobilelor proprietate publică. Astfel se vor concepe soluții de eficientizare energetică menite să înlocuiască sursele fosile de încălzire sau sursele neregenerabile de iluminat, cu scopul de a reduce amprenta de carbon pe care aceste imobile o presupun în momentul de față (în cazul clădirilor reabilite) sau pe care ar putea-o presupune, dacă aceste considerente nu ar fi avute în vedere.

2. Inovare socială

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

Creșterea capacității ONG-urilor și structurilor de economie socială de a dezvolta servicii sociale și campanii publice în favoarea integrării persoanelor din comunitățile roma, prin:

- Intervenții în favoarea accesului persoanelor marginalizate, precum romii, la servicii integrate sociale, de sănătate, educație pt sănătate, ocupare, educație.

3. Nediscriminare

Creșterea capacității centrelor DE ZI de a dezvolta servicii sociale și activități cu caracter incluziv în favoarea persoanelor aflate în risc de marginalizare / excludere socială, prin:

- Construire / amenajare / extindere/ reabilitare / accesibilizare / dotare centre de zi;
- Operaționalizare centre de zi (măsuri soft)

Creșterea accesului la locuințe sociale individuale asociate cu măsuri de acompaniere în vederea integrării persoanelor vulnerabile marginalizate, prin:

- Construire / amenajare / extindere/ reabilitare / accesibilizare / dotare locuințe sociale;
- Operaționalizarea locuințelor sociale;

Creșterea capacității ONG-urilor și a unităților de învățământ de a dezvolta activități de învățare non-formală / învățare pe tot parcursul vieții, prin:

- Construire / amenajare / extindere/ reabilitare / accesibilizare / dotare spații indoor și outdoor cu caracter educațional.

Creșterea capacității ONG-urilor și structurilor de economie socială de a dezvolta servicii sociale și campanii publice în favoarea integrării persoanelor din comunitățile roma, prin:

- Intervenții în favoarea accesului persoanelor marginalizate, precum romii, la servicii integrate sociale, de sănătate, educație pt sănătate, ocupare, educație.
- Activități educaționale (măsuri soft).

3.1.4 Contribuția măsurilor la temele orizontale

Dezvoltare durabilă: În ceea ce privește această temă, strategia respectă principiul dezvoltării durabile. În acest sens, putem declara că toate măsurile gândite pentru a fi implementate în cadrul strategiei respectă conceptul de conciliere și conservarea a calității mediului înconjurător.

Măsurile propuse în prezenta SDL contribuie la tema orizontală a dezvoltării durabile prin faptul că răspund nevoilor actuale fără a periclita capacitatea generațiilor viitoare de a răspunde propriilor lor nevoi. Avem în vedere ca în intervențiile hard propuse să dăm prioritate acelor furnizori și prestatori care utilizează produse și tehnologii verzi, iar în procesul de proiectare a construcțiilor

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

noi și a reabilitărilor preconizate să integrăm ca o condiție de bază identificarea acelor soluții care să asigure reducerea amprente ecologice a omului asupra naturii. Prin asigurarea unor condiții de trai îmbunătățite membrilor comunității se urmărește în același timp și reducerea poluării locale datorate gestionării necorespunzătoare a deșeurilor menajere.

Creșterea capacității centrelor DE ZI de a dezvolta servicii sociale și activități cu caracter incluziv în favoarea persoanelor aflate în risc de marginalizare / excludere socială, prin:

- Construire / amenajare / extindere/ reabilitare / accesibilizare / dotare centre de zi;
- Operaționalizare centre de zi (măsuri soft)

Creșterea accesului la locuințe sociale individuale asociate cu măsuri de acompaniere în vederea integrării persoanelor vulnerabile marginalizate, prin:

- Construire / amenajare / extindere/ reabilitare / accesibilizare / dotare locuințe sociale;
- Operaționalizarea locuințelor sociale;

Creșterea capacității ONG-urilor și a unităților de învățământ de a dezvolta activități de învățare non-formală / învățare pe tot parcursul vieții, prin:

- Construire / amenajare / extindere/ reabilitare / accesibilizare / dotare spații indoor și outdoor cu caracter educațional.

Creșterea capacității ONG-urilor și structurilor de economie socială de a dezvolta servicii sociale și campanii publice în favoarea integrării persoanelor din comunitățile roma, prin:

- Intervenții în favoarea accesului persoanelor marginalizate, precum romii, la servicii integrate sociale, de sănătate, educație pt sănătate, ocupare, educație.
- Activități educaționale (măsuri soft).

Egalitatea de șanse, non-discriminarea, egalitatea între femei și bărbați: Măsurile prevăzute în această strategie au fost gândite având inoculate principiile egalității de șanse, non-discriminarea și ale egalității între femei și bărbați. Acestea se vor implementa asigurând un tratament egal față de beneficiari, parteneri și toate elementele implicate, indiferent cărei rase sau etnii aparțin aceștia, indiferent de religia sau credința la care aceștia se raportează, indiferent de dizabilitățile pe care aceștia le au, orientare sexuală sau vârstă.

Contribuția la tema orizontală a egalității de șanse, nondiscriminare, egalitate între bărbați și femei este asumată ca principiu de bază a logicii intervențiilor propuse, având în vedere faptul că SDL își propune să rezolve într-un mod integrat probleme de natură socială, urmărind să reducă și nu să adâncească și mai mult falia existentă între categoriile defavorizate și restul comunității.

Egalitatea de șanse este abordată în SDL prin asigurarea participării depline a fiecărei persoane la

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

viața economică și socială a comunității, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități sau orientare sexuală. Valorificarea diversității culturale, etnice și a diferențelor de gen, de vârstă sunt considerate premise pentru toate intervențiile de tip soft propuse în prezenta strategie, urmărindu-se asigurarea unui context adecvat de soluționare a problemelor identificate, în care relațiile sociale au la bază valori precum toleranța și egalitatea.

Creșterea capacității centrelor DE ZI de a dezvolta servicii sociale și activități cu caracter incluziv în favoarea persoanelor aflate în risc de marginalizare / excludere socială, prin:

- Construire / amenajare / extindere/ reabilitare / accesibilizare / dotare centre de zi;
- Operaționalizare centre de zi (măsuri soft)

Creșterea accesului la locuințe sociale individuale asociate cu măsuri de acompaniere în vederea integrării persoanelor vulnerabile marginalizate, prin:

- Construire / amenajare / extindere/ reabilitare / accesibilizare / dotare locuințe sociale;
- Operaționalizarea locuințelor sociale;

Creșterea capacității ONG-urilor și a unităților de învățământ de a dezvolta activități de învățare non-formală / învățare pe tot parcursul vieții, prin:

- Construire / amenajare / extindere/ reabilitare / accesibilizare / dotare spații indoor și outdoor cu caracter educațional.

Creșterea capacității ONG-urilor și structurilor de economie socială de a dezvolta servicii sociale și campanii publice în favoarea integrării persoanelor din comunitățile roma, prin:

- Intervenții în favoarea accesului persoanelor marginalizate, precum romii, la servicii integrate sociale, de sănătate, educație pt sănătate, ocupare, educație.
- Activități educaționale (măsuri soft).

6.1.5 Combaterea segregării rezidențiale

Având în vedere faptul că în SDL sunt incluse măsuri legate de construirea de infrastructură de locuire (Construire / amenajare / extindere/ reabilitare / accesibilizare / dotare locuințe sociale), parteneriatul constituit pentru a elabora prezenta SDL a acordat o atenție sporită evitării riscurilor privind segregarea rezidențială. Astfel, se va urmări ca niciuna din activitățile propuse să nu aibă ca efect crearea de servicii sau zone segregate. Oferirea de servicii în domeniul locuirii, cu scopul de a îmbunătăți calitatea vieții în comunitățile dezavantajate, se va face fără separarea/izolarea grupului vulnerabil de restul comunității.

Îmbunătățirea infrastructurii în comunitățile marginalizate (care au fost identificate ca fiind comunități roma) constituie o prioritate în cadrul prezentei SDL, și tocmai de aceea, având în

vedere segregarea rezidențială existentă, investițiile de tip hard propuse pe componenta de locuire sunt însoțite de investiții de tip soft, care vor conduce la crearea sau întărirea relației între grupul vulnerabil și comunitatea majoritară, prin desfășurarea de activități comune inclusiv în facilitățile amenajate prin investițiile prevăzute în strategia de dezvoltare. Scopul investițiilor propuse este acela de a elimina disparitățile de la nivel teritorial și social între comunitatea segregată și comunitatea majoritară și să îmbunătățească accesul la infrastructură și la servicii de calitate.

6.1.6 Asigurarea sustenabilității intervenției DLRC

În conturarea prezentei SDL, partenerii de proiect au analizat și au luat în considerare (în momentul stabilirii măsurilor și intervențiilor) principalele condiții care asigură sustenabilitatea intervențiilor în zonele urbane marginalizate din teritoriul SDL și în zonele urbane funcțional aferente acestora:

- **Nivelul ridicat de participare a comunităților marginalizate.** Procesul de implicare a membrilor comunităților marginalizate a început deja în perioada de căutare a informațiilor de suport pentru prezenta strategie, atunci când au fost invitați în repetate rânduri să își expună opiniile cu privire la problemele prioritare pe care le au și să lucreze împreună cu experții la conturarea celor mai potrivite soluții, inclusiv din punctul de vedere al posibilității de autoimplicare (pe principiul „să fii parte din soluție, nu din problemă”). Această implicare a comunității, urmărindu-se inclusiv o reprezentare corectă a principalelor categorii defavorizate (femei, tineri, persoane de etnie romă vârstnici, persoane cu dizabilități) va fi continuată și în perioada de implementare a SDL, având în vedere că în echipa de lucru a GAL sunt/vor fi incluse persoane cu experiență în animarea și mobilizarea comunității. Primăria municipiului Arad a avut și în trecut inițiative de suport social, care însă nu au avut un impact suficient. Astfel, deși au fost construite mai multe locuințe sociale și au fost gândite proiecte sociale pentru sprijinirea comunităților marginalizate în diferite dimensiuni ale existenței sale, s-a observat faptul că se tinde spre un model de asistare pe viață a membrilor acestei comunități din cauza deficitului de educație și/sau ocupare ce îi caracterizează demografic. Din acest motiv, cunoscând care sunt familiile la risc de sărăcie și excluziune socială ca urmare a studiului de referință, ca măsură de sustenabilitate propunem o modalitate de monitorizare comună cu beneficiarii/familia, ce ar putea fi cel mai ușor subsumată conceptului de management de caz / plan de intervenție la nivel de familie, evidențiind clar intervențiile particulare necesare pentru a ieși din situația de sărăcie, intervenții ce vor deveni parte a unui contract de asistență socială pe termen limitat (de exemplu obiective de atins la nivel de familie în 5 ani).

- **Implicarea sectorului privat.** După cum evidențiază și documentele de constituire a Grupului de Acțiune Locală, care se va ocupa de implementarea prezentei strategii, în lista finală de membri se află o persoană juridică din sectorul privat, care urmărește cel puțin: (1) soluționarea problemelor

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

legate de ocupare într-un oraș care își propune dezvoltarea economică, dar nu dispune în prezent de forță de muncă calificată în acord cu nevoile existente; (2) adoptarea unei atitudini proactive față de problemele comunitare ce le afectează activitatea profesională; (3) asumarea responsabilității corporatiste în beneficiul persoanelor defavorizate din comunitate, pe principiul „să dăm înapoi comunității o parte din ce am primit de la ea”. Pe parcursul activităților de animare mai multe persoane din sectorul privat și-au manifestat intenția și disponibilitatea de a sponsoriza asociația, chiar dacă nu vor lua parte ca asociați.

- **Integrarea măsurilor axate pe zonă cu măsurile sectoriale.** Se va pune un accent important pe intervențiile intangibile (soft), de genul campaniilor de informare și educare (care limitează efectele negative precum neacceptarea, monopolul, conflictele și cresc șansele unei utilizări optime a noii infrastructuri). În logica propusă a intervențiilor există o corelare clară între soluțiile hard și soft privind locuirea, educarea și accesul la servicii, pentru a asigura pachete integrate de suport, în acord cu nevoile identificate și actualizate permanent în funcție de realitățile momentului.

Pentru a menține o bună relație cu comunitățile marginalizate, personalul angajat al GAL este selectat de așa natură încât să fie capabil să înțeleagă, să comunice eficient, să mobilizeze și să ajute comunitatea să se organizeze. În prezenta strategie, o echipă dedicată de specialiști se angajează să furnizeze diferitele servicii necesare în zonă, într-o manieră constantă și sistematică.

6.2 Măsuri prioritare

6.2.1 Prioritizarea măsurilor

Implicarea comunității în stabilirea măsurilor prioritare a fost realizată sub forma unui proces multistadial ce a inclus următoarele:

1. În cadrul studiului referință, câte o persoană din fiecare gospodărie ZUM și din eșantionul aferent zonei urbane funcționale a fost întrebată despre problemele actuale din comunitate și despre soluțiile specifice ce ar putea fi implementate.
2. În cadrul focus grupurilor și consultărilor publice realizate, problemele identificate au fost însoțite de soluții posibile ce ar corecta deficitele constatate. Au fost discutate propuneri alternative de rezolvare a problemelor menționate și s-au concretizat unele soluții specifice și prioritare.
3. Experții implicați în proiect au participat la sesiuni de brainstorming și au abordat relațiile de tip cauză-efect, ajungând în final și ei la o prioritizare a soluțiilor.

Ca rezultat al acestui proces s-a concretizat lista finală de măsuri prioritare pentru dezvoltarea teritoriului SDL și integrarea ZUM, cu menționarea în clar a obiectivului specific al SDL la care contribuie.

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

Tabelul include acțiunile necesare pentru rezolvarea problemelor din teritoriu; acțiunile marcate cu cel puțin două puncte (■) au fost luate în considerare în stabilirea listei de intervenții.

		Prioritate conform ...		
Măsurile necesare pentru rezolvarea problemelor dintr-o zonă urbană marginalizată (ZUM)		APL	ZUM	S.P. & S.C.
1	Construire / amenajare / extindere/ reabilitare / accesibilizare / dotare centre de zi (măsurile hard)	■	■	■
2	Operaționalizare centre de zi (măsurile soft)	■	■	■
3	Construire / amenajare / extindere/ reabilitare / accesibilizare / dotare locuințe sociale (măsurile hard)	■	■	■
4	Operaționalizarea locuințelor sociale (măsurile soft)	■	■	■
5	Construire / amenajare / extindere/ reabilitare / accesibilizare / dotare spații indoor și outdoor cu caracter educațional (măsurile hard)	■	■	■
6	Activități educaționale (măsurile soft)	■	■	■
7	Intervenții în favoarea accesului persoanelor marginalizate, precum romii, la servicii integrate sociale, de sănătate, educație pt sănătate, ocupare, educație (măsurile soft)	■	■	■
8	Reabilitarea fondului de locuințe existent (măsurile hard)	■		
9	Sprejinierea inițiativelor antreprenoriale în vederea creării de noi locuri de muncă (măsurile soft)			■
10	Calificarea forței de muncă pentru persoanele din ZUM (măsurile soft)		■	■

Măsurile prioritare vor fi implementate în perioada 2024-2027.

ANEXA 24: Prioritizarea măsurilor conform partenerilor din GAL, după exemplul oferit în Documentul suport I.

6.2.2 Abordarea integrată

Planul de acțiune al SDL cuprinde măsuri care, într-o abordare integrată, vor facilita atingerea obiectivului general și al obiectivelor specifice ale SDL. Analiza încrucișată a măsurilor necesare

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

pentru rezolvarea problemelor din teritoriul SDL în funcție de localizarea intervențiilor și de domeniul de aplicare evidențiază un Plan de acțiune multidimensional, care ia în considerare:

(a) punctele slabe ale teritoriului și oportunitățile de dezvoltare existente sau posibil de accesat, care

(b) asigură corelarea intervențiilor hard în infrastructură cu intervențiile soft în resursa umană a teritoriului și care

(c) abordează cele mai relevante probleme comunitare în contextul actual.

Planul de acțiune include măsuri cu caracter multisectorial în sensul că soluțiile propuse depășesc stadiul intervențiilor punctuale, vizând corelațiile dintre probleme și nu doar nevoile singulare. Nu în ultimul rând, Planul de acțiune al SDL abordează în egală măsură zonele urbane marginalizate și zonele urbane funcționale aferente, urmărind ca intervențiile propuse să întărească coeziunea socială și să nu adâncească discrepanțele existente.

ANEXA 25: Distribuția măsurilor pe zonele din teritoriul SDL, pe modelul arătat în Tabelul 6.

Măsurile necesare pentru rezolvarea problemelor din teritoriul SDL (sinteza măsurilor de la secțiunea 6.1.1 prioritizate în secțiunea 6.2.1)		Teritoriul	ZUM 1	ZUM 2	ZUM 3	Alte zone
1	Construire / amenajare / extindere/ reabilitare / accesibilizare / dotare centre de zi (măsuri hard)			■		
2	Operaționalizare centre de zi (măsuri soft)			■		
3	Construire / amenajare / extindere/ reabilitare / accesibilizare / dotare locuințe sociale (măsuri hard)	■				
4	Operaționalizarea locuințelor sociale (măsuri soft)	■				
5	Construire / amenajare / extindere/ reabilitare / accesibilizare / dotare spații indoor și outdoor cu caracter educațional (măsuri hard)			■		
6	Activități educaționale (măsuri soft)			■		
7	Intervenții în favoarea accesului persoanelor marginalizate, precum romii, la servicii integrate sociale, de sănătate, educație pt sănătate, ocupare, educație (măsuri soft)	■	■	■	■	

ANEXA 26: Distribuția măsurilor pe sectoare și tipuri de investiții, pe modelul din Tabelul 7.

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

Măsurile necesare pentru rezolvarea problemelor din teritoriul SDL

(sinteza măsurilor de la secțiunea 6.1.1 prioritizate în secțiunea 6.2.1)

		■	
		Tangibile (Hard)	Intangibile (Soft)
		Infrastructură Mobilitate Locuire	Ocupare Educație Sănătate & Întărirea comunității
1	Construire / amenajare / extindere/ reabilitare / accesibilizare / dotare centre de zi (măsuri hard)	■	
2	Operaționalizare centre de zi (măsuri soft)		■
3	Construire / amenajare / extindere/ reabilitare / accesibilizare / dotare locuințe sociale (măsuri hard)	■	■
4	Operaționalizarea locuințelor sociale (măsuri soft)		■
5	Construire / amenajare / extindere/ reabilitare / accesibilizare / dotare spații indoor și outdoor cu caracter educațional (măsuri hard)	■	
6	Activități educaționale (măsuri soft)		■
7	Intervenții în favoarea accesului persoanelor marginalizate, precum romii, la servicii integrate sociale, de sănătate, educație pt sănătate, ocupare, educație (măsuri soft)		■

6.3 Lista indicativă de intervenții

Asociația Grup de Acțiune Locală Arad Est propune un număr total de 7 intervenții selectate din măsurile prioritizate, în baza cărora se vor dezvolta viitoarele proiecte PIDS. Aceste intervenții izvorăsc din analizele problemelor comunității marginalizate și au ca scop ieșirea din sărăcie și excludere socială a cât mai multe persoane din teritoriul propus de prezenta strategie.

Plecând de la centralizarea intervențiilor propuse vă prezentăm câteva detalii despre lista indicativă de proiecte evidențiate în baza necesităților zonei și a populației adiacente, precum și a consultărilor cu autorii locali:

Fișa intervenției #1 Creșterea capacității centrelor DE ZI de a dezvolta servicii sociale și activități cu caracter incluziv în favoarea persoanelor aflate în risc de marginalizare / excludere socială. Această intervenție contribuie la realizarea Obiectivului Specific 1 - Dezvoltarea unui sistem de servicii sociale individualizate axat pe nevoile persoanelor dezavantajate.

Va fi finanțată construcție/ modernizare/ dotare/ reabilitare infrastructuri sociale (centre de zi), astfel încât acestea să fie la standarde europene (inclusiv să permită accesul persoanelor cu dizabilități) și operaționalizarea centrului

Se vor finanta (FEDR):

- înființarea a minimum 1 centru de zi multifunctional pentru copii si varstnici

Se vor finanta (FSE+):

- serviciile sociale pentru copii, pentru a menține copilul în familie, a reduce riscul de abandonare a acestuia în sistemul instituționalizat.

- servicii sociale pentru varstnici,

- Serviciile comunitare de consiliere, în vederea prevenirii marginalizării sociale și pentru reintegrare socială.

Interventia se justifica prin: Accesul la servicii sociale este nesatisfăcător la nivelul celor 3 ZUM-uri. În marea lor majoritate, respondenții au declarat că au acces greu și foarte greu la servicii sociale, în plus, stigmatizarea pe criterii etnice este pronunțată în cadrul facilităților la care, uneori, în mod excepțional, au acces.

Din discuțiile purtate și din observațiile de pe teren am concluzionat că, deși procentele persoanelor vârstnice la nivel de ZUM-uri variază între 8 și 13%, bătrânii comunității sunt puși în situația de a nu avea acces la servicii sociale sau medicale de bază. În plus, aceștia locuiesc în gospodării alături de alți membri ai familiei, cu mame singure cu copii care nu sunt în grădiniță, școală sau în facilități de tip after-school, și care nu reușesc să facă față îngrijirii simultane atât a copiilor cât și a bătrânilor. În acest sens, Primăria Municipiului Arad a construit unui Centru multifunctional pentru persoane aflate în risc de sărăcie și excludere socială în zona Tarafului. Însă

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

acesta este insuficient față de dimensiunea problemelor identificate la nivelul celor 3 ZUM-uri. În celelalte 2 ZUM-uri nu exista centre comunitare care să ofere servicii sociale.

Fișa intervenției #2 Creșterea accesului la locuințe sociale individuale asociate cu măsuri de acompaniere în vederea integrării persoanelor vulnerabile marginalizate. Această intervenție contribuie la realizarea Obiectivului Specific 1: Dezvoltarea unui sistem de servicii sociale individualizate axat pe nevoile persoanelor dezavantajate. Vor fi finanțate locuințele sociale individuale. Intervențiile vizând locuințele sociale în cadrul acestei acțiuni vor respecta principiile de evitare a segregării spațiale/geografice/sociale, conform Ghidului Comisiei Europene.

Se vor finanta (FEDR):

- înființarea a 4 locuințe sociale individuale

Se vor finanta (FSE+):

-servicii de sprijin pentru furnizarea de asistență juridică pentru reglementarea actelor de identitate, de stare civilă, de obținere a drepturilor de asistență socială (beneficii de asistență / servicii sociale).

Măsura se justifică prin: Nesiguranța locativă este mare, cele mai multe locuințe ocupate nefiind în proprietatea membrilor ZUM. Nesiguranța locativă este majoră în ZUM1, conform datelor obținute prin studiul de referință. Neavând locuințele în proprietate personală, locuitorii ZUM nu sunt motivați să le întrețină corespunzător. Construcția de locuințe sociale fost problema indicată în ZUM-uri, împreună cu renovarea clădirilor, amenajarea de trotuare, parcuri și parcuri pentru copii. Astfel, un alt factor important în creșterea riscului de sărăcie este nedeținerea unei proprietăți proprii, fapt care generează de cele mai multe ori costuri suplimentare ale vieții, costuri pe care, de cele mai multe ori, familiile aflate în risc de sărăcie, cu venituri reduse sau fără venituri, cu o educație precară sau fără educație, nu și le permit.

Fișa intervenției #3 Creșterea capacității ONG-urilor și structurilor de economie socială de a dezvolta servicii sociale și campanii publice în favoarea integrării persoanelor din comunitățile române. Această intervenție contribuie la realizarea Obiectivului Specific 1. Dezvoltarea unui sistem de servicii sociale individualizate axat pe nevoile persoanelor dezavantajate. Se vor finanta acțiuni de informare a persoanelor vulnerabile, campanii de informare și consiliere privind sănătatea reproducerii, promovarea măsurilor privind combaterea discriminării, mediere și facilitare a angajării, servicii de formare tineri romi pentru încadrarea în meserii de bază.

Măsura se justifică prin: În urma studiului de referință s-au validat cele trei zone ZUM definite ca fiind într-adevăr Zone Urbane Marginalizate unde există peste 10% populației de etnie romă autoidentificată. Diferențele la nivel de populație din arealul SDL și cele 3 ZUM-uri sunt majore. Caracteristicile demo-socio-economice ale persoanelor, precum și tipurile de gospodărie în care

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

trăiesc, constituie factori de influență ai apariției și creșterii riscului de sărăcie în cele 3 ZUM-uri identificate în SDL. Existența în familie a cel puțin unui membru care are o ocupație stabilă, bazată pe o relație contractuală fermă și care oferă posibilitatea realizării unor venituri minime familiei, chiar dacă acest venit este singurul de acest fel din cadrul gospodăriei și în general statutul ocupațional, reprezintă o mare însemnătate în crearea unui cadru de viață care să asigure bunăstare sau stabilitate în gospodărie, fapt care nu se regăsește în cele mai multe dintre gospodăriile din ZUM-uri. Al doilea factor determinant care crește riscul de sărăcie este accesul la educație și chiar nivelul de educație al persoanei. Astfel o persoană care nu are un minim de studii nu are acces pe piața muncii la locuri de muncă bine plătite, unde să aibă și o evoluție pozitivă a veniturilor. Efectul pe termen lung este unul devastator pentru zonele unde locuiesc persoanele aflate în risc de sărăcie, deoarece șansa copiilor din aceste zone de a ajunge și ei la rândul lor persoane aflate în risc de sărăcie este foarte mare, în special din cauza unei rate ridicate de abandon școlar și, deci, a unei calități reduse a educației. S-au colectat date referitoare la populația aparținând minorității roma, respectiv persoanele care se auto-declară ca fiind de etnie romă. Pe baza datelor din Studiul de referință, s-a determinat tipul de comunitate romă sau non-romă, astfel: ZUM 1: 12.47% romi, comunitate romă; ZUM 2: 17.76% romi, comunitate romă; ZUM 3: 33.57% romi, comunitate romă. Se poate corela de asemenea, conform datelor, nivelul mai mare al abandonului școlar cu apartenența la etnia romă. Organizațiile neguvernamentale care desfășoară activități destinate persoanelor defavorizate sunt pe de o parte bine primite în comunități, pe de altă parte există o încercare continuă de a obține foloase materiale, punctuale, de scurtă durată, fiind mai puțin prețuite ajutoarele non-materiale, destinate dezvoltării pe termen lung. Mai mult, presa locală a devenit unul dintre actorii de stigmatizare și marginalizare a comunității.

Fișa intervenției #4 Creșterea capacității ONG-urilor și a unităților de învățământ de a dezvolta activități de învățare non-formală / învățare pe tot parcursul vieții. Corespunde Obiectivului specific 2: Dezvoltarea resurselor umane axat pe soluții de învățare non-formală / de învățare pe tot parcursul vieții. Se vor finanța construire / amenajare / extindere / reabilitare / accesibilizare / dotare spații indoor și outdoor cu caracter educațional și activități educaționale, servicii/programe de tip before/ after school, ca suport educațional pentru copiii cu risc de abandon școlar, activități extrașcolare, cultural-recreative, sportive, campanii/Programe de conștientizare privind participarea la educație pentru părinți.

Măsura se justifică prin: În discuțiile din cadrul focus grupurilor cu persoanele din ZUM-uri am identificat o serie de motive pentru școlaritatea redusă din zone: abandonul școlar ridicat pe motive lipsă de venituri și de necesitatea de a munci ceva pentru a avea ce mânca, lipsa veniturilor pentru a plăti cheltuielile necesare școlii, lipsa culturii educaționale prin care părinții să-și

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

determine copiii să meargă la școală pentru a-și putea asigura un viitor mai bun, dar și stigmatizarea copiilor săraci în cadrul școlii, pe criterii de etnie sau de sărăcie. În ZUM1 nu există creșă, cea mai apropiată fiind la 9 km distanță. Se afla însă pe teritoriul ZUM1 2 grădinițe, 3 unități de învățământ primar, 3 de gimnazial și 1 unitate de tip școală după școală, 1 unitate de învățământ liceal. La nivelul ZUM2 nu există creșe, cea mai apropiată fiind la 8 km distanță. Gasim însă în teritoriu 1 grădiniță, 1 unitate de învățământ primar, 2 unități de învățământ gimnazial, 1 unitate de tip școală după școală, 2 licee.

În ZUM3 nu există grădinițe, cea mai apropiată fiind la 9 km. De asemenea nu există niciun fel de facilități de tip școlar, preșcolar, liceal. Cel mai apropiat liceu este la 8 km distanță, cea mai apropiată școală la 7 km. În mod particular în ZUM3, unde cele mai apropiate unități de tip grădinițe, școlar, preșcolar, liceal sunt la distanțe de peste 7 km, accesul la educație este foarte dificil. De asemenea, acest aspect este problematic la nivel de situație a ocupării, întrucât mamele care trebuie să stea acasă cu copiii, din cauza lipsei de acces la servicii pentru copii, nu pot munci, contribuind astfel la situația de sărăcie în zonă. Mai mult, stigmatizarea și marginalizarea pe criterii etnice și sociale este pronunțată, chiar și în zonele unde există totuși facilități de tip creșă, grădiniță sau școală, familiile care își trimit copiii la școală renunțând în cele din urmă la școlarizarea acestora.

ANEXA 27: Matrice de corespondență privind complementaritatea intervențiilor subsumate listei indicative de intervenții pentru care se intenționează solicitarea finanțării din PIDS (după exemplul oferit în Documentul suport J)

ANEXA 28: Fișele intervențiilor din lista indicativă, pe modelul prezentat în Documentul suport K.

7. Monitorizare și evaluare

7.1 Monitorizarea și evaluarea continuă

Monitorizarea și evaluarea continuă se va realiza conform Procedurii elaborate și aprobate de Comitetul Director al GAL și va fi difuzată la nivelul membrilor Asociației Grup de Acțiune Locală și la nivelul personalului din structura organizatorică, după derularea activității de selecție a proiectelor. Activitatea de monitorizare și evaluare continuă are scopul de a duce la realizarea fizică a proiectelor și atingerea indicatorilor stabiliți în SDL.

Monitorizarea presupune o analiză periodică a resurselor, activităților și rezultatelor proiectelor, comunicarea și utilizarea informațiilor obținute despre progresul proiectului. De asemenea structura procedurii de monitorizare și activitatea care se desfășoară pe baza acesteia permite GAL Arad Est să ia decizii corespunzătoare pentru buna implementare a SDL.

Monitorizarea implementării SDL presupune centralizarea următoarelor informații:

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

- îndeplinirea indicatorilor de monitorizare specifici listei indicative de intervenții;
- contribuția SDL la realizarea indicatorii specifici FEDR/ FSE pentru mecanismul DLRC;
- numărul și valoarea proiectelor selectate, contractate, plătite și reziliate, finalizate.

La nivelul GAL Arad Est, activitatea de monitorizare și evaluare continuă se va centra pe 4 coordonate:

Monitorizarea implementării SDL, prin îndeplinirea indicatorilor FEDR/ FSE

- Urmărirea atentă a activităților în curs de desfășurare
- Executarea operativă și corectă a procedurilor de gestionare a resurselor;
- Monitorizarea SDL prin analiza indicatorilor globali la nivelul strategiei (fizici și financiari) și indicatorilor de rezultat pentru fiecare măsură de finanțare;
- Operativitate în luarea deciziilor asupra implementării strategiei (sau depistarea problemelor);
- Elaborarea și aplicarea unui Plan de Evaluare care va descrie modalitatea prin care se va realiza evaluarea SDL

Monitorizarea proiectelor selectate

- Monitorizarea modului de implementare și realizare a indicatorilor proiectelor, inclusiv propunerea de măsuri pentru derularea corespunzătoare a acestora;
- Verificarea progresului realizat în strânsă legătură cu: obiectivele, rezultatele așteptate și indicatorii prevăzuți în cadrul proiectului, bugetul, termenele, graficele de implementare și calendarele estimate în cadrul proiectului, respectarea obligațiilor de vizibilitate și publicitate;
- Verificarea modului în care sunt respectate: cadrul legal aplicabil/reglementările/procedurile instituite pentru implementarea proiectului;
- Verificarea cheltuielilor efectuate în perioada de raportare precum și estimarea cheltuielilor pentru următoarea perioadă de raportare, din punctul de vedere al încadrării în linia bugetară aferentă, planul de achiziții și calendarul activităților proiectului;
- Identificarea în timp util a eventualelor probleme și instituirea măsurilor corective;
- Monitorizarea procedurilor de achiziții publice în cadrul proiectelor, în conformitate cu legislația aplicabilă în domeniul achizițiilor publice;
- Monitorizarea situației riscurilor;
- Monitorizarea sustenabilității proiectului.

Monitorizare din partea comunității

Monitorizarea cu ajutorul comunității reprezintă atât o formă de supraveghere publică a modului în care SDL este implementată, cât și un mod eficient de a mobiliza comunitatea. Membrii comunității pot identifica erori, face sugestii de îmbunătățire, pot solicita date și pot oferi feedback coordonatorilor proiectului, fapt ce va duce și la o creștere a eficienței în procesul de

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

luare a deciziilor, oamenii vor fi mai bine informați, mai conștienți de drepturile lor în calitate de clienți/beneficiari, cetățeni și ființe umane.

Monitorizare internă a funcționării GAL Împreună Dezvoltăm Sectorul 5 prin evaluarea continuă a activităților:

- Pregătirea și publicarea apelurilor de selecție, în conformitate cu SDL
- Animarea teritoriului
- Analiza, evaluarea și selecția proiectelor
- Monitorizarea și evaluarea implementării strategiei
- Verificarea conformității cererilor de plată pentru proiectele selectate (cu excepția situațiilor în care GAL este beneficiar)
- Activitățile de monitorizare a proiectelor contractate
- Întocmirea cererilor de plată, dosarelor de achiziții aferente costurilor de funcționare și animare
- Aspecte privind funcționarea: financiar, contabilitate, juridic, resurse umane etc.

ANEXA 29: Procedura de monitorizare și evaluare, inclusiv indicatorii de rezultat și realizare FSE+ și FEDR

7.2. Evaluarea de impact

Evaluarea de impact analizează impactul programului implementat, prin raportare la nevoile pe care programul a urmărit să le satisfacă și, totodată, să determine dacă efectele pozitive ale programului sunt sustenabile în timp și după finalizarea implementării programului.

Evaluarea impactului implementării SDL în teritoriu se va realiza prin derularea unui studiu de referință la finalizarea implementării Strategiei de Dezvoltare Locală, care să scoată în evidență evoluția indicatorilor specifici, coroborat cu rezultatele evaluării proiectelor finanțate prin SDL și implementate de beneficiari.

Indicatorii de rezultat, prezentați mai jos, vor fi măsurați la finalizarea perioadei propuse, prin repetarea Studiului de referință.

Tabel 1. Indicatori de rezultat (outcome) proprii SDL

Tabel 9. Indicatori de rezultat (outcome) proprii SDL

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

	UM	Nivel de bază	An de bază	Țintă 2027
Creșterea capitalului uman al comunității				
Creșterea ratei de participare la învățământ a copiilor din zonă	%	-	2021	+15
Scăderea ratei abandonului școlar și a ratei de părăsire timpurie a școlii în rândul copiilor și tinerilor din ZUM	%	-	2021	-15
Creșterea nivelului de calificare, al deprinderilor și abilităților relevante pentru intrarea pe piața muncii ale adulților din ZUM	%	-	2021	+15
Creșterea numărului de copii care beneficiază de servicii specializate și de beneficii sociale	%	-	2021	+20
Creșterea satisfacției rezidenților cu condițiile de trai și serviciile de care dispun în zonă (comunitare, medicale, educaționale, sociale)	%	-	2021	+30
Creșterea nivelului de informare a populației și folosirea tehnicii moderne pentru obținerea de beneficii în diverse sfere ale vieții	%	-	2021	+20
Creșterea capitalului material/economic al comunității				
Îmbunătățirea condițiilor de locuire	%	-	2021	+10
Creșterea capitalului social al comunității				
Creșterea satisfacției privind relațiile în cadrul comunității și a nivelului de încredere în alte persoane, în ceilalți membri ai comunității, precum și în instituții	%	-	2021	+35
Creșterea participării rezidenților la activități pentru atingerea unor obiective comune	%	-	2021	+10
Creșterea capitalului simbolic al comunității				
Creșterea satisfacției locuitorilor municipiului, rezidenți în cartiere cu vedere directă la ZUM cu aspectul general al zonei	%	-	2021	+35
Îmbunătățirea imaginii zonei la nivelul locuitorilor municipiului	%	-	2021	+10

8. Planul financiar

Pentru atingerea obiectivului general și a obiectivelor specifice, GAL Arad Est și-a propus o serie de măsuri finanțate din bugetele FEDR și FSE. Cumulat, bugetul FEDR se ridică la suma de 1.300.000 de euro și cuprinde măsuri legate de infrastructura educațională, infrastructură de locuire, infrastructură socială ale comunității marginalizate.

Totalul finanțării din fonduri FSE se ridică la suma de 4.300.000 de euro, cuprinzând măsuri legate de activități educaționale, campanii de integrare pentru persoanele de etnie roma, operaționalizarea locuințelor sociale individuale și operaționalizarea centrelor de zi.

Valoarea intervențiilor finanțate din FEDR (acțiunea 1.1 și respectiv 1.2 din PIDS) nu depășește 24,63% din valoarea eligibilă a SDL.

Valoarea intervențiilor finanțate din FSE+ (acțiunile 1.3; 1.4 și 1.5) nu depășește 75,37% din valoarea eligibilă a SDL.

Mărimea bugetului a fost determinată de nevoile comunității marginalizate vizate de teritoriul strategiei de dezvoltare locală, identificate atât în cadrul întâlnirilor publice, cât și observate pe teren de către membri echipei GAL. Membri comunității și reprezentanți aceștia și-au exprimat punctul de vedere cu privire la sumele ce ar trebui alocate pentru diferite măsuri care ar soluționa problemele existente în comunitate. Bugetul a fost conceput în urma acestor discuții, verificând și experiențele anterioare ale diferitelor autorități publice/societăți care au implementat proiecte asemănătoare cu cele propuse prin strategia de dezvoltare locală.

Având în vedere faptul că problemele sunt diversificate și că se dorește rezolvarea acestora, s-a încercat propunerea unor măsuri care să realizeze acest lucru, alocând sume ridicate pentru soluționarea unui număr mare de probleme. Chiar și așa, măsurile prevăzute nu cuprind toate nevoile populației din teritoriul, dar se axează pe rezolvarea celor mai importante dintre acestea, așa cum au fost ele clasificate de către cetățenii în cauză.

În vederea atingerii obiectivului final, Asociația Grup de Acțiune Locală Arad Est va încerca atragerea de fonduri prin orice mijloace posibile, contribuind astfel, la rezolvarea a cât mai multe din problemele comunității marginalizate și la reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială.

ANEXA 30: Hotărârea GAL de asumare a SDL

Obiectiv specific / Măsură	Tipuri de intervenții	Durată (ani)	FEDR (EUR) ⁶	FSE+ (EUR) ⁷	Alte fonduri (EUR)	Cost total estimat (EUR)
Obiectiv specific 1						
Dezvoltarea unui sistem de servicii sociale individualizate axat pe nevoile persoanelor dezavantajate						
Măsura 1 Creșterea capacității CENTRELOR DE ZI de a dezvolta servicii sociale și activități cu caracter incluziv în favoarea persoanelor aflate în risc de marginalizare / excludere socială	Intervenții de tip FEDR (hard): Construire / amenajarea / extindere / reabilitare / accesibilizare / dotare centre de zi	2	600.000			600.000
	Intervenții de tip FSE+ (soft): Operaționalizare centre de zi.	2		1.500.000		1.500.000
Măsura 2 Creșterea accesului la locuințe sociale individuale asociate cu măsuri de acompaniere în vederea integrării persoanelor vulnerabile marginalizate	Intervenții de tip FEDR (hard): Construire / accesibilizare locuințe sociale individuale	2	200.000			200.000
	Intervenții de tip FSE+ (soft):	2		200.000		200.000

⁶ Cheltuielile incluse cuprind valoarea totală eligibilă compusă din cofinanțare UE+contribuție națională (buget de stat +contribuția proprie a beneficiarului)

Cheltuielile incluse cuprind valoarea totală eligibilă compusă din cofinanțare UE+contribuție națională (buget de stat +contribuția proprie a beneficiarului)

Obiectiv specific / Măsură	Tipuri de intervenții	Durată (ani)	FEDR (EUR) ⁶	FSE+ (EUR) ⁷	Alte fonduri (EUR)	Cost total estimat (EUR)
Măsura 3 Creșterea capacității ONG-urilor și structurilor de economie socială de a dezvolta servicii sociale și campanii publice în favoarea integrării persoanelor din comunitățile roma	Operaționalizare locuințe sociale individuale Intervenții de tip FSE+ (soft): Dezvoltarea resurselor umane ale ONG-urilor și ale structurilor de economie socială, precum și susținerea inițiativelor acestora în aria integrării persoanelor de etnie roma	1		600.000		600.000
Obiectiv specific 2 Dezvoltarea resurselor umane axat pe soluții de învățare non-formală / de învățare pe tot parcursul vieții	Intervenții de tip FEDR (hard): Construire / amenajarea / extindere / reabilitare / accesibilizare / dotare spații indoor și outdoor cu caracter educațional (măsură hard)	3	500.000			500.000

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Obiectiv specific / Măsură	Tipuri de intervenții	Durată (ani)	FEDR (EUR) ⁶	FSE+ (EUR) ⁷	Alte fonduri (EUR)	Cost total estimat (EUR)
	Intervenții de tip FSE+ (soft): Activități educaționale	2		1.200.000		1.200.000
Costuri de funcționare legate de gestionarea implementării SDL și animarea comunității			NA	720.720		720.720
	- Activități de monitorizare, evaluare și promovare SDL (Ex. Studiu de evaluare a SDL; monitorizarea implementării SDL cu participarea comunității etc.)		(Finanțare exclusiv din PIDS)	Max. 15% din Total buget SDL		
	- Costuri de administrare GAL (costuri curente, costuri de personal și de formare etc.)					
TOTAL SDL			1.300.000	4.220.720		5,520,720.00
FEDR+FSE+ +alte fonduri (dacă este cazul)						
TOTAL FEDR+FSE+			Max 5,6 mil EUR (LDR) / Max. 6,1 mil EUR (MDR)			

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

9. Lista de anexe ale SDL

- ANEXA 1: Extras din Planului Urbanistic General (PUG) – planul de încadrare/planșa de reglementări urbanistice
- ANEXA 2: Planul cu delimitarea teritoriului vizat de SDL, pe modelul PUG, și fotografii relevante din zonele/comunitățile marginalizate vizate
- ANEXA 3: Declarație pe propria răspundere privind datele utilizate în cadrul Studiului de referință, cu asumarea faptului că, în situația în care, pe parcursul verificărilor, se vor identifica date incorecte/nereale, SDL va fi declarată neeligibilă
- ANEXA 4: Metodologia de eșantionare folosită în Studiul de referință
- ANEXA 5: Metodologia și instrumentele de cercetare (chestionarul/chestionarele și ghidurile de interviuri/focus grup) folosite în Studiul de referință
- ANEXA 6: Baza de microdate primare rezultată din Studiul de referință, în format .XLSX (Excel)
- ANEXA 7: Decizia GAL privind declararea zonei/lor urbane marginalizate vizată/ vizate din teritoriul SDL (care în prealabil au fost validate)
- ANEXA 8: Minimul de date privind accesul populației din teritoriul GAL la servicii publice și infrastructură socială, în conformitate cu Tabelul 2
- ANEXA 9: O listă a proiectelor desfășurate în ultimii 5 ani în teritoriul SDL, în conformitate cu Tabelul 3
- ANEXA 10: Dovada referitoare la organizarea juridică a GAL în conformitate cu prevederile OG nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, aprobată prin Legea nr. 246/2005, inclusiv a demarării acestei activități prin depunerea actelor la instituția/ entitatea competentă.⁸
- ANEXA 11: Procesul verbal al ședinței Adunării Generale pentru alegerea Comitetului Director și lista participanților (cu semnături)
- ANEXA 12: Componența Comitetului Director, în conformitate cu Tabelul 4
- ANEXA 13: Documente suport care să dovedească organizarea funcțională a GAL-ului: (a) - (k)
- ANEXA 14: Procedura GAL de prevenire a riscului de apariție a unui conflict de interese

⁸ În situația nedepunerii Anexei 10, costurile aferente acestei activități, în cazul în care au fost finanțate în cadrul unui proiect pentru sprijin pregătitor, nu vor fi plătite sau, dacă au fost plătite, vor fi recuperate.

- ANEXA 15: Lista activităților desfășurate de GAL ce au avut în vedere îmbunătățirea competențelor în domeniile vizate de SDL/DLRC
- ANEXA 16: Fișa postului și curriculum vitae al managerului GAL
- ANEXA 17: Documente suport privind conținutul și participarea la cele cinci ședințe obligatorii ale Comitetului Director GAL
- ANEXA 18: Fișa postului și curriculum vitae al facilitatorului comunitar, dacă a fost angajat un specialist, respectiv contractul pentru activitățile de facilitare comunitară, însoțit de acte doveditoare ale experienței relevante, dacă a fost contractată o firmă sau un ONG
- ANEXA 19: Documente suport privind participarea la consultarea publică organizate în zona/ele marginalizate adresate cu privire la cele cinci teme de interes
- ANEXA 20: Dovada invitațiilor trimise de GAL către reprezentanții AMPoIDS/OI PoIDS de a participa, în calitate de observatori, la ședințele C.D. și la întrunirile publice din comunitatea marginalizată
- ANEXA 21: Impactul activităților de animare/mobilizare asupra numărului de membri ai Adunării Generale
- ANEXA 22: Identificarea și justificarea tipurilor de măsuri necesare pentru a rezolva principalele probleme din teritoriu
- ANEXA 23: Prioritizarea măsurilor de intervenție conform partenerilor din GAL
- ANEXA 24: Distribuția măsurilor de intervenție pe zonele din teritoriul SDL, în conformitate cu Tabelul 6
- ANEXA 25: Distribuția măsurilor pe sectoare și tipuri de investiții, în conformitate cu Tabelul 7
- ANEXA 26: Matrice de corespondență privind complementaritatea proiectelor subsumate listei indicative de intervenții pentru care se intenționează solicitarea finanțării din FSE+ și FEDR
- ANEXA 27: Fișele intervențiilor din lista indicativă
- ANEXA 28: Procedura de monitorizare și evaluare, inclusiv indicatorii de rezultate și realizare PIDS
- ANEXA 29: Hotărârea GAL de asumare a SDL

Daniel-
Octavian
Nita

Semnat digital de
Daniel-Octavian
Nita
Data: 2023.12.12
14:01:46 +02'00'

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

PROGRAMUL INCLUZIUNE ȘI DEMNITATE SOCIALĂ 2021 - 2027
PRIORITATEA 01 DEZVOLTARE LOCALĂ PLASATĂ SUB RESPONSABILITATEA COMUNITĂȚII (DLRC)

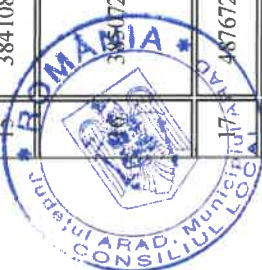
Rezultatul preliminar al procesului de evaluare și selecție a Strategiilor de Dezvoltare Locală - Etapa a II-a a mecanismului Dezvoltare Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității (DLRC)

Lista Strategiilor de Dezvoltare Locală din regiunile mai puțin dezvoltate ADMISE pentru finanțare – punctajul obținut

Nr. Cui Solicitant	Denumire Solicitant	Denumire Strategie de Dezvoltare Locală	Nr. înregistrare	Punctaj obținut
1	37368576 ASOCIAȚIA GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALA GARCINI	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA GARCINI 2024-2029	204514/27.11.2023	10,00
2	38465976 ASOCIAȚIA GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALA STRATEGAL	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ "ÎMPREUNĂ ÎMPOTRIVA EXCLUZIUNII SOCIALE"	203978/27.11.2023	10,00
3	38545188 ASOCIAȚIA GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALA DEJ	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALA DEJ	204582/27.11.2023	9,92
4	38539569 ASOCIAȚIA GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALA FREIDORF	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL FREIDORF	204069/27.11.2023	9,92
5	38557719 ASOCIAȚIA GAL URBAN CORVINIA HUNEDOARA	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A ASOCIAȚIEI GAL ASOCIAȚIA GAL URBAN CORVINIA HUNEDOARA	204411/27.11.2023	9,84
6	38209501 ASOCIAȚIA "GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALĂ" SEBEȘ	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A MUNICIPIULUI SEBEȘ	203795/27.11.2023	9,81
7	38530675 ASOCIAȚIA CLUJUL INCLUZIV	CLUJUL INCLUZIV	203740/27.11.2023	9,78
8	38507818 ASOCIAȚIA "GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALĂ - TÂRGOVIȘTEA EGALITĂȚII DE ȘANSE "	"GAL -TÂRGOVIȘTEA EGALITĂȚII DE ȘANSE"	204303/27.11.2023	9,76
9	38320509 ASOCIAȚIA GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALA ALBA IULIA INCLUZIVA	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ ASOCIAȚIA GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALĂ ALBA IULIA INCLUZIVĂ	199235/27.11.2023	9,72
10	49174263 GAL VIITOR PENTRU TULCEA	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ a GAL VIITOR PENTRU TULCEA	204980/27.11.2023	9,72
11	49174352 GAL RESTART NEPTUN TULCEA	GAL RESTART - NEPTUN TULCEA	204986/27.11.2023	9,64
12	38405168 ASOCIAȚIA GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALA " SLOBOZIA 2017 "	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A MUNICIPIULUI SLOBOZIA	204718/27.11.2023	9,61

Nr. Crt.	CUI Solicitant	Denumire Solicitant	Denumire Strategie de Dezvoltare Locală	Nr. înregistrare	Punctaj obținut
13	38401190	ASOCIAȚIA COMMUNITY - LED LOCAL DEVELOPMENT - CÂMPINA	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A ASOCIAȚIEI COMMUNITY LED LOCAL DEVELOPMENT CÂMPINA	204709/27.11.2023	9,59
14	38460898	ASOCIAȚIA GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALA "UNIREA" FOCSANI	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A MUNICIPIULUI FOCSANI 1	204924/27.11.2023	9,48
15	38410890	ASOCIAȚIA GRUP DE ACȚIUNE LOCALA CODLEA	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ CODLEA	204096/27.11.2023	9,45
16	38417273	ASOCIAȚIA GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALĂ PLOIEȘTI - DEZVOLTAREA SUSTENABILĂ A ZONELOR MARGINALIZATE DIN MUNICIPIUL PLOIEȘTI	STRATEGIE DE DEZVOLTARE LOCALĂ – GAL Ploiești	204502/27.11.2023	9,39
17	48767203	ASOCIATA GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALA PITEȘTI	STRATEGIE DE DEZVOLTARE LOCALĂ A MUNICIPIULUI PITEȘTI	203878/27.11.2023	9,33
18	38573978	ASOCIATIA "GAL SATU MARE PENTRU DEZVOLTARE SOCIALA"	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A GAL SATU MARE PENTRU DEZVOLTARE SOCIALĂ	203815/27.11.2023	9,33
19	38393381	ASOCIATIA GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALA SUS RAMNICUL	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A MUNICIPIULUI RAMNICU SĂRAT	204829/27.11.2023	9,33
20	36778489	ASOCIATIA GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALĂ ANTON CINCU TECUCI	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A COMUNITĂȚILOR MARGINALIZATE DIN MUNICIPIUL TECUCI	204056/27.11.2023	9,31
21	38390776	ASOCIATIA „GRUP DE ACȚIUNE LOCALA-SEPSI ”	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA PENTRU INCLUZIUNE SOCIALA IN MUNICIPIUL SFANTU GHEORGHE 2024-2029	204441/27.11.2023	9,25
22	47780379	ASOCIATIA G.A.L. ALEXANDRU IOAN CUZA BÂRLAD	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A ASOCIAȚIEI GAL ALEXANDRU IOAN CUZA BÂRLAD	201623/27.11.2023	9,25
23	38475155	ASOCIATIA GRUP DE ACȚIUNE LOCALA "BOTOSANI PENTRU VIITOR"	STRATEGIE DE DEZVOLTARE LOCALĂ PLASATĂ SUB RESPONSABILITATEA COMUNITĂȚII (DLRC) PENTRU MUNICIPIUL BOTOȘANI, A ASOCIAȚIEI GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALĂ – "BOTOȘANI PENTRU VIITOR"	203717/27.11.2023	9,25
24	35331210	„ASOCIAȚIA GAL INIMA ROMANAȚIULUI ”	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A MUNICIPIULUI CARACAL	204472/27.11.2023	9,25
25	48460089	ASOCIATIA GAL TÂRGU JIU	Strategia de Dezvoltare Locală a Asociației G.A.L. TÂRGU JIU	204476/27.11.2023	9,23
26	46428790	ASOCIATIA GRUP DE ACȚIUNE LOCALĂ ARAD VEST	ASOCIAȚIA GRUP DE ACȚIUNE LOCALĂ ARAD VEST	204622/27.11.2023	9,04

Nr. Crt.	CUI Solicitant	Denumire Solicitant	Denumire Strategie de Dezvoltare Locală	Nr. înregistrare	Punctaj obținut
27	36256655	ASOCIAȚIA GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALA TIMISOARA	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A ASOCIAȚIEI GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALA TIMISOARA	204064/27.11.2023	8,97
28	38466416	ASOCIAȚIA GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALĂ "HUȘI - COMUNITATE INCLUZIVĂ"	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A ZONELOR MARGINALIZATE DIN MUNICIPIUL HUSI	204974/27.11.2023	8,97
29	37646265	ASOCIAȚIA GRUPUL DE ACȚIUNE LOCAL REȘIȚA	Sprijin pregatitor pentru elaborarea SDL 2024 - 2029	203663/27.11.2023	8,93
30	48578344	ASOCIAȚIA GRUP DE ACȚIUNE LOCALA „GAL URBAN ALEXANDRIA"	Strategie de Dezvoltare Locala a Municipiului Alexandria DLRC – 2023	204478/27.11.2023	8,87
31	46896180	ASOCIAȚIA GRUP DE ACȚIUNE LOCALĂ URBAN CETATE DEVA	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ SDL Gal Cetate DEVA	204025/27.11.2023	8,85
32	48752857	ASOCIAȚIA GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALA ZALAU PENTRU TOTI	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ ZALĂU PENTRU TOTI	203883/27.11.2023	8,84
33	38286911	ASOCIAȚIA GRUP DE ACȚIUNE LOCALĂ Z.U.M. MEDIAȘ	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A ZONELOR URBANE MARGINALIZATE DE PE RAZA MUNICIPIULUI MEDIAȘ	203969/27.11.2023	8,83
34	38531697	ASOCIAȚIA GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALĂ CÂMPULUNG MUSCEL	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ CÂMPULUNG ARGEȘ 2023	206882/27.11.2023	8,75
35	47596628	ASOCIAȚIA GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALĂ CARANSEBES	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ CARANSEBES	201721/27.11.2023	8,69
36	38995131	ASOCIAȚIA "GAL.PIATRA NEAMT "	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A GAL.PIATRA NEAMT	204883/27.11.2023	8,50
37	38531204	ASOCIAȚIA "GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALĂ TÎRGU MUREȘ"	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A ZONELOR URBANE MARGINALIZATE DE PE RAZA MUNICIPIULUI TÎRGU MUREȘ	204049/27.11.2023	8,50
38	38404456	ASOCIAȚIA GAL GIURGIU - COMUNITATE LOCALĂ RESPONSABILĂ	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA GAL GIURGIU	204486/27.11.2023	8,40
39	46999037	ASOCIAȚIA GRUP DE ACȚIUNE LOCALĂ ARAD EST	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ ASOCIAȚIA GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALĂ ARAD EST	204620/27.11.2023	8,17
40	38528187	ASOCIAȚIA GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALA BAIJA MARE	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ BAIJA MARE	203901/27.11.2023	7,30

Lista Strategiilor de Dezvoltare Locală din regiunile dezvoltate ADMISE pentru finanțare – punctajul obținut

Nr. Crt.	CUI Solicitant	Denumire Solicitant	Denumire Strategie de Dezvoltare Locală	Nr. înregistrare	Punctaj obținut
1	39382569	ASOCIATIA GANDIM SI ACTIONAM LOCAL IN SECTORUL 4	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A COMUNITĂȚII MARGINALIZATE DE PE RAZA SECTORULUI 4	204043/27.11.2023	9,86
2	47259371	ASOCIATIA "GRUP DE ACTIUNE LOCALA BUCURESTI SECTOR 2"	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A MUNICIPIULUI BUCURESTI SECTOR 2	204704/27.11.2023	9,64

Lista Strategiilor de Dezvoltare Locală din regiunile dezvoltate RESPINSE în etapele de evaluare preliminară (E, E1, E2)

Nr. Crt.	CUI Solicitant	Denumire Solicitant	Denumire Strategie de Dezvoltare Locală	Nr. înregistrare	Status
1	38367722	ASOCIAȚIA "GAL URBAN RĂDĂUȚI"	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A ASOCIAȚIEI GAL URBAN RĂDĂUȚI	191364/27.11.2023	RESPINS
2	48989927	GAL URBAN CIUC	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ URBAN CIUC	205026/28.11.2023	RESPINS

Anexa 22. Identificarea și justificarea tipurilor de măsuri necesare pentru a rezolva principalele probleme din teritoriu

Problema 1: Accesul redus la servicii sociale

Accesul la servicii sociale este nesatisfăcător la nivelul celor 3 ZUM-uri. În marea lor majoritate, respondenții au declarat că au acces greu și foarte greu la servicii sociale, în plus, stigmatizarea pe criterii etnice este pronunțată în cadrul facilităților la care, uneori, în mod excepțional, au acces.

Din discuțiile purtate și din observațiile de pe teren am concluzionat că, deși procentele persoanelor vârstnice la nivel de ZUM-uri variază între 8 și 13%, bătrânii comunității sunt puși în situația de a nu avea acces la servicii sociale sau medicale de bază. În plus, aceștia locuiesc în gospodării alături de alți membri ai familiei, cu mame singure cu copii care nu sunt în grădiniță, școală sau în facilități de tip after-school, și care nu reușesc să facă față îngrijirii simultane atât a copiilor cât și a bătrânilor. În acest sens, Primăria Municipiului Arad a construit unui Centru multifuncțional pentru persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială în zona Tarafului, însă acesta este insuficient față de dimensiunea problemelor identificate la nivelul celor 3 ZUM-uri. În celelalte 2 ZUM-uri nu exista centre comunitare care să ofere servicii sociale.

Măsuri posibile

Creșterea capacității centrelor DE ZI de a dezvolta servicii sociale și activități cu caracter incluziv în favoarea persoanelor aflate în risc de marginalizare / excludere socială, prin:

- Construire / amenajare / extindere/ reabilitare / accesibilizare / dotare centre de zi
- Operaționalizare centre de zi (măsuri soft)

Problema 2: Nesiguranța locativă ridicată

Nesiguranța locativă este mare, cele mai multe locuințe ocupate nefiind în proprietatea membrilor ZUM. Nesiguranța locativă este majoră în ZUM1, conform datelor obținute prin studiul de referință. Neavând locuințele în proprietate personală, locuitorii ZUM nu sunt motivați să le întrețină corespunzător. Construcția de locuințe sociale fost problema indicată în ZUM-uri, împreună cu renovarea clădirilor, amenajarea de trotuare, parcuri și parcuri pentru copii. Astfel, un alt factor important în creșterea riscului de sărăcie este nedeținerea unei proprietăți proprii, fapt care generează de cele mai multe ori costuri suplimentare ale vieții, costuri pe care, de cele mai multe ori, familiile aflate în risc de sărăcie, cu venituri reduse sau fără venituri, cu o educație precară sau fără educație, nu și le permit.

Măsuri posibile

Creșterea accesului la locuințe sociale individuale asociate cu măsuri de acompaniere în vederea integrării persoanelor vulnerabile marginalizate, prin:

- Construire / amenajare / extindere/ reabilitare / accesibilizare / dotare locuințe sociale
- Operaționalizarea locuințelor sociale (măsuri soft)

Problema 3: Comunitate și Imagine publică

În urma studiului de referință s-au validat cele trei zone ZUM definite ca fiind într-adevăr Zone Urbane Marginalizate unde există peste 10% populației de etnie romă autoidentificată. Diferențele la nivel de populație din arealul SDL și cele 3 ZUM-uri sunt majore. Caracteristicile demo-socio-economice ale persoanelor, precum și tipurile de gospodării în care trăiesc, constituie factori de influență ai apariției și creșterii riscului de sărăcie în cele 3 ZUM-uri identificate în SDL. Existența în familie a cel puțin unui membru care are o ocupație stabilă, bazată pe o relație contractuală fermă și care oferă posibilitatea realizării unor venituri minimale familiei, chiar dacă acest venit este singurul de acest fel din cadrul gospodăriei și în general statutul ocupațional, reprezintă o mare însemnătate în crearea unui cadru de viață care să asigure bunăstare sau stabilitate în gospodărie, fapt care nu se regăsește în cele mai multe dintre gospodăriile din ZUM-uri. Al doilea factor determinant care crește riscul de sărăcie este accesul la educație și chiar nivelul de educație al persoanei. Astfel o persoană care nu are un minim de studii nu are acces pe piața muncii la locuri de muncă bine plătite, unde să aibă și o evoluție pozitivă a veniturilor. Efectul pe termen lung este unul devastator pentru zonele unde locuiesc persoanele aflate în risc de sărăcie, deoarece șansa copiilor din aceste zone de a ajunge și ei la rândul lor persoane aflate în risc de sărăcie este foarte mare, în special din cauza unei rate ridicate de abandon școlar și, deci, a unei calități reduse a educației. S-au colectat date referitoare la populația aparținând minorității roma, respectiv persoanele care se auto-declară ca fiind de etnie romă. Pe baza datelor din Studiul de referință, s-a determinat tipul de comunitate romă sau non-romă, astfel: ZUM 1: 12.47% romi, comunitate romă; ZUM 2: 17.76% romi, comunitate romă; ZUM 3: 33.57% romi, comunitate romă. Se poate corela de asemenea, conform datelor, nivelul mai mare al abandonului școlar cu apartenența la etnia romă. Organizațiile neguvernamentale care desfășoară activități destinate persoanelor defavorizate sunt pe de o parte bine primite în comunități, pe de altă parte există o încercare continuă de a obține foloase materiale, punctuale, de scurtă durată, fiind mai puțin prețuite ajutoarele non-materiale, destinate dezvoltării pe termen. Mai mult, presa locală a devenit unul dintre actorii de stigmatizare și marginalizare a comunității.

Măsuri posibile

Creșterea capacității ONG-urilor și structurilor de economie socială de a dezvolta servicii sociale și campanii publice în favoarea integrării persoanelor din comunitățile roma, prin:

- Intervenții în favoarea accesului persoanelor marginalizate, precum romii, la servicii integrate sociale, de sănătate, educație pt sănătate, ocupare, educație

Problema 4: Școlaritatea redusă și risc mare de abandon școlar în rândul copiilor și tinerilor

În discuțiile din cadrul focus grupurilor cu persoanele din ZUM-uri am identificat o serie de motive pentru școlaritatea redusă din zone: abandonul școlar ridicat pe motive lipsă de venituri și de necesitatea de a munci ceva pentru a avea ce mânca, lipsa veniturilor pentru haine, și rechizite necesare școlii, lipsa culturii educaționale prin care părinții să-și determine copiii să meargă la școală pentru a-și putea asigura un viitor mai bun, dar și stigmatizarea copiilor săraci în cadrul școlii, pe criterii de etnie sau de sărăcie. În ZUM1 nu există creșă, cea mai apropiată fiind la 9 km distanță. Se afla însă pe teritoriul ZUM1 2 grădinițe, 3 unități de învățământ primar, 3 de gimnazial și 1 unitate de tip școală după școală, 1 unitate de învățământ liceal. La nivelul ZUM2 nu există creșe, cea mai apropiată fiind la 8 km distanță. Gasim însă

în teritoriu 1 grădiniță, 1 unitate de învățământ primar, 2 unități de învățământ gimnazial, 1 unitate de tip școală după școală, 2 licee.

În ZUM3 nu există grădinițe, cea mai apropiată fiind la 9 km. De asemenea nu există niciun fel de facilități de tip școlar, preșcolar, liceal. Cel mai apropiat liceu este la 8 km distanță, cea mai apropiată școală la 7 km. În mod particular în ZUM3, unde cele mai apropiate unități de tip grădinițe, școlar, preșcolar, liceal sunt la distanțe de peste 7 km, accesul la educație este foarte dificil. De asemenea, acest aspect este problematic la nivel de situație a ocupării, întrucât mamele care trebuie să stea acasă cu copiii, din cauza lipsei de acces la servicii pentru copii, nu pot munci, contribuind astfel la situația de sărăcie în zonă. Mai mult, stigmatizarea și marginalizarea pe criterii etnice și sociale este pronunțată, chiar și în zonele unde există totuși facilități de tip creșă, grădiniță sau școală, familiile care își trimit copiii la școală renunțând în cele din urmă la școlarizarea acestora.

Măsuri posibile

Creșterea capacității ONG-urilor și a unităților de învățământ de a dezvolta activități de învățare non-formală / învățare pe tot parcursul vieții prin:

- Construire / amenajare / extindere / reabilitare / accesibilizare / dotare spații indoor și outdoor cu caracter educațional (măsuri hard)
- Activități educaționale (măsuri soft)

Problema 5: Starea precară a locuințelor

Analizând situația generală a locuințelor aferente ZUM, am constatat că locuințele prezintă un caracter învechit, identificăm o lipsă a proceselor de reabilitare, care nu au mai fost efectuate în unele cazuri chiar de câteva generații, acest aspect ducând la o situație gravă care pune în pericol viața și sănătatea locatarilor. De asemenea materialele din care acestea au fost construite prezintă

un nivel de calitate cel puțin îndoielnică. Din perspectiva eficienței energetice, aceste imobile nu respectă niciunul dintre standardele actuale (și niciun alt standard din domeniul construcțiilor: rezistență, seismic, incendii, etc.).

În ZUM 1 Zona Tarafului, unde au fost strămutate persoane din vechea zonă aflată în proximitatea Parcului Natural "Lunca Mureșului" – Cartier Alfa (Strada Mărului), există unele apartamente sociale pe strada Tarafului, puse la dispoziție de către Primăria Municipiului Arad.

O altă particularitate se regăsește în cadrul ZUM 3 Zona Agronomului unde unele dintre spațiile fostei ferme existente în zonă au fost transformate în depozite și spații de locuit.

Având în vedere construcția imobilelor din cadrul ZUM, în cele mai multe cazuri fiind realizate fără a avea la bază un proiect tehnic, o autorizație de construire, dispunerea camerelor nu respectă un minim de confort sau logică arhitecturală, neavând definite separat bucătăria, iar în cele mai multe cazuri, baia fiind amplasată în exteriorul imobilului principal.

Măsuri posibile

Crearea de condiții optime de locuire pentru persoanele marginalizate, prin:

- reabilitarea fondului de locuințe existent.

Problema 6: Ocupare

În cadrul întreg teritoriului SDL, populația ocupată se încadrează într-un procent de 69,2% din totalul populației, totalizând un număr de 55.216 persoane. Dintre aceștia, 47% sunt bărbați și 53% femei. Din perspectiva categoriilor de vârstă, 14% dintre aceștia sunt persoane cu vârste cuprinse între 17 și 29 de ani, iar restul, de 86% reprezintă persoane cu vârsta peste 30 de ani. Ca și sector de activitate, în cadrul teritoriului SDL, aproximativ 16% dintre aceștia activează în sectorul public, iar 84% în sectorul privat. Conform discuțiilor purtate cu locuitorii ZUM-urilor, estimăm că 94% din persoanele cu loc de muncă activează în cadrul sectorului privat, în domenii precum: comerț, îngrijire copii, transport marfă, curățenie la domiciliu. Proportia persoanelor de 15-64 ani care nu sunt încadrate pe piața formală a muncii (salariați cu contract de muncă sau lucrează oficial pe cont propriu, cu sau fără angajați - patron sau administrator de firmă, PFA, AF, întreprindere individuală, liber profesionist) și nici nu urmează o formă de învățământ este astfel: ZUM1 30,8%, ZUM2 31,9% și ZUM3 25,9%. Cea mai bună situație în ceea ce privește ocuparea este înregistrată în ZUM3, acolo unde procentul celor care sunt angajați formal (cu contract individual de muncă) este de aproximativ 74,1% din totalul persoanelor adulte. În ZUM2 acest procent este de 68,1% în vreme ce în ZUM1 69,2% dintre persoanele adulte au un loc de muncă formal. Comparând distribuțiile persoanelor din ZUM cu vârsta sub 35 de ani și a celor peste 35 de ani care sunt angajate formal, rezultă un grad de ocupare superior la nivelul vârstei de peste 35 de ani, fără să existe însă o corelație a lipsei de ocupare cu situația continuării studiilor în cazul persoanelor cu vârsta cuprinsă între 16-24 ani.

Situația afacerilor locale este destul de deplorabilă. Din cadrul Zonelor Urbane Marginalizate, doar ZUM 1 prezintă un procent de 12% a angajaților din cadrul afacerilor locale, restul ZUM-urilor, atât cât am investigat, nu au angajați în cadrul afacerilor locale, sau dacă îi au, aceștia nu fac obiectul încadrării legale în muncă. Acest lucru se poate datora apropierii ZUM1 de zona centrală a municipiului Arad.

Măsuri posibile

- Sprijinirea inițiativelor antreprenoriale în vederea creării de noi locuri de muncă.
- Calificarea forței de muncă pentru persoanele din ZUM

Anexa 23. Prioritizarea măsurilor conform partenerilor din GAL

Prioritate
conform ...

Măsuri necesare pentru rezolvarea problemelor dintr-o zonă urbană marginalizată (ZUM)	APL	ZUM	S.P. & S.C.
Construire / amenajare / extindere/ reabilitare / accesibilizare / dotare centre de zi (măsuri hard)	■	■	■
Operaționalizare centre de zi (măsuri soft)	■	■	■
Construire / amenajare / extindere/ reabilitare / accesibilizare / dotare locuințe sociale (măsuri hard)	■	■	■
Operaționalizarea locuințelor sociale (măsuri soft)	■	■	■
Construire / amenajare / extindere/ reabilitare / accesibilizare / dotare spații indoor și outdoor cu caracter educațional (măsuri hard)	■	■	■
Activități educaționale (măsuri soft)	■	■	■
Intervenții în favoarea accesului persoanelor marginalizate, precum romii, la servicii integrate sociale, de sănătate, educație pt sănătate, ocupare, educație (măsuri soft)	■	■	■
Reabilitarea fondului de locuințe existent (măsuri hard)		■	
Sprijinirea inițiativelor antreprenoriale în vederea creării de noi locuri de muncă (măsuri soft)			■
Calificarea forței de muncă pentru persoanele din ZUM (măsuri soft)		■	■

Anexa 24. Distribuția măsurilor pe zonele din teritoriul SDL

Măsurile necesare pentru rezolvarea problemelor din teritoriul SDL (sinteza măsurilor de la secțiunea 6.1.1 prioritizate în secțiunea 6.2.1)		Teritoriul	ZUM 1	ZUM 2	ZUM 3	Alte zone
1	Construire / amenajare / extindere/ reabilitare / accesibilizare / dotare centre de zi (măsuri hard)			■		
2	Operaționalizare centre de zi (măsuri soft)			■		
3	Construire / amenajare / extindere/ reabilitare / accesibilizare / dotare locuințe sociale (măsuri hard)	■				
4	Operaționalizarea locuințelor sociale (măsuri soft)	■				
5	Construire / amenajare / extindere/ reabilitare / accesibilizare / dotare spații indoor și outdoor cu caracter educațional (măsuri hard)			■		
6	Activități educaționale (măsuri soft)			■		
7	Intervenții în favoarea accesului persoanelor marginalizate, precum romii, la servicii integrate sociale, de sănătate, educație pt sănătate, ocupare, educație (măsuri soft)	■	■	■	■	

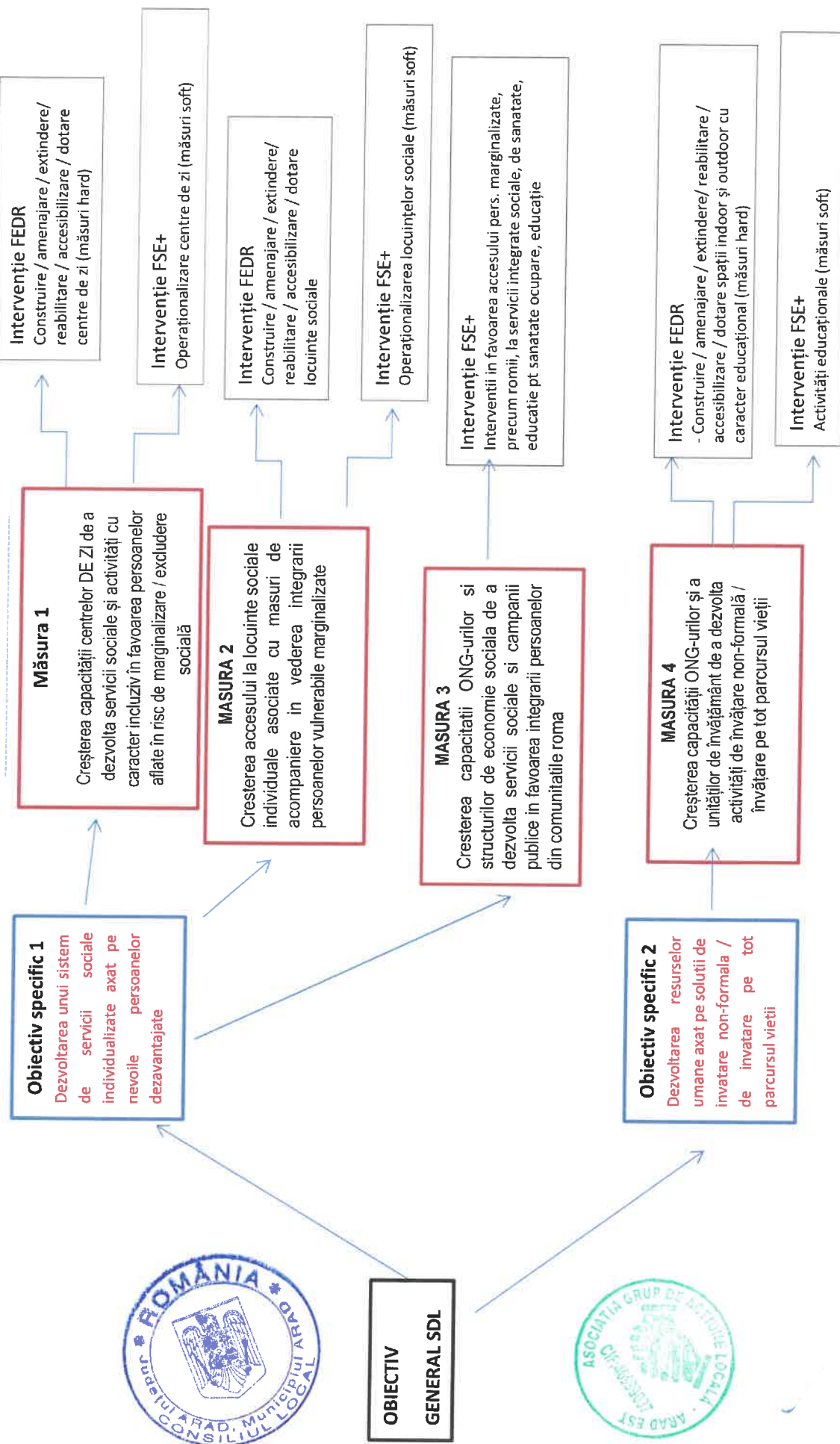

ANEXA 25: Distribuția măsurilor pe sectoare și tipuri de investiții

		Tangibile (Hard)			Intangibile (Soft)		
Măsurile necesare pentru rezolvarea problemelor din teritoriul SDL (sinteza măsurilor de la secțiunea 6.1.1 prioritizate în secțiunea 6.2.1)		Infrastructură	Mobilitate	Locuire	Ocupare	Educație	Sănătate & Întărirea comunității
1	Construire / amenajare / extindere/ reabilitare / accesibilizare / dotare centre de zi (măsurile hard)	■					
2	Operaționalizare centre de zi (măsurile soft)						■
3	Construire / amenajare / extindere/ reabilitare / accesibilizare / dotare locuințe sociale (măsurile hard)	■		■			
4	Operaționalizarea locuințelor sociale (măsurile soft)						■
5	Construire / amenajare / extindere/ reabilitare / accesibilizare / dotare spații indoor și outdoor cu caracter educațional (măsurile hard)	■					
6	Activități educaționale (măsurile soft)					■	
7	Intervenții în favoarea accesului persoanelor marginalizate, precum romii, la servicii integrate sociale, de sănătate, educație pt sănătate, ocupare, educație (măsurile soft)						■

Anexa 26. Matrice de corespondență privind complementaritatea intervențiilor

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

Document K. Fișa pentru intervențiile din lista indicativă

Fișa intervențiilor, pe modelul prezentat mai jos, se completează pentru fiecare intervenție din lista indicativă.

Fișa intervenției #1

1.	Regiune de dezvoltare Județ, Oraș/municipiu	Județ Arad Municipiu Arad
2.	Nume GAL	Asociația GRUP DE ACȚIUNE LOCALĂ ARAD EST
3.	Date de contact GAL	România, Județ Arad, Municipiul Arad, Strada Emanoil Gojdu, nr. 16, ap. 9
4.	Teritoriul vizat de SDL	ZONELE URBANE MARGINALIZATE
5.	Titlul intervenției	SOCIAL-UP
6.	Obiectivul specific SDL la atingerea căruia contribuie intervenția	OBIECTIV SPECIFIC 1: Dezvoltarea unui sistem de servicii sociale individualizate axat pe nevoile persoanelor dezavantajate
7.	Măsura din Planul de acțiune vizată prin intervenție	Cresterea capacității centrelor DE ZI de a dezvolta servicii sociale și activități cu caracter incuziv în favoarea persoanelor aflate în risc de marginalizare / excludere socială Va fi finanțată construcție/ modernizare/ dotare/ reabilitare infrastructuri sociale (centre de zi), astfel încât acestea să fie la standarde europene (inclusiv să permită accesul persoanelor cu dizabilități) și operaționalizarea centrului Se vor finanta (FEDR): înființarea a minimum 1 centru de zi multifuncțional pentru copii și varstnici Se vor finanta (FSE+): -serviciile sociale pentru copii, pentru a menține copilul în familie, a reduce riscul de abandonare a acestuia în sistemul instituționalizat. -servicii sociale pentru varstnici, - Serviciile comunitare de consiliere, în vederea prevenirii marginalizării sociale și pentru reintegrare socială
8.	Justificarea intervenției	Accesul la servicii sociale este nesatisfăcător la nivelul celor 3 ZUM-uri. În marea lor majoritate, respondenții au declarat că au acces greu și foarte greu la servicii sociale, în plus, stigmatizarea pe criterii etnice este pronunțată în cadrul facilităților la care, uneori, în mod excepțional, au acces. Din discuțiile purtate și din observațiile de pe teren am concluzionat că, deși procentele persoanelor vârstnice la nivel de ZUM-uri variază între 8 și 13%, bătrânii comunității sunt puși în situația de a nu avea acces la servicii sociale sau medicale de bază. În plus, aceștia locuiesc în gospodării

		alături de alți membri ai familiei, cu mame singure cu copii care nu sunt în grădiniță, școală sau în facilități de tip after-school, și care nu reușesc să facă față îngrijirii simultane atât a copiilor cât și a bătrânilor. În acest sens, Primăria Municipiului Arad a construit unui Centru multifuncțional pentru persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială în zona Tarafului, însă acesta este insuficient față de dimensiunea problemelor identificate la nivelul celor 3 ZUM-uri. În celelalte 2 ZUM-uri nu exista centre comunitare care să ofere servicii sociale.
9.	Comunitatea marginalizată din teritoriu	Se menționează dacă este zonă marginalizată de romi sau nu DA
10.	Grupuri țintă vizate (persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială)	Numărul estimat de persoane și tipul de grup țintă FEDR: Indicatori de realizare RCO74 - Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată -156 6S8 Capacitatea structurilor de asistență socială noi sau modernizate (altele decât locuințele sociale) – 156 Indicatori de rezultat 6S9 Număr anual de utilizatori ai unităților de asistență socială noi sau modernizate -148 FSE: Indicatori de realizare EECO06 Copii cu vârsta sub 18 ani– 58 EECO06.1 Copii cu vârsta sub 18 ani (Roma) – 6 6S31 Vârstnici vulnerabili din comunitățile marginalizate– 202 6S31.1 Vârstnici vulnerabili din comunitățile marginalizate (Roma) - 19 EECO01 Număr total de participanți – 317 EECO01.1 Număr total de participanți (roma) – 29 EECO18 Număr de administrații publice sau servicii publice care beneficiază de sprijin – 1 Indicatori de rezultat 6S1 Copii a căror situație s-a ameliorat la ieșirea din operațiune -24 6S2 Vârstnici vulnerabili din comunitățile marginalizate cu condiții de viață îmbunătățite – 142 6S3 Persoane vulnerabile cu situația îmbunătățită la ieșirea din operațiune – 225
11.	Durata estimată a intervenției	Durata exprimată în luni 24 luni

12.	Buget estimativ	Suma totală (Eur): Valoare totala eligibilă 2.100.000 FSE+/FEDR
13.	Surse de finanțare	600.000 FEDR 1.500.000 FSE
14.	Sustenabilitatea intervenției după încheierea perioadei de finanțare DLRC	În vederea derulării activităților aferente intervențiilor FSE se vor angaja și forma specialiști în domeniul social care vor lucra cu beneficiarii în ZUM. Competențele astfel dobândite vor contribui la creșterea experienței locale, asigurând sustenabilitatea activităților. Se va acorda punctaj suplimentar pentru proiectele propuse de organizații cu experiență în lucrul cu grupul țintă. Se va constitui astfel un ecosistem sustenabil de organizații care se pot adresa punctual problemelor pe care le întâmpină comunitatea, chiar și după încheierea perioadei de finanțare.

Fișa intervenției #2

1.	Regiune de dezvoltare Județ, Oraș/municipiu	Județ Arad Municipiu Arad
2.	Nume GAL	Asociația GRUP DE ACȚIUNE LOCALĂ ARAD EST
3.	Date de contact GAL	România, Județ Arad, Municipiul Arad, Strada Emanoil Gojdu, nr. 16, ap. 9
4.	Teritoriul vizat de SDL	ZONELE URBANE MARGINALIZATE Întreg teritoriul SDL
5.	Titlul intervenției	Acces la locuințe sociale
6.	Obiectivul specific SDL la atingerea căruia contribuie intervenția	OBIECTIV SPECIFIC 1: Dezvoltarea unui sistem de servicii sociale individualizate axat pe nevoile persoanelor dezavantajate
7.	Măsura din Planul de acțiune vizată prin intervenție	Cresterea accesului la locuințe sociale individuale asociate cu măsuri de acompaniere în vederea integrării persoanelor vulnerabile marginalizate Vor fi finanțate locuințele sociale individuale. Intervențiile vizând locuințele sociale în cadrul acestei acțiuni vor respecta principiile de evitare a segregării spațiale/geografice/sociale, conform Ghidului Comisiei Europene. Se vor finanta (FEDR): - înființarea a 4 locuințe sociale individuale cu o capacitate de 16 persoane (4 persoane/ locuința) Se vor finanta (FSE+): -servicii de sprijin pentru furnizarea de asistență juridică pentru reglementarea actelor de identitate, de stare civilă, de obținere a drepturilor de asistență socială (beneficii de asistență / servicii sociale)
8.	Justificarea intervenției	Nesiguranța locativă este mare, cele mai multe locuințe ocupate nefiind în proprietatea membrilor ZUM. Nesiguranța locativă este majoră în ZUM1, conform datelor obținute prin studiul de referință. Neavând locuințele în proprietate personală, locuitorii ZUM nu sunt motivați să le întrețină corespunzător. Construcția de locuințe sociale fost problema indicată în ZUM-uri, împreună cu renovarea clădirilor, amenajarea de trotuare, parcuri și parcuri pentru copii. Astfel, un alt factor important în creșterea riscului de sărăcie este nedeținerea unei proprietăți proprii, fapt care generează de cele mai multe ori costuri suplimentare ale vieții, costuri pe care, de cele mai multe ori, familiile aflate în risc de sărăcie, cu venituri reduse sau fără venituri, cu o educație precară sau fără educație, nu și le permit.
9.	Comunitatea marginalizată din teritoriu	Se menționează dacă este zonă marginalizată de romi sau nu DA – ZUM 1, ZUM 2, ZUM 3

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

10.	Grupuri țintă vizate (persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială)	Numărul estimat de persoane și tipul de grup țintă FEDR: Indicatori de realizare RCO74 - Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată -16 RCO65 - Capacitatea locuințelor sociale noi sau modernizate – 16 Indicatori de rezultat RCR67 Număr anual de utilizatori ai locuințelor sociale noi sau modernizate -16 6S7 Numărul de persoane relocate din comunitățile segregate în zonele convenționale -9 FSE: Indicatori de realizare EECO06 Copii cu vârsta sub 18 ani- 16 EECO01 Număr total de participanți – 16 EECO18 Număr de administrații publice sau servicii publice care beneficiază de sprijin – 1 Indicatori de rezultat 6S1 Copii a căror situație s-a ameliorat la ieșirea din operațiune -16 6S3 Persoane vulnerabile cu situația îmbunătățită la ieșirea din operațiune – 16
11.	Durata estimată a intervenției	Durata exprimată în luni 24 luni
12.	Buget estimativ	Suma totală (Eur): Valoare totală eligibilă 400.000 FSE+/FEDR
13.	Surse de finanțare	200.000 FEDR 200.000 FSE
14.	Sustenabilitatea intervenției după încheierea perioadei de finanțare DLRC	Se va acorda punctaj suplimentar pentru proiectele propuse de organizații cu experiență în lucrul cu grupul țintă. Se va constitui astfel un ecosistem sustenabil de organizații care se pot adresa punctual problemelor pe care le întâmpină comunitatea, chiar și după încheierea perioadei de finanțare. Investiția FEDR, constând în construcția propriu-zisă de locuințe sociale, este completată cu măsurile soft FSE, constând în sprijin pentru furnizarea de asistență juridică pentru reglementarea actelor de identitate, de stare civilă, de obținere a drepturilor de asistență socială. În cadrul acestor măsuri soft se va pune accent pe colaborarea și schimbul de experiență în cadrul comunității, inclusiv prin consilii consultative de cartier, la nivel de comunitate, în cadrul cărora se vor pune bazele unor programe de educare a

		locatarilor în vederea păstrării curăţeniei în zonă şi menţinerii în buna condiţie a imobilelor.

1.	Regiune de dezvoltare Județ, Oraș/municipiu	Județ Arad Municipiu Arad
2.	Nume GAL	Asociația GRUP DE ACȚIUNE LOCALĂ ARAD EST
3.	Date de contact GAL	România, Județ Arad, Municipiul Arad, Strada Emanoil Gojdu, nr. 16, ap. 9
4.	Teritoriul vizat de SDL	Zona estică a Municipiului Arad, conform nomenclatorului de strazi.
5.	Titlul intervenției	SOLIDARITATEA
6.	Obiectivul specific SDL la atingerea căruia contribuie intervenția	OBIECTIV SPECIFIC 1: Dezvoltarea unui sistem de servicii sociale individualizate axat pe nevoile persoanelor dezavantajate
7.	Măsura din Planul de acțiune vizată prin intervenție	Cresterea capacității ONG-urilor și structurilor de economie socială de a dezvolta servicii sociale și campanii publice în favoarea integrării persoanelor din comunitățile roma Se vor finanta acțiuni de informare a persoanelor vulnerabile, campanii de informare și consiliere privind sănătatea reproducerii, promovarea măsurilor privind combaterea discriminării, mediere și facilitare a angajării, Servicii de formare tineri romi pentru încadrarea în meserii de bază
8.	Justificarea intervenției	În urma studiului de referință s-au validat cele trei zone ZUM definite ca fiind într-adevăr Zone Urbane Marginalizate unde există peste 10% populației de etnie romă autoidentificată. Diferențele la nivel de populație din arealul SDL și cele 3 ZUM-uri sunt majore. Caracteristicile demo-socio-economice ale persoanelor, precum și tipurile de gospodării în care trăiesc, constituie factori de influență ai apariției și creșterii riscului de sărăcie în cele 3 ZUM-uri identificate în SDL. Existența în familie a cel puțin unui membru care are o ocupație stabilă, bazată pe o relație contractuală fermă și care oferă posibilitatea realizării unor venituri minime familiei, chiar dacă acest venit este singurul de acest fel din cadrul gospodăriei și în general statutul ocupațional, reprezintă o mare însemnătate în crearea unui cadru de viață care să asigure bunăstare sau stabilitate în gospodărie, fapt care nu se regăsește în cele mai multe dintre gospodăriile din ZUM-uri. Al doilea factor determinant care crește riscul de sărăcie este accesul la educație și chiar nivelul de educație al persoanei. Astfel o persoană care nu are un minim de studii nu are acces pe piața muncii la locuri de muncă bine plătite, unde să aibă și o evoluție pozitivă a veniturilor. Efectul pe termen lung este unul devastator pentru zonele unde locuiesc persoanele aflate în risc de sărăcie, deoarece șansa copiilor din aceste zone de a ajunge și ei la rândul lor persoane aflate în risc de sărăcie este foarte mare, în special din cauza unei

		rate ridicate de abandon școlar și, deci, a unei calități reduse a educației. S-au colectat date referitoare la populația aparținând minorității roma, respectiv persoanele care se auto-declară ca fiind de etnie romă. Pe baza datelor din Studiul de referință, s-a determinat tipul de comunitate romă sau non-romă, astfel: ZUM 1: 12.47% romi, comunitate romă; ZUM 2: 17.76% romi, comunitate romă; ZUM 1: 33.57% romi, comunitate romă. Se poate corela de asemenea, conform datelor, nivelul mai mare al abandonului școlar cu apartenența la etnia romă. Organizațiile neguvernamentale care desfășoară activități destinate persoanelor defavorizate sunt pe de o parte bine primite în comunități, pe de altă parte există o încercare continuă de a obține foloase materiale, punctuale, de scurtă durată, fiind mai puțin prețuite ajutoarele non-materiale, destinate dezvoltării pe termen. Mai mult, presa locală a devenit unul dintre actorii de stigmatizare și marginalizare a comunității.
9.	Comunitatea marginalizată din teritoriu	Se menționează dacă este zonă marginalizată de romi sau nu DA
10	Grupuri țintă vizate (persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială)	Numărul estimat de persoane și tipul de grup țintă FSE+ Indicatori de realizare EECO15 Minorități (inclusiv comunități marginalizate, cum ar fi romi) – 231 Indicatori de rezultat 6S3.1 Persoane vulnerabile cu situația îmbunătățită la ieșirea din operațiune (Roma) - 139
11.	Durata estimată a intervenției	Durata exprimată în luni 24 luni
12	Buget estimativ	Suma totală (Eur): Valoare totală eligibilă 600.000 FSE+
13	Surse de finanțare	600.000 FSE
14	Sustenabilitatea intervenției după încheierea perioadei de finanțare DLRC	Persoanele din cadrul comunității vor fi implicate pe toată durata implementării proiectelor. În cadrul campaniilor vor fi implicate atât sectorul privat, sectorul non-profit dar și societatea civilă, prin reprezentanți emblematici din fiecare domeniu, ceea ce va contribui la eliminarea stereotipurilor, prejudecăților și practicilor discriminatorii, creându-se astfel o schimbare pozitivă în opinia publică cu privire la romi, bazată pe principiile de toleranță și solidaritate socială.

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

Fișa intervenției #4

1.	Regiune de dezvoltare Județ, Oraș/municipiu	Județ Arad Municipiu Arad
2.	Nume GAL	Asociația GRUP DE ACȚIUNE LOCALĂ ARAD EST
3.	Date de contact GAL	Romania, Județ Arad, Municipiul Arad, Strada Emanoil Gojdu, nr. 16, ap. 9
4.	Teritoriul vizat de SDL	Zona estică a Municipiului Arad, conform nomenclatorului de strazi.
5.	Titlul intervenției	ERASMUS ARAD EST
6	Obiectivul specific SDL la atingerea căruia contribuie intervenția	OBIECTIV SPECIFIC 2: Dezvoltarea resurselor umane axat pe soluții de învățare non-formală / de învățare pe tot parcursul vieții
7	Măsura din Planul de acțiune vizată prin intervenție	Creșterea capacității ONG-urilor și a unităților de învățământ de a dezvolta activități de învățare non-formală / învățare pe tot parcursul vieții Acțiunea 1.1 FEDR - Modernizarea și dotarea spațiilor educaționale Acțiunea 1.3 FSE - Servicii/programe de tip before/ after school, ca suport educațional pentru copiii cu risc de abandon școlar - Activități extrașcolare, cultural-recreative, sportive - Campanii/Programe de conștientizare privind participarea la educație pentru părinți
8	Justificarea intervenției	În discuțiile din cadrul focus grupurilor cu persoanele din ZUM-uri am identificat o serie de motive pentru școlaritatea redusă din zone: abandonul școlar ridicat pe motive lipsă de venituri și de necesitatea de a munci ceva pentru a avea ce mânca, lipsa veniturilor pentru haine, și rechizite necesare școlii, lipsa culturii educaționale prin care părinții să-și determine copiii să meargă la școală pentru a-și putea asigura un viitor mai bun, dar și stigmatizarea copiilor săraci în cadrul școlii, pe criterii de etnie sau de sărăcie. În ZUM1 nu există creșă, cea mai apropiată fiind la 9 km distanță. Se afla însă pe teritoriul ZUM1 2 grădinițe, 3 unități de învățământ primar, 3 de gimnazial și 1 unitate de tip școală după școală, 1 unitate de învățământ liceal. La nivelul ZUM2 nu există creșe, cea mai apropiată fiind la 8 km distanță. Gasim însă în teritoriu 1 grădiniță, 1 unitate de învățământ primar, 2 unități de învățământ gimnazial, 1 unitate de tip școală după școală, 2 licee. În ZUM3 nu există grădinițe, cea mai apropiată fiind la 9 km. De asemenea nu există niciun fel de facilități de tip școlar, preșcolar, liceal. Cel mai apropiat liceu este la 8 km distanță, cea mai apropiată școală la 7 km. În mod particular în ZUM3, unde cele mai apropiate unități de tip grădinițe, școlar, preșcolar, liceal sunt la distanțe de peste 7 km, accesul la educație este foarte dificil. De asemenea, acest aspect este

		problematic la nivel de situație a ocupării, întrucât mamele care trebuie să stea acasă cu copiii, din cauza lipsei de acces la servicii pentru copii, nu pot munci, contribuind astfel la situația de sărăcie în zonă. Mai mult, stigmatizarea și marginalizarea pe criterii etnice și sociale este pronunțată, chiar și în zonele unde există totuși facilități de tip creșă, grădiniță sau școală, familiile care își trimit copiii la școală renunțând în cele din urmă la școlarizarea acestora.
9.	Comunitatea marginalizată din teritoriu	Se menționează dacă este zonă marginalizată de romi sau nu DA
10	Grupuri țintă vizate (persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială)	Numărul estimat de persoane și tipul de grup țintă Acțiunea 1.1 FEDR Indicatori de realizare RCO67 - Capacitatea sălilor de clasă (inclusiv spațiile educaționale în aer liber, infrastructura sportivă conexa) din structurile educaționale noi sau modernizate – 75 RCO74 - Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată (numărul maxim de persoane ce poate utiliza infrastructura socială și educațională construită/modernizată) – 70 RCO80 - Strategii de dezvoltare locală gestionate de comunitate – 1 Indicatori de rezultat RCR71 - Număr anual de utilizatori ai structurilor educaționale noi sau modernizate – 70 6S6 - Utilizatori anuali din comunitățile marginalizate urbane ai structurilor educaționale noi sau modernizate (de elevi unici înregistrați, proveniți din zonele marginalizate, care utilizează infrastructura școlară sprijinită.) -3 Acțiunea 1.3 FSE+ Indicatori de realizare EECO06 Copii cu vârsta sub 18 ani- 440 EECO06.1 Copii cu vârsta sub 18 ani (Roma) -60 Indicatori de rezultat EECR02 Participanți care urmează studii sau cursuri de formare la încetarea calității de participant- 400
11.	Durata estimată a intervenției	Durata exprimată în luni 24 luni
12	Buget estimativ	Suma totală (Eur): Valoare totală eligibilă 1.700.000 (FSE+/FEDR)
13	Surse de finanțare	500.000 FEDR 1.200.000 FSE

Model Cadru - Strategie de Dezvoltare Locală

14	Sustenabilitatea intervenției după încheierea perioadei de finanțare DLRC	Se va acorda punctaj suplimentar pentru proiectele propuse de organizații cu experiență în lucrul cu grupul țintă. Se va constitui astfel un ecosistem sustenabil de organizații care se pot adresa punctual problemelor pe care le întâmpină comunitatea. Funcționarea infrastructurii create prin proiect va fi asigurată de către autoritățile locale după încheierea perioadei de finanțare.

**Daniel-
Octavian
Nita**

Semnat digital
de Daniel-
Octavian Nita
Data: 2023.12.12
14:00:44 +02'00'

Anexa 28. Procedura de monitorizare și evaluare, inclusiv indicatorii de rezultat și realizare PIDS

Prezenta Procedura va fi difuzată la nivelul membrilor Asociației Grup de Acțiune Locală și la nivelul personalului din structura organizatorică, după derularea activității de selecție a proiectelor. Activitatea de monitorizare și evaluare continuă are scopul de a duce la realizarea fizică a proiectelor și atingerea indicatorilor stabiliți în SDL.

Monitorizarea presupune o analiză periodică a resurselor, activităților și rezultatelor proiectelor, comunicarea și utilizarea informațiilor obținute despre progresul proiectului. De asemenea structura procedurii de monitorizare și activitatea care se desfășoară pe baza acesteia permite GAL Arad Est să ia decizii corespunzătoare pentru buna implementare a SDL.

Monitorizarea implementării SDL presupune centralizarea următoarelor informații:

- îndeplinirea indicatorilor de monitorizare specifici listei indicative de intervenții;
- contribuția SDL la realizarea indicatorii specifici FEDR/ FSE pentru mecanismul DLRC;
- numărul și valoarea proiectelor selectate, contractate, plătite și reziliate, finalizate.

La nivelul GAL Arad Est, activitatea de monitorizare și evaluare continuă se va centra pe 4 coordonate:

Monitorizarea implementării SDL, prin îndeplinirea indicatorilor FEDR/ FSE

- Urmărirea atentă a activităților în curs de desfășurare
- Executarea operativă și corectă a procedurilor de gestionare a resurselor;
- Monitorizarea SDL prin analiza indicatorilor globali la nivelul strategiei (fizici și financiari) și indicatorilor de rezultat pentru fiecare măsură de finanțare;
- Operativitate în luarea deciziilor asupra implementării strategiei (sau depistarea problemelor);
- Elaborarea și aplicarea unui Plan de Evaluare care va descrie modalitatea prin care se va realiza evaluarea SDL

Monitorizarea proiectelor selectate

- Monitorizarea modului de implementare și realizare a indicatorilor proiectelor, inclusiv propunerea de măsuri pentru derularea corespunzătoare a acestora;
- Verificarea progresului realizat în strânsă legătură cu: obiectivele, rezultatele așteptate și indicatorii prevăzuți în cadrul proiectului, bugetul, termenele, graficele de implementare și calendarele estimate în cadrul proiectului, respectarea obligațiilor de vizibilitate și publicitate;
- Verificarea modului în care sunt respectate: cadrul legal aplicabil/reglementările/ procedurile instituite pentru implementarea proiectului;
- Verificarea cheltuielilor efectuate în perioada de raportare precum și estimarea cheltuielilor pentru următoarea perioadă de raportare, din punctul de vedere al încadrării în linia bugetară aferentă, planul de achiziții și calendarul activităților proiectului;
- Identificarea în timp util a eventualelor probleme și instituirea măsurilor corective;
- Monitorizarea procedurilor de achiziții publice în cadrul proiectelor, în conformitate cu legislația aplicabilă în domeniul achizițiilor publice;
- Monitorizarea situației riscurilor;
- Monitorizarea sustenabilității proiectului.

Monitorizare din partea comunității

Monitorizarea cu ajutorul comunității reprezintă atât o formă de supraveghere publică a modului în care SDL este implementată, cât și un mod eficient de a mobiliza comunitatea. Membrii comunității pot identifica erori, face sugestii de îmbunătățire, pot solicita date și pot oferi feedback coordonatorilor proiectului, fapt ce va duce și la o creștere a eficienței în procesul de luare a deciziilor, oamenii vor fi mai bine informați, mai conștienți de drepturile lor în calitate de clienți/beneficiari, cetățeni și ființe umane.

Monitorizare internă a funcționării GAL Împreună Dezvoltăm Sectorul 5 prin evaluarea continuă a activităților:

- Pregătirea și publicarea apelurilor de selecție, în conformitate cu SDL
- Animarea teritoriului
- Analiza, evaluarea și selecția proiectelor
- Monitorizarea și evaluarea implementării strategiei
- Verificarea conformității cererilor de plată pentru proiectele selectate (cu excepția situațiilor în care GAL este beneficiar)
- Activitățile de monitorizare a proiectelor contractate
- Întocmirea cererilor de plată, dosarelor de achiziții aferente costurilor de funcționare și animare
- Aspecte privind funcționarea: financiar, contabilitate, juridic, resurse umane etc.

Tabel 1. Indicatori de rezultat și realizare (tinte minime la nivel de SDL)

INDICATORI DE REALIZARE		
Indicator	Ținte la nivel de SDL	
Indicatori FSE+	Țintă minimă	Țintă asumată la nivel de SDL
<i>EECO06 Copii cu vârsta sub 18 ani</i>	- 430 aferenți acțiunii 1.3 PIDS -58 aferenți acțiunii 1.5 PIDS	- 440 aferenți acțiunii 1.3 PIDS -74 aferenți acțiunii 1.5 PIDS
<i>EECO06.1 Copii cu vârsta sub 18 ani (Roma)</i>	-40 aferenți acțiunii 1.3 PIDS -6 aferenți acțiunii 1.5 PIDS	-40 aferenți acțiunii 1.3 PIDS -6 aferenți acțiunii 1.5 PIDS
<i>EECO15 Minorități (inclusiv comunități marginalizate, cum ar fi romi)</i>	231 aferenți acțiunii 1.4 PIDS	231 aferenți acțiunii 1.4 PIDS
<i>EECO01 Număr total de participanți</i>	317 aferenți acțiunii 1.5 PIDS	317 aferenți acțiunii 1.5 PIDS

EECO01.1 Număr total de participanți (roma)	29 aferenți acțiunii 1.5 PIDS	29 aferenți acțiunii 1.5 PIDS
EECO18 Număr de administrații publice sau servicii publice care beneficiază de sprijin	1 aferenți acțiunii 1.5	1 aferenți acțiunii 1.5
6S30 Număr de asociații și fundații care lucrează cu comunitatea roma sprijinite	Indicator fără țintă minimă	1
6S31 Vârstnici vulnerabili din comunitățile marginalizate	202 aferenți acțiunii 1.5 PIDS	202 aferenți acțiunii 1.5 PIDS
6S31.1 Vârstnici vulnerabili din comunitățile marginalizate (Roma)	19 aferenți acțiunii 1.5 PIDS	19 aferenți acțiunii 1.5 PIDS
6S4 Strategii de dezvoltare locală, care beneficiază de sprijin, plasate sub responsabilitatea comunității	1 aferent acțiunii 1.6 PIDS	1 aferent acțiunii 1.6 PIDS
Indicatori FEDR	Țintă minimă	Țintă asumată la nivel de SDL
RCO67 Capacitatea sălilor de clasă din structurile educaționale noi sau modernizate	75 aferenți acțiunii 1.1 PIDS	75 aferenți acțiunii 1.1 PIDS
RCO74 Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată	70 aferenți acțiunii 1.1 PIDS 156 aferenți acțiunii 1.2 PIDS	70 aferenți acțiunii 1.1 PIDS 156 aferenți acțiunii 1.2 PIDS
RCO80 Strategii de dezvoltare locală gestionate de comunitate	1	1
RCO65 Capacitatea locuințelor sociale noi sau modernizate	16 aferenți acțiunii 1.2 PIDS	16 aferenți acțiunii 1.2 PIDS
6S8 Capacitatea structurilor de asistență socială noi sau modernizate (altele decât locuințele sociale)	141 aferenți acțiunii 1.2 PIDS	148 aferenți acțiunii 1.2 PIDS
INDICATORI DE REZULTAT		
Indicator	Țintă minimă la nivel de SDL	
Indicatori FSE+	Regiune mai puțin dezvoltată	Regiune mai puțin dezvoltată

EECR02 Participanți care urmează studii sau cursuri de formare la încetarea calității de participant	400 aferenți acțiunii 1.3 PIDS	400 aferenți acțiunii 1.3 PIDS
6S1 Copii a căror situație s-a ameliorat la ieșirea din operațiune	40 aferenți acțiunii 1.5 PIDS	40 aferenți acțiunii 1.5 PIDS
6S2 Vârstnici vulnerabili din comunitățile marginalizate cu condiții de viață îmbunătățite	142 aferenți acțiunii 1.5	142 aferenți acțiunii 1.5
6S3 Persoane vulnerabile cu situația îmbunătățită la ieșirea din operațiune	225 aferenți acțiunii 1.5 PIDS	225 aferenți acțiunii 1.5 PIDS
6S3.1 Persoane vulnerabile cu situația îmbunătățită la ieșirea din operațiune (Roma)	139 aferenți acțiunii 1.4 PIDS	139 aferenți acțiunii 1.4 PIDS
6S48 Număr de asociații și fundații care continuă să lucreze cu comunitatea roma la doi ani după finalizarea sprijinului	Indicator fără țintă minimă	1
6S49 Număr de GAL-uri care funcționează la doi ani de la finalizarea sprijinului	Indicator fără țintă minimă	1
Indicatori FEDR	Regiune mai puțin dezvoltată	Regiune mai puțin dezvoltată
RCR71 Număr anual de utilizatori ai structurilor educaționale noi sau modernizate	70 aferenți acțiunii 1.1 PIDS	70 aferenți acțiunii 1.1 PIDS
6S6 Utilizatori anuali din comunitățile marginalizate urbane ai structurilor educaționale noi sau modernizate	3 aferenți acțiunii 1.1 PIDS	3 aferenți acțiunii 1.1 PIDS
6S9 Număr anual de utilizatori ai unităților de asistență socială noi sau modernizate	148 aferenți acțiunii 1.2 PIDS	148 aferenți acțiunii 1.2 PIDS
RCR67 Număr anual de utilizatori ai locuințelor sociale noi sau modernizate	16 aferenți acțiunii 1.2 PIDS	16 aferenți acțiunii 1.2 PIDS
6S7 Numărul de persoane relocate din comunitățile segregate în zonele convenționale	9 aferenți acțiunii 1.2 PIDS	9 aferenți acțiunii 1.2 PIDS

ASOCIATIA GRUP DE ACTIUNE LOCALA ARAD EST

CUI 46999037

Sediu: Strada Emanoil Gojdu, numărul 16, apartament 9, parter, Municipiul Arad, Județul Arad

Adunarea Generală a ASOCIAȚIEI GRUP DE ACTIUNE LOCALA ARAD EST, reunită în ședință din data de 24.11.2023, adoptă următoarele hotărâri:

- 1. Se aproba Strategiei de Dezvoltare Locală elaborată în conformitate cu Anexa 1 Model Cadru SDL din data de 26.10.2023**

Prezenta hotărâre reprezintă asumarea de către ASOCIAȚIA GRUP DE ACTIUNE LOCALA ARAD EST a Strategiei de Dezvoltare Locală, cu toate anexele sale.

ADUNAREA GENERALA

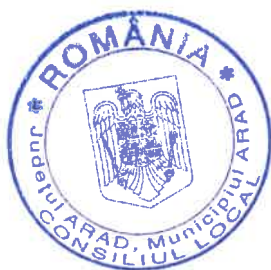
Nita Daniel-Octavia
Sarh Ciprian-Vlad
Baltut Sebastian-Dusan
Vermesan Razvan - Andrei
Glevan Elena-Sabina
Glevan Ecaterina

DATA

24.11.2023

SEMNATURA

Nita Daniel-Octavian, presedinte GAL ARAD EST

**CONFORM CU
ORIGINALUL**

